

Tyveribølge

på Universitetet

**Semesterstart
gjør
Universitetet
til et ideelt
sted for
tyverier.
Forvirrede
studenter og
ferske ansatte
blir lurt trill
rundt av
profesjonelle
tyver.**

side 4

Bondevik åpner fredssenteret

side 9

Kritisk til juss- kutt

KPMG-advokat Stian Ørbeck Sørheim mener det er feil å kutte ut skatterett på jusstudiet. side 9

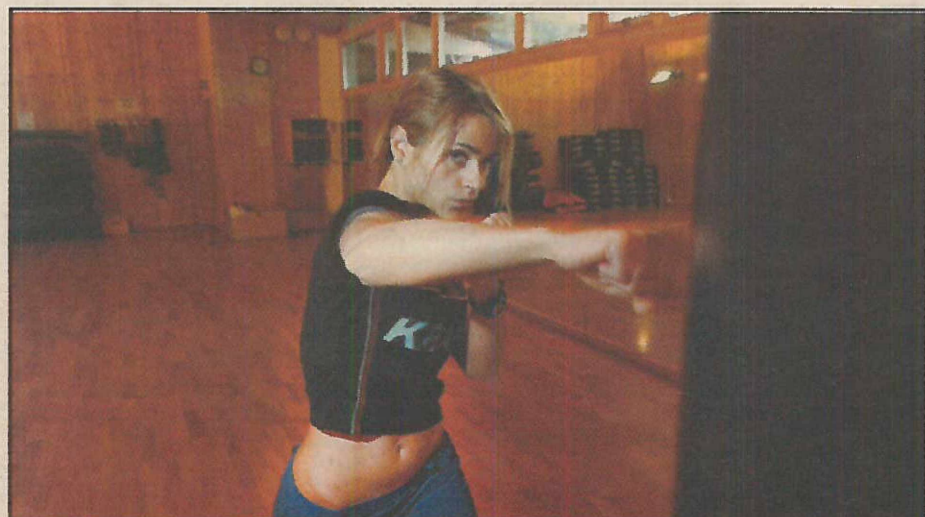
Økt ledighet

Silje Kristin Meisa (bildet) er en av mange studenter som går en uviss fremtid i møte. side 11

Syketips

Vi forteller deg hvilke rettigheter du har dersom du blir syk. side 8

PANGTILBUD på studenttrening!

Studentidrettshallen Kraft har følgende:

- * Aerobic
- * Spinning
- * Styrketrening
- * Kondisjonstrening
- * Klatring
- * Idrettshall
- * Solarium

Ingen andre i treningsmarkedet leverer vår kvalitet til denne prisen.

Årskort til og med 30.juni 2004, kr 1400,-
Semesterkort til og med 31.desember 2003, kr. 800,-

Se nyheter og informasjon på våre hjemmesider www.sito.uit.no

Studentidrettshallen i Tromsø
Kraft
STUDENTIDRETTSHALLEN

www.sito.uit.no, tlf: 77646544, kraft@sito.uit.no

Utopia Avgift til glede og besvær

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Eirik Linaker Berglund

Kulturredaktør:
Eivind Biering-Strand

Desksjef:
Per Josef Kr. Insulán

IT-ansvarlig:
Marius Flage

Sivilarbeider:
Mikkel Berg

Redaksjonen:
Magnus Enxing
Glenn Fagervik
Kjartan Habbestad
Trond Høibø
Calvin Krogh
Kjartan Otterå
Sigrid Nordvik
Ola Nymo Trulsen
Olav Kandal
Ollis
Audun Rundberg
Tone Slotsvik
Maja Sojtaric
Katarina Stein

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 59 00

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Vev:
www.utopia.no

Annonsering:
Kontakt oss for tilbud,
annonse@utopia.no

Opplag:
4.200

Neste deadline:
18. september 2003

Neste utgivelse:
24. september 2003

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

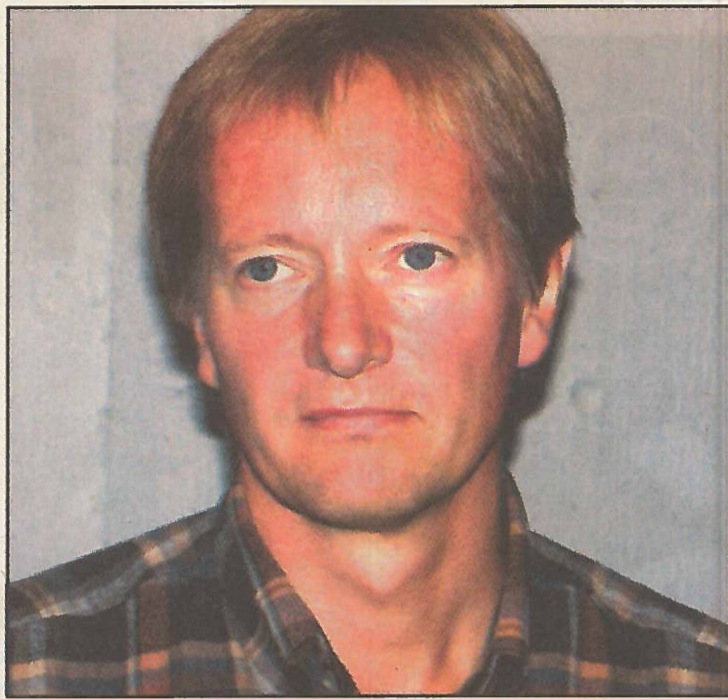

Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

Fra årsskiftet må Norge innføre full arbeidsgiveravgift i hele landet unntatt Nord-Troms og Finnmark.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Det har vært mye frem og tilbake når det gjelder ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift i Norge. Ordningen innebærer at bedrifter i Nord-Norge og enkelte andre distrikter betaler en lavere prosentandel i avgift enn resten av landet.

Stein Østbye er førsteamanuensis ved Institutt for samfunnsøkonomi ved NFH, og arbeider blant annet med arbeidsgiveravgiften.

– *Hva er historien bak striden om arbeidsgiveravgifta?*

– Arbeidsgiveravgiften ble innført i Norge i 1966. Den differensierte arbeidsgiveravgiften ble vedtatt i 1975, med atskillig skepsis. Dette var en ny form for distriktstøtte. Tidligere støtte hadde kommet i form av utbygging av infrastruktur eller kapitalstøtte.

– Den differensierte arbeidsgiveravgiften som et problem dukket opp som sak under debatten om EU og EØS på begynnelsen av 90-tallet. Det ble hevdet at ordningen ikke kunne fortsette ved et medlemskap i EU eller EØS.

– I 1998 fastslo EFTAs overvåkingsorgan at ordningen ikke var lovlig. Dermed brakte Norge saken inn for EFTAs domsstol, en sak vi tapte. Dommen kom i 1999, og ga EØS medhold i at den differensierte arbeidsgiveravgifta ikke var lovlig, at den virker konkurransevridende.

I 2001 kom det en henvendelse fra ESA om at ordningen måtte være avviklet innen utgangen av 2003. Nå er forhandlingene avsluttet. Norge greide å beholde fullt fritak for Nord-Troms og Finnmark, men resten av landet må betale full avgift.

Feil sum

Avviklingen er ventet å få store konsekvenser for næringslivet. Tapene anslås til å være i milliardklassen.

Regjeringen, med finansminister Per Kristian Foss i spissen, har imidlertid lagt frem planene for hvordan staten ser for seg at midlene som kommer inn fra arbeidsgiveravgifta skal føres tilbake. Det vil komme i form av kompensasjon til kommune og stat, fortsatt nedsatt avgift innenfor fribeløpet for små bedrifter (inntil 250.000 kroner), i tillegg vil det komme støtte til en overgangsperiode for offentlig og privat sektor, transportstøtte, omlegging av el-avgiften og utviklings- og infrastrukturtiltak. Totalt dreier det seg om 12 milliarder, i følge Foss.

Den totale summen Foss skisserer, mener Østbye er feil.

Tallet på hvor store summer det er snakk om som kommer inn og dermed skal tilbakeføres, er en usikker størrelse. Slik det blir lagt frem forutsetter man at én krone i redusert arbeidsgiveravgift vil si det samme som én krone i mindre arbeidskraftkostnader. I virkeligheten er det ikke slik, mener Østbye.

Neglisjert effekt

– Det er ikke tatt hensyn til såkalte overveltningseffekter i regnestykket. Alle som har tatt et innføringskurs i samfunnsøkonomi vil vite at det er noe som heter skatteinsidens. Overveltningseffekten er undervurdert. Når bedriftene får redusert arbeidsgiveravgift fører det ikke bare til reduserte kostnader men også til fører det til at lønningene øker. Lønnsoppgjørene blir mer gunstige for arbeidstakerne, og det taper bedriftene på. Derfor blir egentlig tallene som legges frem gale, man har glemt å ta med denne siden av regnestykket.

– Dette fører til at redusert arbeidsgiveravgift både har en tilbudsideoeffekt (reduserte kostnader) og en etterspørselssideoeffekt (lokal kjøpekraft øker). Etterspørseloeffekten lokalt øker og folk vil ha høye lønninger. Hvis omveltningseffekten er betydelig er det et tiltak som kunne stimulere etterspørselen etter varer lokalt man burde se nærmere på.

– *Enkelte har etterlyst et større*

engasjement og vilje i næringslivet i Nord-Norge til å ta denne saken opp med myndighetene. Har nordnorsk næringsliv vært for passive?

– Ja, man kan jo spørre seg hvorfor man ikke har vært mer føre var. Man burde jo tenkt på dette som en mulighet siden midten av 90-tallet, det er jo ikke et nytt problem. Det virker som om saken har kommet brått på enkelte.

– *Siden det er hjemstedsadressen til arbeidstakerne som bestemmer hvor mye arbeidsgiveravgift bedriftene betaler, kan man forvente å se at bedrifter som nå må betale full arbeidsgiveravgift vil hente arbeidskraft fra tiltakssonen i større grad enn tidligere, for å spare utgifter?*

– Det er vanskelig å si. Jeg tviler på at det vil skje i et veldig stort omfang. Men det er jo interessant å spekulere i om Tromsø, som er omringet av Lyngen og Karlsøy (som tilhører tiltakssonen uten avgift, journ.ann) vil benytte seg av muligheten.

– Det går jo an å tenke seg at Tromsø bruker Karlsøya til bosetting, mens folk arbeider i byen. Eller at noen vil flytte produksjonen til andre siden av Ullsfjorden, for å spare kostnader. Dette kan jo kanskje føre til en omlokalisering av næringer og til økt vekst i Nord-Troms på bekostning av Tromsø?

Utopia
for 10 og 25 år siden

10 år siden

Permanente navn på veistubber og institutter ved UiTø er ennå ikke fastsatt. Blant forslagene er *Skrivestova* om Hovedgården, *Midgardsormen* om veien fra Hovedgården til MH-bygget og *Zappes hus* om ISV/ISL-bygget. Og hvis du synes *MH-bygget* og *ISV* er greie navn på bygninger, mangler du både kultur og tradisjonsfølelse.

Henta fra saken *Navnedebatt ved Universitetet*

25 år siden

Sosialistisk Front som består av medlemmer av universitetet, SV kommunistisk ungdom og uavhengige sosialister tok over Studentavisa og Studentutvalget før jul 1977. No i vår vant vi igjen og med 2/3 fleirtall i høve til Progressiv Front. Dette tek vi som ei støtte til den politikken vi har ført i vårsemestret. Vi skal søkje å videre utvikle denne politikken i haust.

Henta fra saken *Sosialistisk front framleis i leinga*

Hvorfor kaller vi dem lærere?

Illustrasjon INGILD BUHAUG

Eh.. lærer?

Kommentar INGILD BUHAUG

Den som først gjorde meg oppmerksom på dette merkelige fenomenet, var en russisk venninne. Vi var flere som satt på kjøkkenet og drakk te, og samtalen dreide seg naturlig nok om studier. Så var det en som refererte til *læreren* sin, og russerinnen avbrøt ham overasket, og nesten indignert; hvorfor kaller du dem lærere?

Fortjener høyere tittel

Det er alltid interessant når noen setter spørsmålsteget ved det du selv kanskje tar for gitt. Og da en av universitetets ansatte på eget initiativ beklaget seg over at hans to *elever* gikk på *skole*, gikk det opp for meg at dette kanskje ikke bare var en morsom norsk vane. Etter flere års garving i kaffe og fagterminologi fortjener de kanskje en litt høyere tittel enn *lærer*.

Men hva skal vi kalle dem da? Professor? Tanken går uvilkaarlig til en viss hvitkledd figur fra

Futurama. Overgangen fra *Professor* til *Gal* er diffus. Selv kaller jeg dem gjerne foredragsholdere, vel vitende om at tittelen ikke er bra nok. Etter forelesningen pakker foredragsholderen sine papirer sammen og går ut, og inn i et vakuum. Han eller hun blir en ikke-person. Helt til jeg henvender meg til dem med spørsmål, og de blir rådgivere eller veiledere (alt etter som hva som passer meg best). Resten av tiden går de rundt som hjemløse med pappbegre i hånden. Uten funksjon eksisterer de ikke i min begrepsverden.

Likner våre lærere

Nå er det ikke så lett å se forskjell på studenter og ferdig utklekkede fagpersoner heller. Det er ikke som på ungdomsskolen hvor lærere seilte forbi som ensomme skip, som vi elever raskt trakk oss unna med smale øyne. Nå sitter vi ikke å sender lapper og kludder på pultene lenger. (Her vil kanskje renholderne protestere...) Det

sørgelige faktum er at vi er blitt mer og mer lik våre lærere, og når vi selv debutterer foran klassen, er ringen sluttet.

Studenter på skole?

Studenter går ikke på skole. En fornærmet lektor eller amanuensis er ikke så farlig, og hvem gidder å sjekke tittelen til hver enkelt foreleser? Saken er mer hvordan vi betegner universitetet, og selve situasjonen vi som studenter befinner oss i. Vi er studenter. Studenter går ikke på skole.

Det er noe veldig norsk i en slik nonchalant betegnelse på universitetet. Ærefrykt og respekt klinger dårlig i våre ører. Kanskje burde vi tenke over hvilke holdninger vi fremmer ved vår språkbruk. Det er noen steder og noen personer som fortjener respekt, universitetet er ett av den. Litt ærbødighet ovenfor det miljøet vi er blitt det av, kan ikke skade.

Lekende lett

Leder Nå har ideen om olympiske leker i Tromsø fått litt tid til å modnes i folk, og flere og flere, selv de mest skeptiske, begynner å innse at dette mildt sagt ambisiøse og lekne tankeprosjektet faktisk har en viss rot i virkeligheten, og kan realiseres.

■ Nå har styringsgruppa arbeidet i noen måneder med byens kandidatur, og man har fått mange svar på spørsmål som for ikke lenge siden var ubesvarte. Ekspertene har vært på befaring og sett på hvordan forholdene ligger til rette for de ulike grenene. På det punktet er det ikke mye å utsette på Tromsø og omegns muligheter. Det later sågar til at et eventuelt OL i Tromsø kan bli det mest kompakte vinterolympiske arrangement noensinne, og bare det er et stort pluss. For utøvere, men ikke minst for den kanskje største aktøren oppi det hele; media. Ekspertene som har vurdert Tromsøs muligheter med tanke på den biten, er full av lovord. Dette er svært viktig, da TV-rettigheter utgjør en betydelig og økende del av inntektene for et OL.

■ Det arktiske aspektet er noe av det som gjør Tromsø sitt kandidatur meget eksotisk og attraktivt for verden rundt. Og nettopp det at et OL i Tromsø kan gi idrettsverdenen noe helt nytt, noe den aldri har sett før, noe som pirrer nysgjerrigheten, kan bli trumfkortet for Tromsøs del, og selge byen til omverdenen for mange tiår fremover.

■ Men for all del; før vi lar oss beruse av de enorme visjonene en slik idé bringer med seg: Det er langt frem.

■ Nå skal først styringsgruppa gjøre ferdig den nasjonale søknaden, et arbeid som skal leveres i slutten av oktober. Så er det opp til myndighetene å bestemme om Norge i det hele tatt skal søke OL. Det er første hindring i veien. Og den vanskeligste. Forserer man det hinderet kan det meste skje. For det må vurderes om dette vil lønne seg, relativt sett. Det man må spørre seg er: Hva vil et OL ha å si for Nord-Norge og Norge totalt? Hvilke effekter vil det få, på lang og på kort sikt?

■ Vi tror at man allerede kan se en effekt bare i det at man fremmer et slikt kandidatur her nord. Byen Tromsø blir satt på kartet, og entusiasmen som bygger seg opp rundt arbeidet med søknaden vil smitte over på andre arenaer. Det viser at det går an å satse hardt her nord også, det bør gjøre noe med nordlendinger flest. Vi skal være glade for at noen ser muligheter som dette.

■ Lillehammer har blitt lansert som en motkandidat, men vi ser det ikke som særlig sannsynlig at et OL legges tilbake dit. Vel arrangerte man der tidenes beste vinter-OL i 1994, men en slik suksess kan ikke gjentas. Når i tillegg anleggene som ble brukt den gang er utrangert og må moderniseres for enorme summer likevel, blir plutselig ikke Lillehammer et reelt alternativ. Det vil faktisk lønne seg å bygge alt nytt her nord. Vi ønsker lykke til!

Velg og vrak

Er du lei valgkampen? Nå er det snart slutt, og valgløftene kan kastes rett i stemmeurnene. Godt valg!

BORTE I MENGDEN?: Studenter i store klasser kan se langt etter forbedringene som kvalitetsreformen lovte.

Store klasser, lite oppfølging

Studenter i store klasser kan se langt etter forbedringene som kvalitetsreformen lovte. – 12 forelesere kan ikke gi 600 elever tett oppfølging, mener instituttleder for statsvitenskap Alf Håkon Hoel.

Tekst DIMA EMELIANOV
Foto THOMAS METZ

Når den største omveltningen innen høyere utdanning blir støttet med en så enorm offentlig markedsføringskampanje, er det få som tør å tvile på utfallet tidlig i startfasen. Men når tydelige avvik likevel forekommer, må symptomene tas til følge.

Reformen holder ikke mål

– Det er klart, mye av planen har faktisk uteblitt, sier stipendiat ved Institutt for statsvitenskap Sven Vigeland Rottum.

– I de største klassene er det nærmere 100 studenter og dette gjør det umulig for oss å gi

grundig evaluering dersom hjemmeoppgavene skulle være mange, forklarer han.

Et av målene med kvalitetsreformen var at en skulle unnsnippe de hektiske ukene på tampen av semesteret. Kontinuerlig evaluering gjennom hele året skulle redusere eksamenspresset samt skjerpe oppmøtet til studentene. Likevel er evalueringen til de mest populære emnene lite forandret grunnet mangel på arbeidskraft.

– Den normerte eksamenstiden på 4 timer gir ikke så mye rom for faglige refleksjoner som den skulle ha gjort, legger Rottum til, og forteller at bedre kontakt med studentene gjennom seminarer og innleveringer er noe alle forelesere søker.

– Men til sist er det ressursene som avgjør, sier Rottum.

Underskudd på forelesere

Instituttleder for statsvitenskap Alf Håkon Hoel sier seg enig i at forventningene til reformen har vært store, men utfallet ikke har blitt som forventet.

– Men det er ingen stor overraskelse, sier Hoel.

– Vi er 12 forelesere som skal holde hjulene i gang. Dette er ikke lett når studenttallet ligger i overkant av 600 elever, forteller han.

– Det er selvfølgelig urettferdig overfor studentene, men vi kan ikke gjøre noe så lenge den nødvendige støtten uteblir.

Men fordelingen av ressursene er ikke lik ved alle av universite-

tets kurs og fakultet. Mens det til introduksjonskurset i statsvitenskap møtte nærmere hundre studenter den 11. august, satt det bare tre kunnskapshungrige bak skolebenken når emnet fonologi hadde oppstart i høst. Tross den ulike elevmengden, disponeres det kun en fagperson på hvert av emnene. I utgangspunktet skal elevene få lik oppfølging.

– Men man kan ikke ta i bruk den samme undervisningsformen i en klasse med tretti elever som man bruker i en klasse med fem, forteller Hoel.

Adgangsbegrensning ikke svaret

– Det er utopisk å tro at 12 forelesere skal kunne gi 600 elever tett

oppfølging, sier Mats Larsen, psykologistudent og styremedlem i NOKUT – panelet for kvalitets-sikring av høyere utdanning.

– Når ressursene er begrenset kan situasjonen forbedres ved å begrense adgangen, forteller Larsen, men legger til at adgangsbegrensede studier vil være en ømfintlig sak.

– Det blir ikke riktig å frata allmennheten sjansen til å ta utdanning for å sikre eliten kvalitet, sier han. Derfor er det først og fremst ressurser alle venter på, og ikke et organisatorisk mestertrekk.

– Om elever og undervisningen her ved universitet går en bedre tid i møte, er det derfor statsbudsjettet i oktober som vil vise, konkluderer Larsen.

Et institutt med ressurser

Mens Det samfunnsvitenskapelige fakultetet sliter med å følge opp kvalitetsreformen, har Bruce O. Solheim ved Institutt for kultur og litteratur tid til det meste.

Tekst DIMA EMELIANOV
Foto THOMAS METZ

Bruce O. Solheim foreleser i emnet *Frihet, likhet, makt: amerikansk kultur i tekst og film* ved Institutt for kultur og litteratur denne høsten, og kan ta seg helt

BRUCE O. SOLHEIM:
Bortskjemt foreleser.

andre friheter enn sine kolleger ved de øvrige fakultetene.

– Dette har vært en stor overgang for meg, og ikke minst en stor overraskelse, forteller gjesteforeleseren fra Auburn, Washington i USA.

– Under et semester underviser jeg vanligvis i overkant av 200 studenter, her i Tromsø har jeg kun 25 bak skolebenken og en litterær

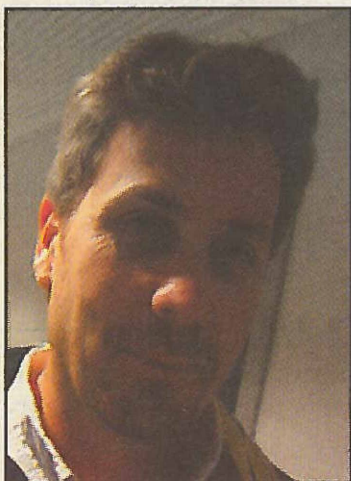
assistent på toppen av det hele. Og dette i en klasse der vi kun skal lese 3 verk, understreker Solheim.

Når det gjelder sine kolleger på SV-fakultetet, er han forbauset over underskuddet på ressurser ved deres institutter sammenlignet med sitt, men klager ikke.

– Det lave elevtallet gir meg mulighet til å oppnå god kontakt med studenter, samt utvide under-

visningen, forteller Bruce. Emnet som startet i høst er utvidet til hele fem undervisningstimer per uke i motsetning til det vanlige timetallet på to, og karakteren blir basert på en mappe bestående av hele femten innleveringer.

– Og det er enda ledige plasser, forteller Bruce til de som foretrekker kvalitet framfor kvantitet.

Tyveribølge på Universitetet

Semesterstart gir ideelle arbeidsforhold for tyver. I løpet av de siste ukene har det vært en markert økning i antall tyverier på Universitetet i Tromsø.

Tekst SIGRID NYSTED
Foto THOMAS METZ

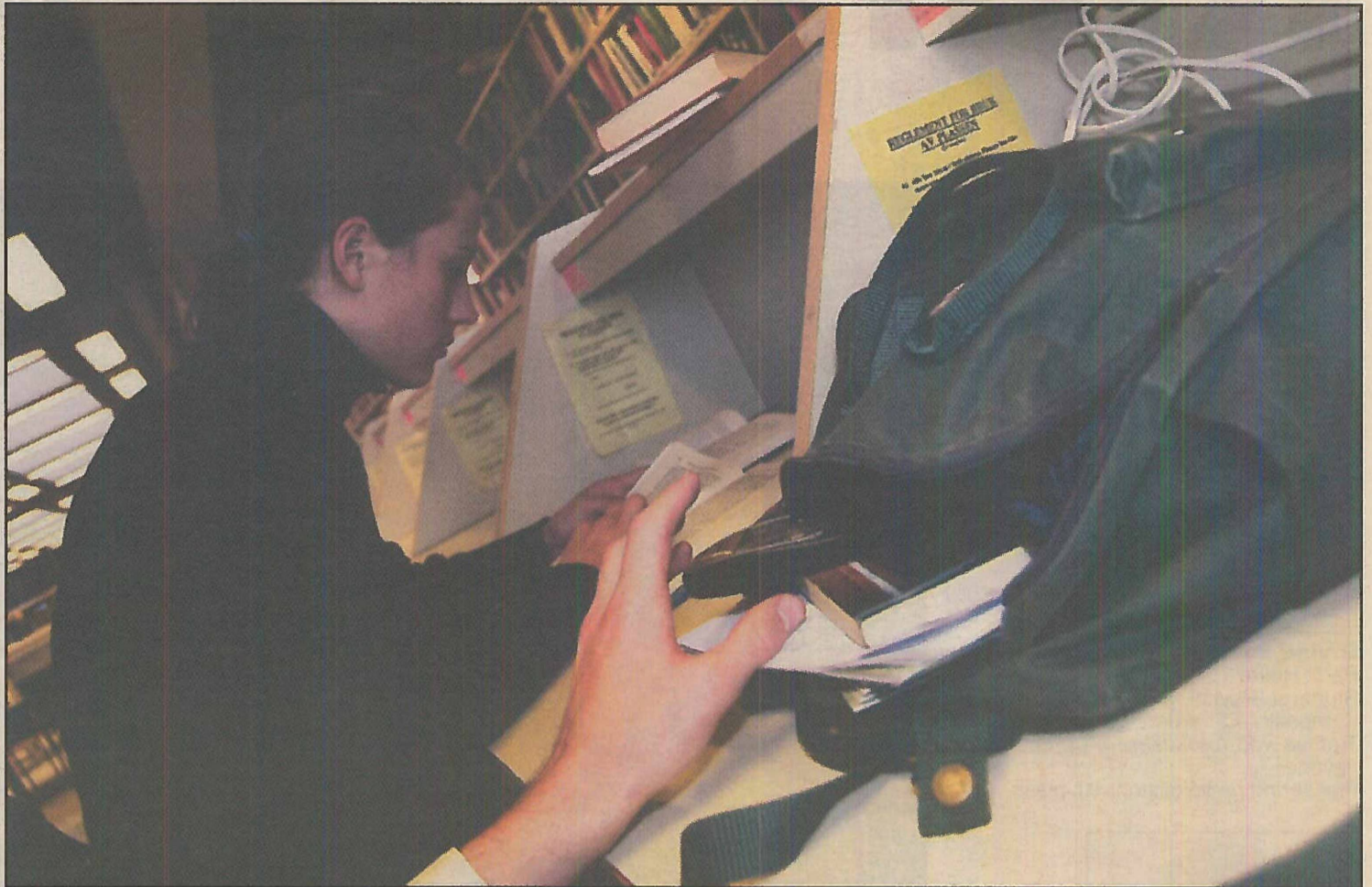
Økningen gjelder hele Universitetsområdet, og tyveriene utføres i stor grad av profesjonelle kriminelle som har peiling på hva de driver med. John-Roger Lorentzen, driftssjef i Trygg vakt, som er ansvarlig for vaktholdet ved Universitetet i Tromsø, kan fortelle om frekke og utspekulerte tyverioperasjoner, hvor både studenter og ansatte ved Universitetet har blitt fratrukket personlige eiendeler fra lesesalsplasser, kontorer og garderober.

Utnytter kaos

– Tyvene oppfører og kler seg som studenter, med ryggsekk og sykkel. Dermed blir de inn i mengden, og blir vanskeligere å legge merke til. En har til og med registrert seg som student, sier Lorentzen, som er svært opprørt over gjerningsmenneskenes frekkhet.

Ifølge Trygg Vakt er det heller ikke tilfeldig at tallet på tyverier øker akkurat rundt semesterstart.

– Tyvene utnytter det kaoset og virvaret som oppstår i begynnelsen av semesteret, når hundretalls nye og forvirrede studenter ankommer. Det er mye nytt å forholde seg til, og lett å bli litt upåpasselig

FREKK: Semesterstart gir ideelle arbeidsforhold for profesjonelle tyver på Universitetet. (Bildet er arrangert. Personene på bildet har ingenting med saken å gjøre.)

og slenge fra seg eiendeler her og der. Denne situasjonen gjør det enklere for tyvene å gli ubemerket inn i massen, og få gjort det de vil, sier Lorentzen.

Høgskolen mindre utsatt

Teknisk direktør ved Universitetet, Kathrine Pettersen, opplyser om at det også forekom gjentatte tyverier blant studenter som bodde i bomberommet på Universitetet ved semesterstart.

Det har i tillegg skjedd en rekke innbrudd i biler på parkeringsplassen over MH-bygget, hvor både biler og utstyr fra biler

har forsvunnet. I den forbindelse har Trygg vakt trappet opp vaktholdet, samt iverksatt visse andre tiltak. De ønsker forøvrig ikke å kommentere hvilke type tiltak dette dreier seg om.

Høgskolen i Tromsø er derimot ikke rammet av den samme tyveribølgen som Universitetet nå har opplevd. Plan- og driftsleder ved Høgskolen, Tor-Arne Olsen tror mye av grunnen til det ligger i at de har mer lukka forhold enn Universitetet.

– Byggene våre holdes åpne i normal arbeidstid, men etter det stenges de. I tillegg har vi

overvåkning i form av kameraer. Det har vært en del innbrudd på MH-bygget, men utover det kan jeg ikke se at det har skjedd noen merkbare økning i antall tyverier ved Høgskolen, sier Olsen.

Forholdsregler

Med tanke på at Universitetet er åpent fra tidlig om morgenen til sent på kvelden, og at det ikke er noen form for identitetssjekk på personer som beveger seg på området, bør alle sammen skjerpe oppvaktsheten.

Trygg Vakt vil oppfordre folk på det sterkeste til å ta sine for-

holdsregler.

– Både studenter og ansatte ved Universitetet må bli flinkere til å passe på verdisaker. Lås inn jakker, vesker, lommebøker og annet av verdi. Hold lesesalsplasser ryddige, og gå ikke fra dem uten at noen holder oppsyn med sakene dine. Pass samtidig på å lukke og låse kontordører og vinduer. Det er altfor lett for tyvene idag, avslutter John-Roger Lorentzen i Trygg Vakt.

Kjemper for OL

Jarle Aarbakke, Unni Grøneng og Ole D. Mjøs er alle sentrale i arbeidet med å skaffe Tromsø vinter-OL i 2014.

Tekst EIRIK LINAKER
BERGLUND

Rektor Aarbakke sitter i OL-rådet, mens plandirektør Unni Grøneng og styreleder i Senter for fredsstudier, Ole D. Mjøs, sitter i styringsgruppa for arbeidet med å utarbeide en søknad om vinter-OL til Tromsø. Som ansatte på Universitetet i Tromsø ønsker de også å fremme Universitetets rolle i et eventuelt OL.

Universitetet har også stilt sine arealer og anlegg til disposisjon for et OL. Også treningshallen Kraft vil bli stilt til disposisjon, og denne er også foreslått utvidet i den forbindelse.

Stor entusiasme

Entusiasmen for OL-planene er

stor blant de tre. Allerede før OL-planen ble sluppet for offentligheten hadde rektor Jarle Aarbakke bestemt seg for å støtte opp om planene.

– Jeg fikk en forespørsel fra ordfører Herman Kristoffersen om vi var interesserte i å støtte en slik idé. Det som solgte meg helt til idéen var planene om å legge alle 13 hurtigrutene langs kaiene i byen. Dette vil være eneste mulighet jeg får til å se dette! mener Aarbakke.

– For Universitetet er OL-planene bare positive. Problemet for oss er at det ikke går an å passe alle Universitetets perspektiver inn i et OL. Vi må avgrense det, og vise edruelighet oppi all denne entusiasmen, påpeker Aarbakke.

For entusiasmen er det ingen-

ting å si på, verken i styringsgruppa eller i rådet, skal vi tro de tre.

– For oss som ikke er veldig sportsinteressert, er det fort gjort å glemme at det faktisk er en idrettsbegivenhet, mener Mjøs.

Fred sentral

– Forrige møte ble nesten et slags vekkelsesmøte, alle var over seg av begeistring for tilbakemeldingene fra de ulike ekspertene, forteller Mjøs. Han har vært sentral i arbeidet med å inkludere fredsperspektivet inn i OL-søknaden. Der får Universitetet og Senter for fredsstudier en sentral plass.

– Jeg tror fredsperspektivet er et av de sterkeste kortene Tromsø

har for å arrangere OL nettopp i Tromsø, mener han.

Også på andre områder er signalene positive.

– Vi har fått signaler om at det er helt enorme muligheter for å få til de mest kompakte lekene som noensinne har vært arrangert, forteller Mjøs.

– Et OL i Tromsø innebærer et helt nytt konsept for Olympiske

leker. Vi har helt nye ideer og visjoner om hvordan lekene kan bli, påpeker Aarbakke.

For alle som er skeptiske til om det i det hele tatt er praktisk mulig å gjennomføre et OL i Tromsø:

– Alt er utredet og viser seg gjennomførbart, understreker Unni Grøneng.

JOBBER FOR OL: Jarle Aarbakke, Unni Grøneng og Ole D. Mjøs jobber for å få Olympiske leker til Tromsø.
Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

Klare for loka

Studenter på valg

Øivind Benjaminsen (22)
Parti: Høyre
Studerer: Psykologi
Kampsak: Få orden på økonomien i Tromsø ved å fokusere på primærøpp-gavene
Plassering på valglisten: 10. plass

Sigrid Parmann (20)
Parti: Sosialistisk Venstreparti
Studerer: Språk og økonomi
Kampsak: Barn og unge må komme på dagsorden
Plassering på valglisten: 3. plass

Ane-Marthe Aasen (19)
Parti: Kristelig Folkeparti
Studerer: Ex. phil.
Kampsak: Flere boliger og barnehageplasser til studenter
Plassering på valglisten: 42. plass (4. plass på fylkestingslista)

Sara Holthe Jaklin (19)
Parti: Arbeiderpartiet
Studerer: 1. avdeling jus
Kampsak: Skaffe billigere boliger til studenter gjennom Studentsamskipnaden
Plassering på valglisten: 5. plass

Kristoffer Kanestrøm (20)
Parti: Fremskrittspartiet
Studerer: 1. avdeling jus
Kampsak: Rydde opp i den skakkjorte økonomien i Tromsø
Plassering på valglisten: 10. plass

TIL VALG: Etter valget kan det hende at noen av disse studentene sitter i kommunestyret i Tromsø. Fra venstre: Sigrid Parmann (SV), Ane-Marthe Aasen (KrF), Sara Holthe Jaklin (AP) og Øyvind Benjaminsen (H).

Se nøye på denne gjengen! Snart sitter de kanskje i Tromsø kommunestyre og bestemmer din hverdag.

Tekst KAI MAGNE MELHUS
Foto LISA M. HALVORSEN

De er unge, de er studenter og de er på full fart inn lokalpolitikken. Øyvind Benjaminsen (H), Sara Holthe Jaklin (AP), Sigrid Parmann (SV), Ane-Marthe Aasen (KrF) og Kristoffer Kanestrøm (FrP) er alle studenter ved UiTø og klare for fire år i kommunestyret.

– Det er viktig at det finnes folk i kommunestyret som tenker på studentene når viktige beslutninger blir tatt. Dessuten er det jo slik at mine drømmer for byen, ofte er sammenfallende med andre studenters ønsker, sier Sigrid Parmann (SV).

Studenter på valglistene

En gjennomgang av valglistene til de fem største partiene i Tromsø viser at det er 18 studenter på valg. Rundt fem av disse har gode sjanser til å bli valgt inn, enten som faste kommunestyrerepresentanter eller som vararepresentanter. Flest studenter på valglistene har Arbeiderpartiet (5), tett fulgt av Kristelig Folkeparti (4), Sosialistisk Venstreparti (4), Høyre (3) og Fremskrittspartiet (2).

Øyvind Benjaminsen (H) er vararepre-

sentant for Høyre i Arendal og leder av Unge Høyre i Troms. Nå kjemper han om en plass i Tromsø kommunestyre.

– Vil du føle at du blir studentenes talsmann hvis du blir valgt inn?

– Først og fremst er jeg en innbygger i Tromsø, men jeg vil kanskje bli en talsmann for ungdommen.

Benjaminsen er særlig opptatt av den dårlige kommuneøkonomien.

– Arbeiderpartiet og SV har utsatt fremleggelsen av regnskapet til etter valget. Velgerne får derfor et helt feil bilde av den økonomiske situasjonen. Sannheten er at skoler nedlegges og lærere sies opp.

Billigere boliger

Sara Holthe Jaklin (AP) forteller at Arbeiderpartiet satses mye på studentene i år.

– Tradisjonelt har vi brukt lite ressurser på UiTø fordi mange av studentene ikke har stemmerett i Tromsø, men i år satses vi sterkere. Vi har hatt en annonse i studentavisen Utopia, og vi har en egen stand på UB eller Hovedgården.

En av hjertesakene til Jaklin er at Studentsamskipnaden skal skaffe billigere boliger til studentene. I tillegg er hun opptatt av fiskeriforvaltningen.

– Vil du anbefale andre studenter til å

engasjere seg i lokalpolitikken?

– Absolutt, man lærer veldig mye. Jeg har fått mye igjen for det.

Billigere buss

Ane-Marthe Aasen er oppført på fjerde plass på KrFs fylkestingsliste og kan bli folkevalgt hvis KrF gjør et godt valg. Hun gleder seg til å ta fatt på oppgaven. Det første hun vil gjøre er å innføre et nytt ungdomskort på buss og båt.

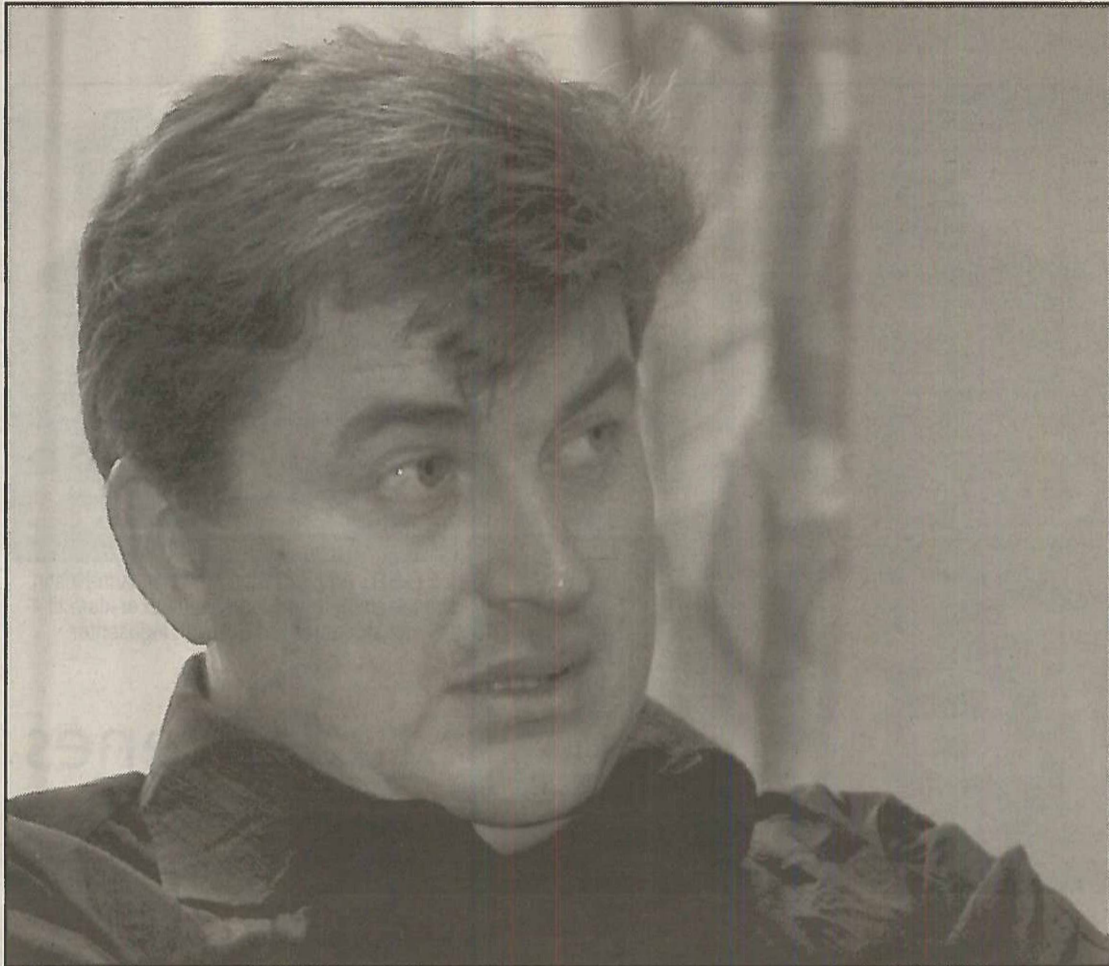
– Jeg vil kopierer Rogaland-modellen, slik at ungdom mellom 16 og 20 år bare betaler 250 kroner i måneden. Da kan de reise så mye de vil. For meg er det viktig at det ikke skal koste noe for skoleelever å reise hjem i helger og ferier. Kristoffer Kanestrøm (FrP) gjør som parti-formann Carl I. Hagen og reiser til Spania. På telefon fra hotellrommet sier han at studenter bør stemme på FrP, fordi partiet vil rydde opp i den skakkjorte økonomien i Tromsø.

– Vi vil satse på skole og eldre fremfor kultur. Jeg vet at mange studenter er opptatt av kultur, men vi må prioritere. FrP er imidlertid ikke imot kultur, presiserer han.

politikk

5 om valget

1. Skal du stemme?
2. Hva synes du om valgkampen?

LAV VALGDELTAKESE: Valgforsker Markus Buck forklarer den lave valgdeltakelsen blant annet med at ideen om stemmeplikt har fått redusert betydning.

Valgforsker Markus Buck tror valgdeltakelsen blir lav ved årets kommunevalg, men blåser av at det er et problem.

Spår lav valgdeltakelse

Tekst KAI MAGNE MELHUS
Foto FOTOGRAF

– I utlandet ler de bare av det særnorske fokuset på valgdeltakelse. Den prosentvise valgdeltakelsen sier ingen ting om tilstanden til demokratiet, sier valgforsker Markus Buck. Han bruker folkeavstemningene i 1972 og 1994 som eksempler på nettopp dette.

I 1972 var valgdeltakelsen lav, mens den i 1994 var historisk høy. Allikevel vil ingen som fulgte de to avstemningene hevde at engasjementet var høyere i 1994 enn i 1972.

– Interesse, engasjement og rekruttering er viktig, men det henger ikke sammen med valgdeltakelse. Velgerne har kanskje aldri vært mer engasjerte og bedre informerte enn i dag.

Stemmeplikt

Han forklarer den lave valgdeltakelsen blant annet med at ideen om stemmeplikt har fått redusert betydning. Dermed blir valgkampen viktigere for å mobilisere velgere. En kjedelig valgkamp med lite nytt og få engasjerende saker gir lav valgdeltakelse.

– *Hvordan er det med studenter og valgdeltakelse?*

– Studenter skiller seg ut på mange måter. Økonomisk er de en underklasse. Det tilsier lavere

valgdeltakelse. På den andre siden har studenter høy utdanning. Jo høyere utdanning, desto høyere valgdeltakelse. De to variablene trekker altså i hver sin retning.

Valgstunt

Sammen med Helge O. Larsen ved høgskolen i Nesna gjennomfører han for tiden et forskningsprosjekt om direkte valg av ordførere på oppdrag av Kommunal- og regionaldepartementet. De nyeste resultatene vil bli presentert i et

eget "valgstunt" på Institutt for statsvitenskap i begynnelsen av oktober. Der vil også den profilerte valgforskeren Bernt Aardal delta.

– En målsetning med innføringen av direkte valg var å høyne valgdeltakelsen. Vi visste imidlertid på forhånd at det var feil. All erfaring viser at ved personvalg reduseres valgdeltakelsen. Teoretisk kan det forklares med at det blir mer krevende for velgerne å orientere seg.

Valget er ditt

Så er det valg igjen, og du har din mulighet til å påvirke lokaldemokratiet. Her er et par viktige ting å huske på når du skal stemme:

- Valgdagen er mandag 15. september. I Tromsø er det også åpnet for å stemme søndag 14. september
- Du kan forhåndsstemme frem til og med 12. september
- Dersom du forhåndsstemmer et annet sted enn i hjemkommunen din: Husk at stemmen skal rekke hjem innen valgdagen.
- Du kan ikke forhåndsstemme på Posten. I Tromsø er det Rådhuset som gjelder.
- På valgdagen kan du kun stemme i den kommunen du er manntallsført
- Åpningstidene varierer fra lokale til lokale
- Ikke alle vil få tilsendt valgkort i posten som tidligere. Ta med legitimasjon!
- Stemmesedlene til kommunestyrevalget er hvite, mens fylkestingets er blå
- Du kan ikke stryke kandidater, men gi såkalte personstemmer

Tomas Austestad (22)
Musikkonservatoriet

1. Jeg skal stemme i Sandefjord kommune.
2. Synes valgkampen har vært ensformig, dreier seg bare om samme tema, men sånn er vel bare tendensen for tida.

Else Lill Utstrand (20)
Radiograf

1. Usikker på om jeg rekker å stemme.
2. Har vært mye oppstyr i valgkampen.

Mats Larssen (25)
Psykologi profesjon

1. Om jeg skal stemme? Skulle bare mangle, og det blir i Nordreisa.
2. Valgkampen er preget av slagsmål og sex.

Tonje Skilbred (22)
Nordisk grunn- og mellomfag.

1. Skal ikke stemme.
2. Synes ikke partiene klarer å få fram budskapene sine godt nok.

Øyvind Bockelie (21)
Russlandsstudier

1. Jeg skal stemme på Fokus Kino her i Tromsø.
2. Valgkampen blir som en auk-sjon, der partiene byr over hverandre med kostbare midler.

Tekst og foto
ØRJAN VØLLESTAD

Dine rettigheter ved sykdom

Høsten er her, skyggene blir lengre, kulda setter inn og influensaepidemiene ligger på lur. Hvilke rettigheter har du dersom du blir syk?

Tekst EIRIK LINAKE BERGLUND
Foto THOMAS METZ

Sykdom eller skader rammer ofte når man minst venter det, og som regel når det passer dårligst. Det er derfor viktig å ta sine forholdsregler i god tid, slik at man kan ligge i senga og pleie sykdommen, i stedet for å løpe frem og tilbake med papirer. Her får du tips til de viktigste rettighetene du har som student.

Fastlege

Det første man bør gjøre er å skaffe seg en fastlege. Det viktige er at man ordner dette før man blir syk. Studenter som er fra Tromsø har som regel fastlege her allerede, men studenter som kommer utenfra bør bytte fastlegen du har hjemme med en som er lett tilgjengelig her i byen.

Dersom man ikke har egen fastlege, ender man opp med å måtte sitte på legevakta. Den åpner ikke før 16.00, og man kan risikere å måtte vente svært lenge. En annen fordel med å ha fastlege, er at man får en fast person å forholde seg til og som kjenner til din helsesituasjon.

Det finnes omtrent ti leger som har ledig kapasitet i byen per 27. august. (Se egen sak). Blant andre har Studentenes sosialtjeneste en oversikt over disse, og et skjema man fyller ut for å bytte. Dette er ingen komplisert prosess, og man kan fritt velge fastlege selv. Man kan også ringe fastlegetelefonen på nummer 810 59500. Dersom man oppgir at man er i Tromsø for å studere, har man rett til automatisk å bytte tilbake til den opprinnelige fastlegen på hjemstedet innen tre år.

Eksamen

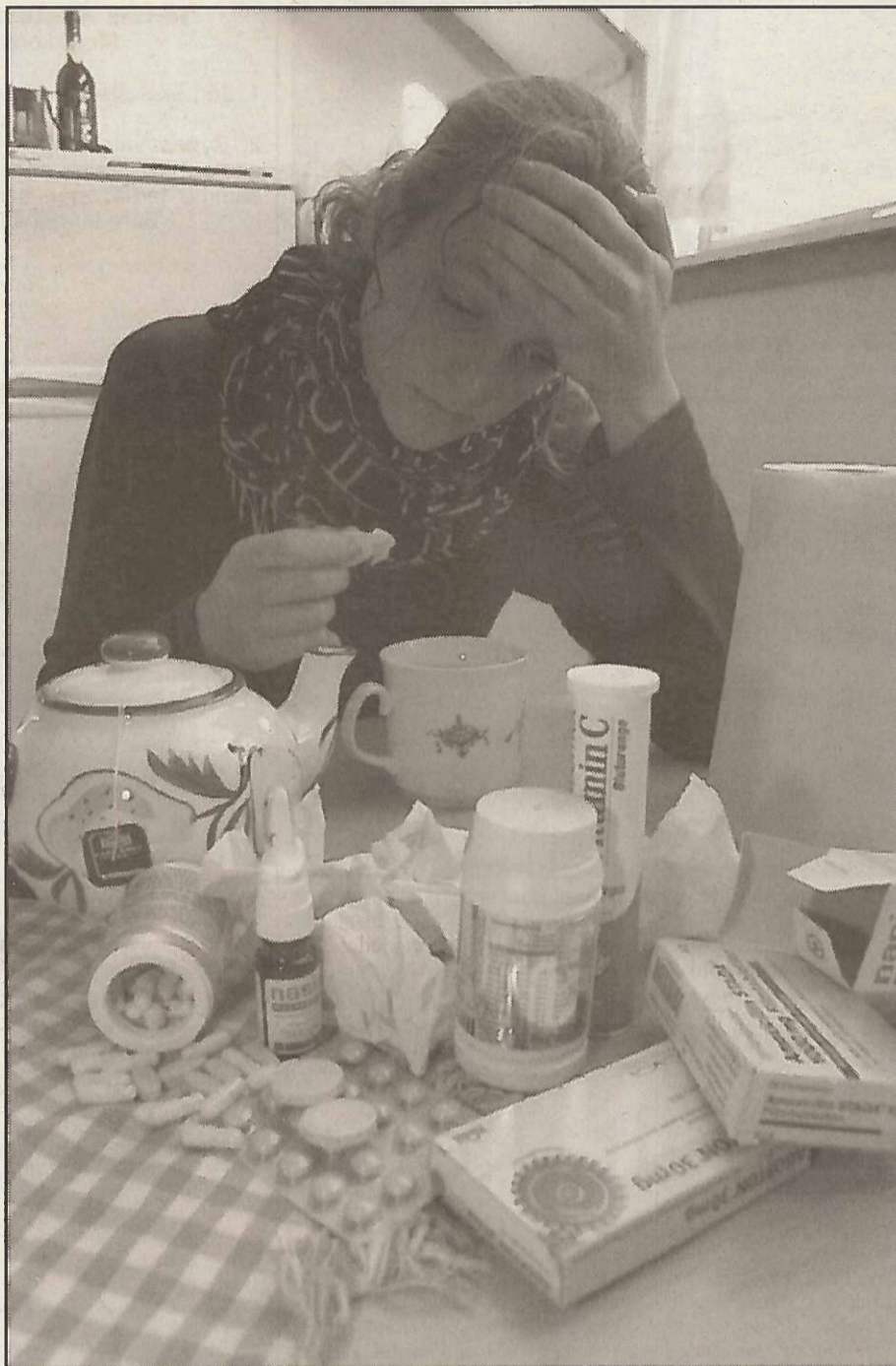
Dersom du blir syk på eksamensdagen er det viktig å få en sykemelding. Denne skal leveres så raskt som mulig, helst samme dag. Du får da normalt muligheten til å ta den aktuelle eksamen i starten av neste semester. Men husk at oppmelding til denne eksamen ikke skjer automatisk, det må gjøres for seg.

Noen studier har obligatorisk undervisning og oppmøte på enkelte fag. Dersom du har fravær over en lengre periode, kan du få problemer med å få godkjent semesteret. Dette gjelder ofte også om fraværet skyldes sykdom. Sørg for å kunne vise en legeerklæring! Det er mulig å søke fritak fra reglementet.

Lånekassen

Er du syk over en periode på minimum to uker, har du faktisk rett til å få omgjort en del av lånet ditt til stipend. Dette må du søke til Statens lånekasse om. Ordningen gjelder ikke dersom man er syk når studiet starter, men her kan det gjøres unntak dersom søkeren er under en lengre utdanning og det ikke har vært avbrudd i foregående semester. Du kan ha rett til å få omgjort lån til stipend for inntil 4,5 måneder per studieår.

Dersom du er syk et semester, og dette forsinker studiene, kan du i tillegg bli

SJABER: Når influensaen setter inn er det greit å vite hvilke rettigheter du har som student.

forsinket ytterligere to semestre uten at det påvirker din rett til støtte fra Statens Lånekasse.

Merk: Selv om du er syk, og ikke kan følge undervisningen, kan du likevel ta eksamen som vanlig uten at det har innvirkning på din rett til å få omgjort lån til stipend.

Arbeidsgiver

Mange har jobb ved siden av studiene. Det er viktig å være klar over at du kan ha rett til sykepengene fra arbeidsgiver dersom du blir syk. Dette forutsetter imidlertid at det ikke er mer enn to uker mellom hver gang en er på jobb. Dersom du for eksempel jobber annenhver helg eller oftere, har du rett til sykepengene, men dersom du arbeider hver tredje helg, mister du retten.

Sykepengene tilsvarende normalt det du tjener til vanlig.

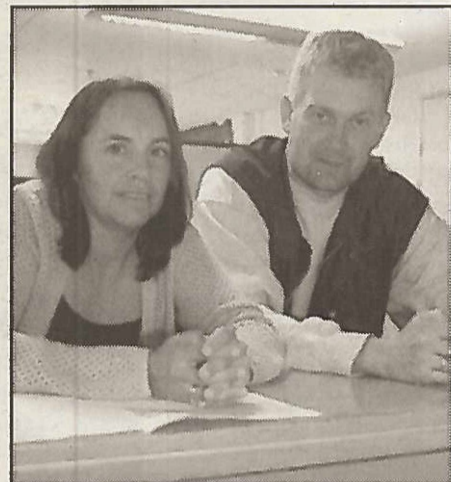
Men: Dersom du mottar sykepengene har du ikke rett til å få omgjort lån til stipend i samme periode. Du kan likevel ha annen inntekt i sykeperioden, uten at det påvirker denne retten. Det lønner seg å regne på hva som lønner seg.

Dersom du er minst 50 prosent arbeidsfør over en lengre periode (minst 20 uker dersom du er under 26 år, 50 dersom du er over) kan du også ha rett til rehabiliterings-

pengene. Ta kontakt med Trygdekontoet for nærmere opplysninger om dette.

Kilder:

Heftet *Studenters sosiale rettigheter* utgitt av NSU
Studentenes sosialtjeneste

LEGER: Administrativt ansvarlig Ann-Kristin Danielsen og lege Glenn Dunseth er klare til å ta i mot studenter ved Sørbyen legesenter.

Studentenes eget legesenter

Fra i høst blir studenter oppfordret til å oppsøke Sørbyen legesenter, et nytt legesenter som i første rekke skal gi et tilbud til studenter og skoleelever.

– Her blir man tatt imot uten spørsmål. Vi vet at studentene kommer til oss, og derfor er de ekstra velkomne. Også de som ikke har ordnet seg fastlege her i byen kan komme. Men vi anbefaler absolutt at studenter bytter fastlege med en gang de kommer hit, forklarer studentlege Glenn Dunseth.

– Det er bare å ringe hit til oss, så ordner vi det.

Dunseth har lenge jobbet ved forskjellige legesentre i Tromsø, men er nå fast etablert ved Sørbyen legesenter. Han har god kapasitet, og kjenner studentmiljøet godt. Han har blant annet god kontakt med Studentenes sosialtjeneste, som holder til på Universitetet.

Dunseth kan også lokke med lakrisbåter til alle som vil ha.

– Det fungerer ofte bedre enn pennicilin, mener han.

Sørbyen legesenter holder til i 3. etasje i Elisabeth-senteret, den gamle kvinneklinikken i Tromsø.

Her er en oversikt over andre ledige leger i Tromsø per 27. august:

Kroken legesenter:

Loff, David, telefon 77 60 48 50
Mikalsen, Jan Isak, telefon 77 60 48 50
Svendby, Jan Gunnar, telefon 77 60 48 50

Skansen legesenter:

Kolstrup, Nils (vikar høst 2003: Berg Houmb, Heidi), telefon 77 60 17 11
Dunseth, Glenn, telefon 77 66 11 50
Figenschou, Lise, telefon 77 66 11 50

Tromsdalen legesenter:

Jacobsen, Jostein, telefon 77 63 60 00
Ovanger, Jon Christer, telefon 77 63 60 00

Utsikten legesenter:

Alexandersen, Beate, telefon 77 60 63 30
Fredriksen, Frødrick, telefon 77 60 63 30

Kritisk til kutt på juss

Omleggingen av jusstudiet innebærer fjerning av en del sentrale rettsområder som skatterett, arbeidsrett og selskapsrett. – Denne nye studieplanen virker vel akademisk og lite praktisk, mener advokat Stian Ørbeck Sørheim.

Tekst SIAN CONSTANCE O'HARA
Foto: EIRIK LINAKER BERGLUND

I forbindelse med kvalitetsreformen har jusstudiet ved UiT vært under betydelig omlegging. Et studieførløp på fem år i stedet for seks, bokstavkarakterer og andre evalueringsformer er noen av forvandlingens hovedmomenter. Følgelig må også noe pensum lukes ut, deriblant skatterett.

Skatterettens forsvinningsnummer

Stian Ørbeck Sørheim, advokat i KPMG, hamrer løs:

– Hvordan kan man ta ut skatterett, som berører så mange rettsområder, og som er av så vital betydning for samfunnet for øvrig? Det virker ikke som praktikere overhodet har vært med på å utarbeide disse studieplanene! Det er jo ikke slik at jeg mener at samerett, etikk eller andre fag ikke er viktig, *men* man må foreta prioriteringer. Hvis jeg måtte velge mellom å ansette en *med* skatterett, og en *uten*, så hadde jeg under ellers like forhold uten forbehold valgt en med skatterettslig bakgrunn. Jeg anbefaler studentene å tenke *nøye* over hva de velger i den valgfrie delen.

Men tross skatterettens forsvinning, er han langt på vei fornøyd med reformen:

– Vel, her er det jo metode opp og ned, og det er jo bra! Kan man ikke sin metode, hjelper det lite å kunne hoste opp smådetaljer man har pugget. Dessuten er det lettere å tilegne seg kjennskap til andre rettsområder på egen hånd dersom man behersker juridisk metode. Skatterett er dog svært komplisert. Bokstavkarakterer? For mitt vedkommende bryr de meg ikke når jeg vurderer nye kandidater. Men jeg vil minne om at fakultetet har en viktig jobb å gjøre her med hensyn til å formidle betydningen av det nye karaktersystemet til arbeidsgivere!

– Jurister er, og vil alltid være,

konservative, og det faller da naturlig å foretrekke kandidater med karakterer som man selv kjenner innholdet i, mener Ørbeck Sørheim.

En glad dekan

Dekan ved Det juridiske fakultet, Tore Henriksen er likevel forholdsvis positiv til reformen:

– Det er vanskelig å si sikkert allerede nå, i en så tidlig fase, hva utfallet av denne reformen vil bli. Kvaliteten på studiet tror jeg vil bli ivaretatt, selv om det har gjennomgått forandringer. Fokus på detaljer har blitt tonet ned i masterstudiet, og nå er det vekt på helhet – og ikke minst metode, som teller. Det kreves også mer av studenten med hensyn på jevn innsats året rundt.

– *Man har måttet fjerne en del momenter fra jusstudiet som for mange ville virke naturlig å ha med?*

– Departementet har valgt å korte bort ett helt år, og da har vi ikke mye valg, annet enn å redusere pensum og å intensivere studieprogresjonen. Det er likevel grenser for studieeffektivisering; det ville være urettferdig ovenfor studentene våre å normere et studie tilsvarende seks års pensum, til fem år. Studentene har et forhold til Lånekassen som ikke tillater slinging i valsen lenger. Det er likevel anledning til å bli skolert i disse delene i den valgfrie delen.

Internasjonalt samarbeid

Generalsekretær for Den norske advokatforening, Merethe Smith synes reformen klinger bra.

– En følge av omleggingen vil være at internasjonalt samarbeid, også praksis i utlandet, er mer aktuelt, og dessuten synes jeg fem år er tilstrekkelig. Mer vekt på metode er bra. Likedan med økt valgfrihet som gir en mulighet til å fordype seg i det man selv er interessert i. Men nettopp på grunn av dette må studentene være mer bevisst på sine valg og interesser på et tidlig stadium.

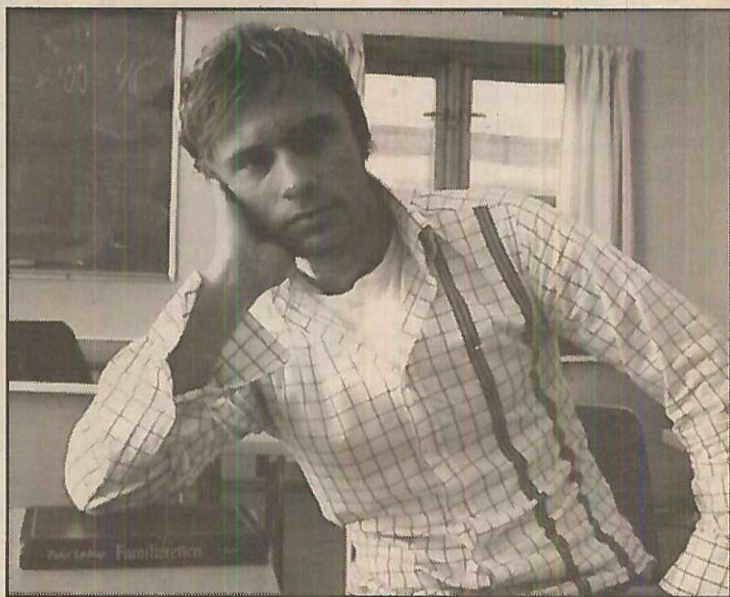

KRITISK: Advokat Stian Ørbeck Sørheim synes det er merkelig at blant annet skatterett har blitt tatt ut av det obligatoriske pensumet på juss.

Slipper unna Clemets klør

Sisteårsstudent på cand.jur-studiet, Odd-Terje Elde er leder i begynnerkollokviene på 1. avd. master, og har følgelig fått snust litt på hva forskjellene innebærer. Også han er fortørnet over bokstavkarakterer og at enkelte rettsområder er tatt ut, men jevnt over er han positivt stemt:

– I vår valgfrie del er emner som er myntet på det praktiske i det juridiske yrkesliv ett tilbud av flere, men det er også det eneste utenom de obligatoriske praksisukene og sånn sett er Masterstudiet en forbedring. Det innebærer mer praktisk trening, f.eks. obligatorisk muntlig fremføring, som blir bra å ta med seg. Dessuten kan studentene boltre seg i Universitetets egen rettsal når Teorifagbygget står klart neste år. Studiet er intensivert, og det er også bra, i og med at vi ikke akkurat har hatt mangel på tid.

PUSTER LETTET UT: Sisteårsstudent Odd-Terje Elde blir ikke reformens forsøkskanin. Foto: SIAN CONSTANCE O'HARA

Bondevik åpner Fredssenteret

Statsminister Kjell Magne Bondevik kommer til Universitetet i Tromsø 18. november for å foreta den offisielle åpningen av Senter for fredsstudier.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Senteret har vært i drift i et og et halvt år allerede, men har aldri offisielt blitt åpnet. Som kjent er det likevel aldri så sent at det ikke er godt for noe, derfor klemmer Universitetet til med å gi statsminister og fredsforkjemper Kjell Magne Bondevik det ærefulle oppdraget med å åpne senteret.

Bondevik selv har en ikke liten del av æren for at Senter for fredsstudier i det hele tatt eksisterer. Han tok personlig initiativ til å bevilge de to millionene senteret får i støtte fra staten over nasjonalbudsjettet for 2003, like før budsjettet var ferdigfor-

handlet.

Ville ha Carter

Ole D. Mjøs prøvde i lengre tid å få USAs eksipresident Jimmy Carter til Tromsø for å foreta åpningen av Senter for fredsstudier i forbindelse med tildelingen av Nobels fredspris, uten å lykkes.

– Jeg forsøkte lenge å få Carter oppover, men det passet ikke for han i denne omgang. Derfor har jeg og Universitetet lenge presset på Bondevik for å få han til å komme nordover i høst, og nå har vi fått bekräftelsen.

Håpet er å få Bondevik til å bruke

Tromsø som fredsby.

– Nå har Bondevik fått Molde på kartet gjennom å invitere statsledere verden over til byen. Vi vil jobbe for at han skal ta statslederne med til Tromsø, og at han i tillegg vil drive fredsforhandlinger her.

Flytter Gandhi

Mjøs fremmet i vår forslag om å flytte statuen av Mahatma Gandhi fra Tromsø museum til universitetsområdet, noe han har fått unison støtte for.

– Det er jo nesten ingen som vet at statuen er der. Alle er enige om at den skal flyttes. Problemet er bare å finne en passende

plass for den.

Samtidig har Senter for fredsstudier ytret ønske om å få tildelt et eget bygg sentralt på universitetsområdet.

– Vi ønsker oss et identifiserbart bygg. Tanken er at bygget og flyttingen av statuen skal være på plass til åpningen 18. oktober, og at statuen skal stå i tilknytningen til bygget.

Gandhis barnebarn, Gopalkrishna Gandhi, er Indias ambassadør i Norge, og vil også være tilstede under åpningen.

Vil ha nye medlemsgrupper

President i Studentsamfunnet, Kjetil Karstad, vil at flere skal få muligheten til å dele hobbyene sine under Studentsamfunnets vinger. – Det er viktig at vi ikke blir for statiske, mener han.

Tekst KJARTAN HABBESTAD

– Samfunnet har både lokaler og midler til dem som ønsker å starte opp nye medlemsgrupper. Om vi får henvendelser er vi i presidiet interesserte i å hjelpe til med å få ting i gang. Det kan ofte se ut som store og vanskelige oppgaver, men vi har kontakter og mennesker som kjenner systemet, og som kan bidra, forteller Karstad.

Presidenten mener det er viktig at Studentsamfunnet stadig klarer å fornye seg.

Unngå å bli statisk

– De siste årene har vi har vi stor grad hatt de samme gruppene, som Ompagniet, Café Bodega, bandkonsulatet og flere kor. Dette er stabile grupper. Men det er viktig at Samfunnet ikke blir for statisk, men er et organ for folk som ønsker å dele interessene sine med andre. Jeg husker selv hvordan det var når jeg kom som ny student. Hvordan skulle en finne mennesker med de samme interessene? erinder Karstad.

Studentsamfunnet har oppstartsmidler til nye medlemsgrupper som egen post i budsjettet. Nå er det også en ledig hybel i kjelleren i Hovedgården på Universitetet.

– Hvis noen kommer opp med en god idé, er det mulig å disponere hybelen og få støtte midler. Så langt har vi denne høsten fått henvendelser om å starte en medlemsgruppe for kunstinteresserte og en egen whiskyklubb. Dette er eksempler på prosjekter vi hjelper til med, forteller Karstad.

Må bli synlige

I følge Karstad har Studentsamfunnet en viktig utfordring i å pro-

filere seg i studentmiljøet ettersom de ikke har eget hus. Han mener at sammenlignet med situasjonen slik den er for eksempel i Trondheim, der Studentersamfundet er et mer naturlig sentrum for aktiviteter i studentmiljøet, er Studentsamfunnet i Tromsø en liten organisasjon.

– Vi innser at ikke går av seg selv. Vi må vise at vi er her.

Han påpeker at målet er å være et tilbud til alle studentene i byen.

– Vi har mange medlemmer fra Høgskolen, men medlemsgruppene våre er dominert av studenter fra Universitetet. Det er nok en naturlig følge av at vi er plassert der vi er. Det hadde vært veldig bra om noen fra Høgskolen vil starte prosjekter som har base andre steder enn i kjelleren på Universitetet.

PENGESTERK: – Studentsamfunnet har både lokaler og midler til dem som ønsker å starte opp nye medlemsgrupper, sier president Kjetil Karstad. Arkivfoto JOHAN GUSTAVSEN

Egen kleskolleksjon for Samfunnet

Tekst KJARTAN HABBESTAD

Samfunnet skal bli mer synlige. Etter noen år uten, er det igjen mulig å kjøpe klær og ryggsekk med Studentsamfunnets logo på. Til og med boksershorts er det mulig å kle seg med.

– Ryggsekken er veldig praktisk. Ikke bare fordi den faktisk er en ryggsekk, men fordi den har så mye, skryter organisasjonssekretær Camilla Gundersen.

– Her har man blant annet en godt plassert mobilholder og egen

lomme for discmanspilleren med uttak for headsettet.

Gundersen går også god for kvaliteten på klesplaggene.

– Jeg har en to år gammel genser lik den vi nå selger. Den er like god og "pusete" inni, som det den var da den var ny.

Med den attesten er prisene ikke til å bli skremt av. En tjukk genser koster kr 125,-, mens en tynnere utgave kommer på kroner 100,-. Ryggsekken får man for kroner 125,- og boksershortsen koster kroner 50,-.

MODELLER: Her et utvalg av Studentsamfunnets nye høstkolleksjon.

Foto KJARTAN HABBESTAD

– Irak ligner på Libanon

NRKs korrespondent i Midtøsten, Lars Sigurd Sunnanå, mener at forholdene i Irak kan være en kilde til borgerkrig.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

I forbindelse med Debut-uka holdt Lars Sigurd Sunnanå et foredrag om situasjonen i Midtøsten, både USAs rolle i Irak og konflikten mellom israelerne og palestinerne.

Selv om Sunnanå understreket at han er forsiktig med hvordan han, som vestlig, uttaler seg om konflikter i Midtøsten, er han ikke nådig mot USA sin rolle i Irak.

Vil ikke ha sjiastyre

– Det er utrolig at USA kan ta seg til rette på den måten de gjør i Irak. Det er utrolig å se hvordan styres-

maktene ignorerer rådene som kommer fra andre departementer. Regjeringen blir overkjørt av forsvarsdepartementet. Det er ingen tvil om at USA har undervurdert hvordan Irak burde styres. Landet må styres av noen som kjenner samfunnet der, mener Sunnanå.

USA har ikke gjort nok grunnarbeid i etableringen av et styre, mener han.

– Når man satte sammen rådet som skal styre utviklingen i Irak, spurte de ingen av lederne fra de største stammene om de kunne tenke seg å bidra. Dette gjør at USA mangler autoritet.

Sunnanå mener interne konflikter kan føre til borgerkrig i Irak,

dersom ikke ting forandrer seg. USA vil ikke ha et styre av sjiamuslimer i Irak, fordi det har Iran.

– Over hele det irakiske samfunn er det en kamp mellom sjia- og sunnimuslimer om posisjoner i samfunnet. Dette er en kilde til borgerkrig, og minner om starten på borgerkrigen i Libanon, mener NRK-korrespondenten.

– Israel må få egen stat

Sunnanå mener konflikten mellom palestinerne og israelerne er mye enklere å forstå enn konflikten i Irak.

– Det er ikke noen kompleks konflikt, den er mye enklere å forstå og analysere.

Han er ikke til å misforstå på hva han mener skal til for å løse konflikten.

– Det som skal til er i første

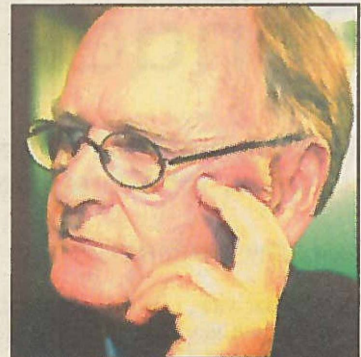
rekke at Israel må begynne å respektere internasjonale lov, at de begynner å vise det vi på norsk kaller folkeskikk, det er viktig. Det gjør de ikke i dag.

– Det er klart at palestinerne må ta sin del av ansvaret med tanke på alle selvmordsbombene, men det er viktig å huske på at palestinerne har lidd mye mer enn israelerne totalt sett.

Og:

– Jeg synes at folk som har levd i de aktuelle områdene de siste hundre årene har større rett til å bo der enn noen som kommer og krever å bo der fordi de bodde der for noen tusen år siden.

– Mange palestinere vil ikke ha en egen stat. De vil ikke bli skviset mellom israelere i sitt eget land. Det er egentlig israelerne som trenger en egen stat!

KORRESPONDENT: Lars Sigurd Sunnanå, NRKs korrespondent i Midtøsten, mener situasjonen i Irak minner mer og mer om forholdene i Libanon før borgerkrigen.

Foto EIRIK L. BERGLUND

Utdanner seg til arbeidsledighet

Lange dager på lesesalen, høyt studielån og høy kompetanse er ikke nødvendigvis garanti for en billett på første klasse rett inn i arbeidslivet. Nyutdannede akademikere står i kø utenfor arbeidskontoret, og det blir verre.

Tekst PERNILLE DEHLI
Foto STINA R. BERGE

Til tross for at kvalitetsreformen har som mål å fjerne de verste benkesliterne på universitetene og få de ut i arbeid, kan det virke som om de ferdige bachelor- og masterkandidatene møter et arbeidsmarked som ikke verdsetter tre eller fem års slit nok til å gi dem jobb. I løpet av det siste året har arbeidsledigheten blant akademikere med en grad på inn-til 4 år økt med 32 prosent. Blant de med embedseksamen eller hovedfag har ledigheten økt med 24 prosent.

Akademikernes egen fagforening, Akademikernes fellesorganisasjon, anbefaler nå nyutdannede akademikere som har problemer med å få seg jobb å melde seg ledig hos Aetat.

– Den nyutdannede kan få rentefritak på studielånet, også om man er deltidsarbeider, dersom man får innvilget søknaden hos Statens lånekasse, sier akademikernes leder, Christl Kvam i følge Aetatets nettsider. Hun legger til at dette vil gi samfunnet bedre oversikt over hvor mange som faktisk ønsker inntektsgivende arbeid.

Livserfaring, ikke utdanning
Hvorfor ikke arbeidsgiverne jubler over å få høyt utdannede akademikere på jobbintervjuene, har antakeligvis flere grunner. En undersøkelse gjengitt av Dagens næringsliv viser at de fleste bedrifter hevder at de har behov for folk med kunnskap om etikk, mennesker og forholdene dem i mellom. Til tross for dette melder undersøkelsen at nesten ingen av

bedriftene faktisk hadde ansatt noen med noen formell kompetanse de siste fem årene.

Med andre ord er kunnskap som man må gå på høyere undervisningsinstitusjoner for å tilegne seg sett på som viktig, men det blir sett på som generell livserfaring, ikke en utdanning.

Ingen drømmesituasjon

– Jeg har enda ikke bestemt meg for hva jeg skal bli, men det er klart at høyt studielån og ingen jobb er ikke akkurat noen drømmesituasjon, sier Silje Kristin Meisal, hebraiskstudent på første året.

Til tross for at hun ikke tenker spesielt mye på en potensiell framtidig situasjon som arbeidsledig, ser hun det som en klar fordel når hun skal ut i arbeidsmarkedet at hun har arbeidserfaring både i form av sommerjobber og et friår.

– Det er vel ganske åpenlyst at arbeidsgiverne ser etter andre kvaliteter enn bare det å ha sittet på en lesesal i 5 år, sier hun.

Hun deler syn med historiestudenten Kristin Thoner.

– Jeg tror nok at det er positivt med en bred utdanning, sier Thoner, og tror at hennes år på folkehøyskole kan bidra til at en arbeidsgiver vil velge akkurat henne til en ansettelse når tiden kommer.

– Jeg må innrømme at arbeidsledighet ikke akkurat er noe jeg tenker veldig mye på så tidlig i utdannelsen. Hadde jeg vært på master-studiet hadde det kanskje vært annerledes. Akkurat nå virker det veldig langt fram til arbeidsledigheten.

FREMTIDIG GJELDSSLAVE: Høyt studielån og ingen jobb er ikke akkurat noen drømmesituasjon, sier Silje Kristin Meisal

Økning for Bolighjelpa

Over 350 boligløse studenter fikk hjelp av Bolighjelpa i år. Det er en kraftig økning fra i fjor.

Tekst KAI MAGNE MELHUS
Foto LISA M. HALVORSEN

– Selv om vi var to stykker, hadde vi problemer med å hjelpe alle studentene, sier medarbeider i Bolighjelpa Olav Benjaminsen.

Han forklarer den store tilstrømningen med at semesteret startet tidligere i år. I fjor hjalp Bolighjelpa rundt 300 studenter, i år var det omtrent 350. Ifølge statistikken har 301 personer fått bolig, mens 14 ikke har fått.

Ideen bak Bolighjelpa er å koble utleier med leietaker. UiTø og Høgskolen er sammen om

FORNØYD: Olav Benjaminsen i Bolighjelpa var med på å hjelpe over 350 studenter med å finne bolig denne sommeren.

finansieringen.

– Hva er det morsomste som har skjedd i år?

– Det var da en jente kom, og ville ha en bolig til seg selv og 11 polarhunder. Det trodde jeg var et umulig oppdrag, men vi fant til slutt en hundevennlig utleier; så det gikk bra.

– Hva vil du anbefale, en annonse i Nordlys eller Bolighjelpa?

– Det vet jeg ikke, men det beste er kanskje en kombinasjon. Bolighjelpa er imidlertid gratis.

14 personer ble i år sendt ned til bomberommet for 1-3 overnattinger. Bommerommet er et tilbud til studenter som ikke har bolig. Bolighjelpa ble i forrige uke stengt for året etter å ha holdt åpent siden 7. juli. Neste år er de imidlertid tilbake igjen.

OL har eit sterkt fredsperspektiv. UiTø har eit sterkt fredsperspektiv. Eit OL til Tromsø i 2014 vil kunna medføra store synergieffektar for begge parter, skriver Ole D. Mjøs.

Fredsperspektivet - ein felles verdi for OL og UiTø

Kronikk OLE D. MJØS, styreleder for Senter for fredsstudier ved UiTø, og medlem av styringsgruppa for OL til Tromsø.

Universitetsleiinga ved UiTø har gjeve varm støtte til søknaden om at Tromsø må bli tildeelt dei olympiske vinterleikar for 2014. Fred er eit grunnleggjande verdi innan OL-systemet. Fred er eit av IOC sine viktigaste fokusområde. Temaet blir vektlagt meir og meir innan OL-organisasjonen. Dette har si naturlege grunnleggjande i idrettens mål og ønske om venskapleg kappestrid. Eitt olympisk arrangement vil samla heile verda, venner og "fiendar", til felles venskapleg kamp, for å visa verda at menneskeleg samhandling på tvers av grenser og konfliktar er mogeleg, og at forbrødring/forsøstring kan verka konfliktføybyggjande.

Viktig fredsperspektiv

Med dette som bakgrunn vil fredsdimensjonen ved den olympiske ideen koma tydelegare fram i OL-søknaden frå Tromsø enn nokosinne:

- gjennom Nord-Norges samarbeid innan Barentsregionen, der dei siste års hendingar har endra eit gjensidig fiendebilde og åpna opp for revitalisering av ein gamal tradisjon av samkvem og fredeleg sameksistens mellom Russland og det nordlege Norge.

- profilering på urfolksdimensjonen i området og byen vår.

- gjennom Tromsøs internasjonale ansikt, bl.a. ivarettatt av eit universitet som aktivt satsar på fredsarbeid, gjennom fokus på fredsbygging, konfliktløsning og tildeiling av politiske æresdoktorgradar. UiTø var det første universitet og Tromsø den første byen i Norge som ble erklært som antirasistisk sone så tidleg som i 1992.

Det er stort samsvar mellom fredsperspektivet ved OL og fredsprofileringa ved UiTø. UiTø vil kunna forsterka fredsaspektet i Tromsø bys søknad om OL i 2014, og eit OL vil forsterka fredsdimensjonen ved UiTø. Her er utruleg mange og flotte synergieffektar som vi ønsker å utnyttja maksimalt.

Fredsprofileringa av UiTø har skjedd dei siste 4-5 åra. Vi ønsker at UiTø skal bli Norges fredsuniversitet. OL til Tromsø vil bidra til å realisera dette. Fredsperspektivet er blitt ein viktig del av UiTøs strategiske satsing.

Fredsbyen Tromsø

For eige vedkomande har eg dei siste åra vore særskilt opptekte av å bidra til fredsprofilen ved UiTø. Eg såg "fredslyset" på ein UNESCO-konferanse om høgre utdanning i Paris i oktober 1998. Her var det ein tema-diskusjon mellom universitetsrektorar

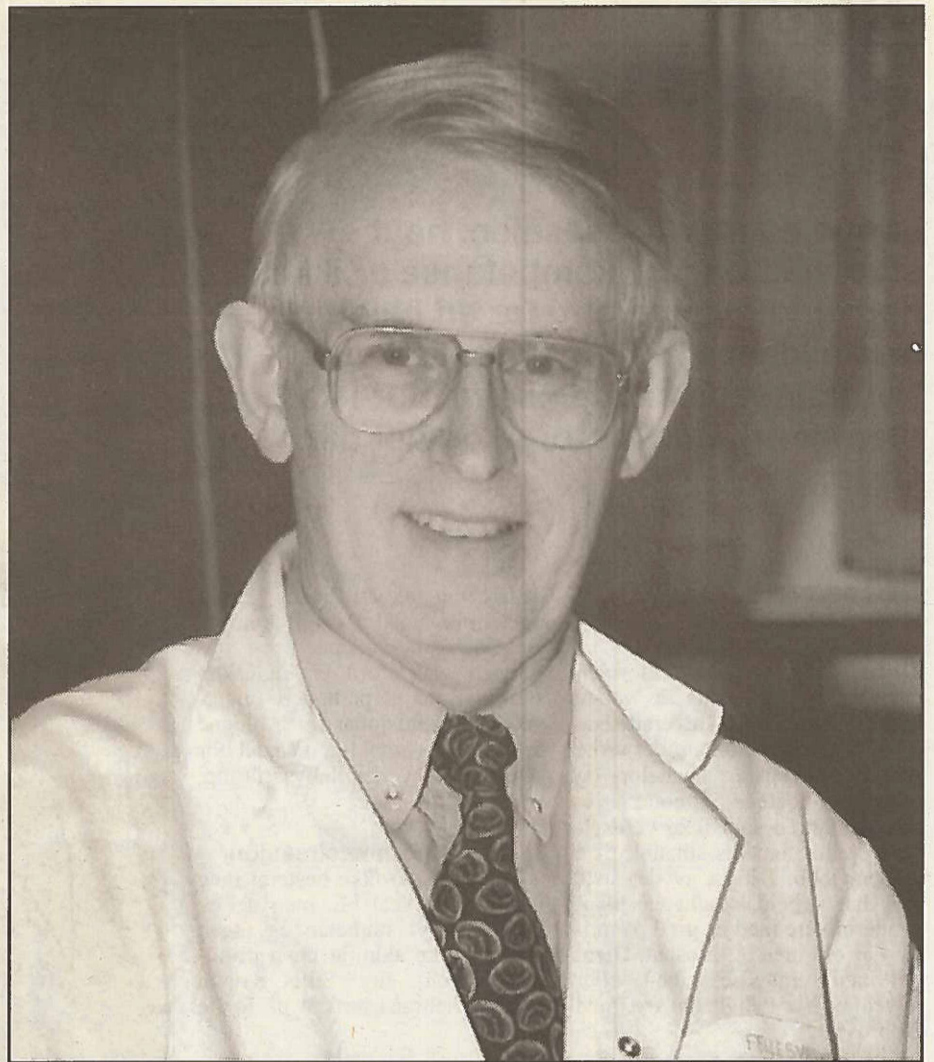
frå ulike land om : "What can the universities do to create a culture of peace?" Ein universitetsrektor frå Ghana stod fram og sa at i Afrika er det til einkvar tid krig i tredje-parten av landa, Men kva gjer universiteta i Afrika for å motverka og forebyggja krig? Fint lite, sa han. Knappt noko universitet i Afrika har f.eks. fredsutdanningsprogram. Det var ille, tenkte eg. Men så kom eg til å tenkja på korleis situasjonen er innan freds- og konfliktutdanning ved norske universitet og høgskolar i Norge. Eg måtte berre konstatera at i Nobels fredspris-landet Norge var det heller ikkje utdanningsprogram i høgre utdanning innan dette feltet. Dette måtte vi gjera noko med. Eg fekk Mjøs-utvalget med på å utfordra høgskolane og universiteta i landet til å satsa på freds- og konflikthandterings studier. Og tok kontakt med UNESCO Norge, UiTø og Høgskolen i Tromsø for at vi saman kunne arrangera ein fredsutdanningskonferanse på UiTø. Konferansen blei halden på UiTø i mai 2000. Den blei ein stor suksess. Det kom 300-400 deltakarar frå 30-40 land til konferansen som blei kalla "Higher education for Peace. Dei kom til fredsbyen Tromsø og såg fredslyset her. Både Norge og dei andre landa blei sterkt utfordra på å gje plass til fredsutdanning ved sine respektive høgskolar og universitet.

Bondevik ordna bevilgning

Ved UiTø gjekk det no slag islag. Med sterk støtte frå studentane og etter kvart frå universitetsleiinga, blei Norges første universitetsstudium i fred etablert på SV-fakultetet hausten 2002, med ca 20 entusiastiske studentar, halvparten frå Norge og halvparten frå utlandet. Det er eit to-årig mastergradsprogram og undervisningsprøvet er på engelsk. Studiet er blitt ein fulltrefar med entusiastiske og dyktige studentar og lærarkrefter. Hausten 2003 starta eit nytt kull med dyktige fredsstudentar.

I samband med Stortinget og regjeringa si behandling av Mjøs-utvalget si innstilling tok eg initiativ til å få oppretta eit nasjonalt Senter for fredsstudier ved UiTø. Og Stortinget gjekk inn for å etablara eit slikt senter ved UiTø. Men det mangla pengar. Etter direkte kontakt med statsminister Bondevik kom senteret inn på statsbudsjettet for 2002 med 2 millionar kroner. Dermed kunne senteret starta i byrjinga av 2002. For 2003 kom det nye 2 mill. kroner. Og senteret er i full sving, sjølv om staben ikkje er stor. Og den 18. november har statsminister Bondevik lova å koma til UiTø for å foreta den offisielle åpning av Senter for fredsstudier. Det gleder vi oss til.

Senter for fredsstudier er del av eit stort, internasjonalt frednettverk og satsar på å profilera seg gjennom å forska på ikkje-voldelege strategiar for fred i verda.

Senteret har laga eit policy-dokument på dette. Senteret har allereie arrangert fleire konferansar: ein om ikkje-vold strategiar som blei halden hausten 2002, ein konferanse om Sri Lanka i februar i år, og 22.-24. oktober i år arrangerer senteret ein Nordisk fredsutdanningskonferanse. Vi ønskjer studentar og tilsette ved UiTø velkomen til denne konferansen.

Ei vidare profilering av UiTø som Norges fredsuniversitet er at Senter for fredsstudier må få sitt eige "bygg", gjerne saman med andre. Det er viktig at senteret har eit identifiserbart bygg sentralt på universitetsområdet. Eg veit at universitetsleiinga er aktivt engasjert for å få dette til. Vidare har vi teke initiativ både overfor universitetsleiinga og Tromsø kommune til å flytta Ghandi-statuen, som står litt nedanfor Tromsø museum, til sentral plass på universitetscampus i Breivika. Både universitetsleiinga og ordføraren i Troms er positive til dette forslaget. Eg ønskjer at dette skal skje så snart som mogeleg. Ønskemålet vil vera at fredscenteret og Ghandi-statuen har funne sin plass på universitets-campus i løpet av dei første par månadene slik at dette kan markerast når statsministeren åpnar senteret 18. november i år. Det er mogeleg at dette berre er ein ønskedraum, men likevel er det lov å tenkja slik. Det interessante er at den indiske ambassadøren til Norge er barnebarn av Ghandi. Han vil sjølvsagt bli invitert til høgtida.

Med identifiserbart "bygg" for det nasjonale fredscenteret og Ghandi-statuen plassert ved bygget vil fredsprofilen ved UiTø bli veldig synleg og sterk.

Olympisk fredsinstitutt

I samband med OL-søknaden vil vi vidare gå inn for at det blir etablert et Internasjonalt Olympisk Fredsinstitutt i Tromsø som ledd i etterbruken av lokaler etter OL. Eit aktuelt navn på instituttet kan vera: Olympic International Peace Research Institute. Instituttet vil få tre sentrale oppgaver og vera tilknyttja Universitetet/Høgskolen i Tromsø:

- Ein undervisnings-enhet med internasjonal bachelorgrad, mastergrad og doktorgrad innan fredsrelaterte emne.

- Ein forskningsenhet med sterk satsing på ikkje-volds-strategiar, som også tek oppdragsforskning

- Ein formidlings/praksis-enhet som formidlar fredsbudskapet og som kan bidra til konkrete løysingar på problem i ulike konfliktområde i verda gjennom konkrete tiltak.

Gjennom å etablara eit Olympisk Internasjonalt Fredsinstitutt har vi moglegheit til å skapa eit institutt i særklasse internasjonalt, som også vil understreka Tromsøs rolle og moglegheit for at det i framtida bl.a. kan avholdast toppmøtar innan fredsforhandlingar. Tromsøs lokalisering vil gi både sikker og nøytral grunn for slike samtalar.

I kombinasjon med Fredsinstituttet tenkjer vi oss eit Olympisk fredsmuseum, som vil vera eit tilbod til reisende og folk flest. Det er berre få museer i verda som er dedisert til temaet fred.

OL har eit sterkt fredsperspektiv. UiTø har eit sterkt fredsperspektiv. Eit OL til Tromsø i 2014 vil kunna medføra store synergieffektar for begge parter.

Arkivfoto

Dokument	Ressurser	Om oss	Kontakt
22.08.2003 19:48			
22.08.2003 19:25			
22.08.2003 19:17			
22.08.2003 19:16			
22.08.2003 19:09			
22.08.2003 19:00			
22.08.2003 19:00			
22.08.2003 19:00			
22.08.2003 19:00			
22.08.2003 19:00			
22.08.2003 19:00			

Studentavis for Sápmi

En gjeng studenter ved Sámi allaskuvla/Samisk høyskole i Kautokeino har starta en lokal studentavis, men med større visjoner på lengre sikt.

Tekst MIKKEL BERG

- Den første utfordringa for de som lager avisa, er å få laget papirutgaven, sier prosjektleder Jon Áilu Kalstad for avisa *Studeantan* ("som student", "å være student").

- Det skal hovedsakelig være ei nettavis, i alle fall hva nyhetsformidling angår. Papirutgaven blir nok å komme ut to eller tre ganger i semesteret, som et mer dyptgående magasin enn nettavisa.

- Hvordan skal dere få dette

til å bli ei studentavis for hele Sápmi?

- Det blir det ikke nødvendigvis noe sånt, men det var en av visjonene bak prosjektet. Det har vært syslet med tanken på å kontakte samiske studenter ved andre utdanningsinstitusjoner, men det har ennå ikke blitt gjort.

Studeantan vil dessuten støte på språklige utfordringer hvis de sikter så høyt: Så langt skrives det bare på nordsamisk i den, men skal den henvende seg til alle samiske studenter må den skrives

på norsk/svensk, finsk og russisk - i tillegg til at det fins flere andre samiske språk.

- Dette kan selvfølgelig bli et problem, redaksjonen som opprettes i Kautokeino må ta stilling til slikt etterhvert som prosessen går, de får se hva de får til.

- Så langt er dette bare ei studentavis for Kautokeino, det er i seg sjølv et stort prosjekt i forhold til de ressursene man har til rådighet, mener Kalstad.

NETTSTED: Sjøl om avisa ennå ikke har noen fastlagt redaksjon, ligger førsteutgaven på nettet. Inntil videre på www.pcbiti.no/studeantan.

Svar til "Djevelens Religioner"

Utrop ENDRE MEDHAUG, leder Ny generasjon UiTø

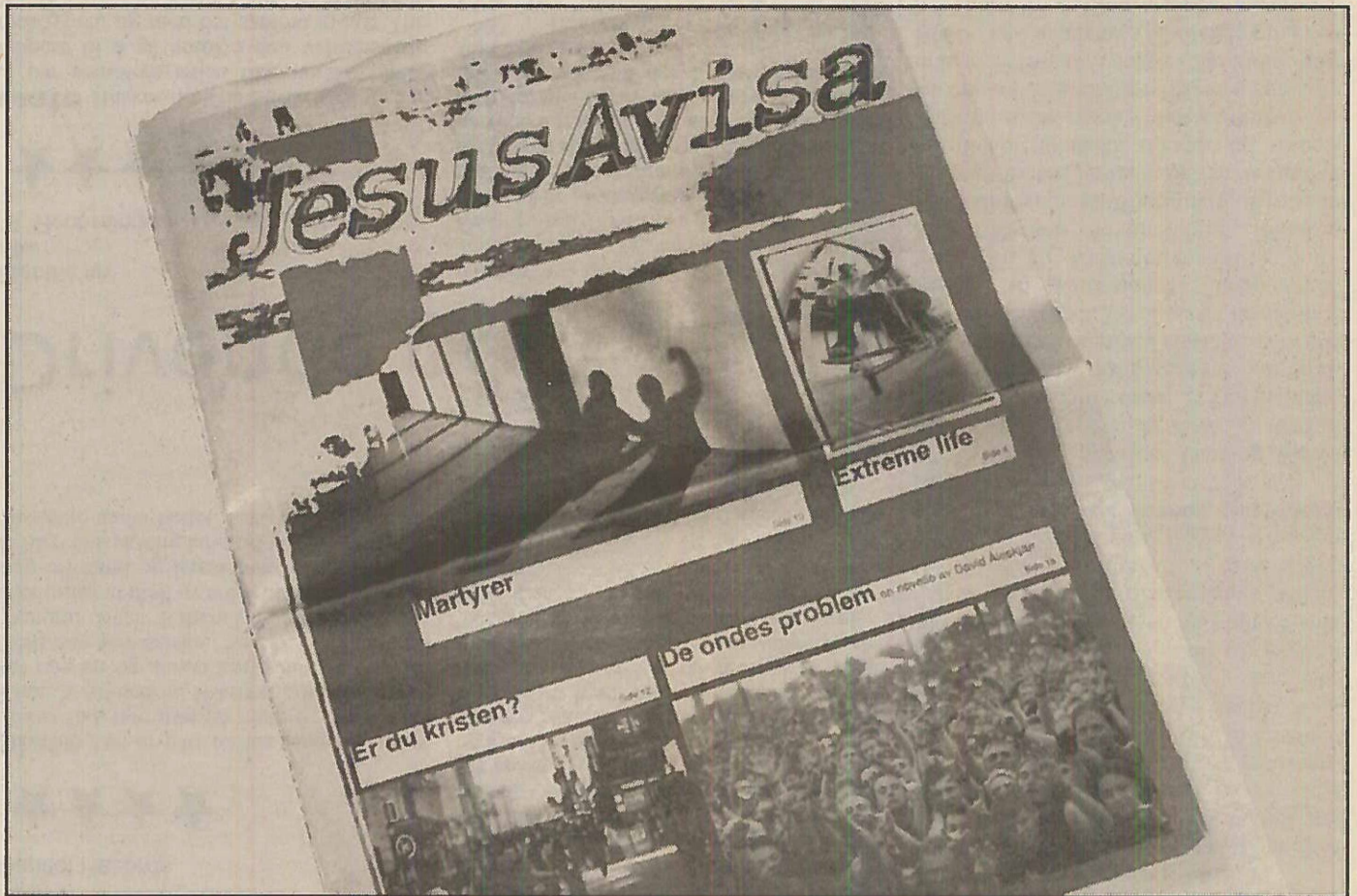
Viser til innlegget "Djevelens religioner" av Mikkel Berg i Utopia nr.9/2003.

Takk for engasjementet ditt!

Jeg ønsker først å klargjøre hva Ny Generasjon (NG) er, og hvem det består av. NG er en internasjonal, tverrkirkelig elev- og studentorganisasjon. NG UiTø består i skrivende stund av kristne studenter fra 5 forskjellige menigheter i byen.

Om vi har ulike menighetsbakgrunner så har vi en grunnleggende tro som er felles. Vi tror at Bibelen er Guds ord, at det som står der er sant og høyaktuelt for studenter i dag. Bibelens hovedbudskap er at Jesus er Guds sønn, at han døde for oss og stod opp igjen, for at vi skulle kunne bli frelst fra våre synder. Det som binder oss i NG sammen er ønsket om å dele dette budskapet, fordi det har forandret våre liv.

Ønsker du å finne ut mer om NG's formål og "offisielle trosartikler" så henviser jeg til hjemmesiden til NG UiTø: www.ny-generasjon.org Ut over dette har NG ingen offisielle synspunkter. Dette medfører at alle medlemmene uavhengig av NG må gjøre opp sin egen mening om andre religioner, dåp, etc. Ingen har blitt, eller vil bli, ekskludert direkte eller indirekte fra NG pga deres syn på disse "omstridte" temaene.

Re: Djevelens religioner

Utrop ØYSTEIN DAAE GJERTSEN

Mikkel Berg skriver i Utopia nr 9/03 om JesusAvisa og Ny Generasjon under tittelen "Djevelens religioner". Han inviterer til debatt, først og fremst om det synet på ikke-kristne religioner som kommer frem i en artikkel i JesusAvisa. Jeg er ingen representant verken for Ny Generasjon eller noen annen gruppe på universitetet, men jeg er en kristen, eller om jeg skal være veldig forsiktig: Jeg forsøker å være en kristen. Jeg har aldri vært med i Ny Generasjon, men jeg er jo i slekt med dem; det har jeg ingen problemer med å vedkjenne meg. At kristne kan være uenige om ting rokker ikke ved det at vi deler det viktigste, nemlig Jesus som frelser, som vårt eneste håp om å nå Gud.

Jeg forstår godt Bergs reaksjon på det han har lest (som jeg forøvrig ikke har lest). Det er beinhardt å kalle andre religioner for djevelens oppfinnelser, og det er naturlig at noe sånt skaper reaksjoner. Så er det også vanskelig å finne relevante eksempler i Bibelen på en tilsvarende aggressiv tone overfor andre religioner, som det denne artikkelen tydeligvis representerer. Det er vel verdt å huske på hvordan Paulus' tale til athenerne på Areopagos (i Apg. 17, 16-34) kommer tilhørerne i møte der de er, istedenfor å starte med å fordømme det de gjør feil. Hvordan Jesus bruker samaritaneren som hovedperson i en av sine mest slående lignelser (Luk. 10, 25-36) er et annet eksempel. Kanskje kan man fra kristendommens synspunkt heller si at den mediterende har sett noe av Gud, han vet i hvert fall at det er noe der, og søker det, selv om han ikke enda har funnet veien. Det fortelles jo også om mennesker som møter Jesus som frelser via andre religioner, at det sanne i andre religioner er med på å lede dem til Messias. Slik kan en si at alle religioner er skapt av Gud, om det er det en vil. Det er som det er noe overivrig tabloid over artikkelen i JesusAvisa, som kun er med på å bygge opp murer, og jeg håper i hvert fall Ny Generasjon vil tenke gjennom dette.

På den andre siden: Tror man at Gud er en Gud som ønsker at alle skal komme til Ham, slik kristendommen lærer, da er alt som drar mennesker bort, djevelens verk.

Jesus sier at han er veien, sannheten og livet, og at han er den eneste veien til Gud. Alt som drar oss bort fra ham er av det onde. Dette er nødvendige logiske konklusjoner, gitt de nevnte premissene. (Når Berg antyder at det er et motsetningsforhold mellom teologi og logikk, fyrer han av et skudd i blinde. At logikk skulle være noe forutsetningsløst og nøytralt som i seg selv kan gi svar, er en grunnløs antagelse. Logikk er et redskap, også for teologien, et redskap som brukes til å finne ut hvilke konsekvenser som må trekkes av gitte forutsetninger.) Dermed er selv jainismen, så lenge den legger vekten et annet sted enn på Jesus, et redskap for å holde mennesker borte fra Gud, og dermed av det onde. Å kalle dette for djevleskap eller diabolisk derimot, er selvsagt meningsløst, fordi det disse begrepene innebærer i dagligtalen er noe helt annet enn kristendommens utvidede begrep om en ond makt.

Det ser altså ut til at vi her står overfor en apori (et tilfelle hvor argumentene for og imot er like sterke, fordi saken kan sees fra ulike sider): Kristendommen ser på andre religioner både som Guds verk og som djevelens verk. Skal kristen forkynnelse være sann, må den gi rom for begge disse aspektene.

utropia.no

/buss
enkel og grei bussrute for deg som skal fra Høgskolen og Universitetet

/muren
sint, sur, eller kjempeblid: skriv på klagemuren

Stikk innom!
Stikk innom!
Stikk innom!

Forskere, master- og PhD-studenter ved UiTø inviteres til kurs i

IMMATERIELLE RETTIGHETER OG PATENTER

Tid: 23. september, kl 0900-1600. Sted: Aud. 3, MH. Påmeldingsfrist: 15. september 2003.

Informasjon/påmelding til marit.martinsen@adm.uit.no, evt. tlf. 77645212.

Mer info www.forskningsdagene.no og www.tavia.uit.no

SALONG
Victoria

10% Studentrabatt
Dame og herrefrisør
Sjøgata 39. 2 etg.
77 65 57 29
Lørdagsstengt i juli.
Langåpent kun onsdager!

I Spiller'n

DEFTONES - WHITE PONY

I disse nü-metal-tider hvor Evanescence og Linkin Park er verdens mestselgende band, og Limp Bizkit om ikke lenge er klare med nytt album, er det på tide å forklare kida hvor skapet står. Ved siden av Korn (og til dels Machine Head) er Deftones utvilsomme nestorer innen sjangeren, og dette er krumtappen blant skivene deres. Du finner ingen My Own Summer (Shove It) på denne, men låter som *Elite*, *Knife Prty* og über-smygeren *Passenger* gjør mer en opp for det. Obligatorisk, kids.

Klassiker

MY BLOODY VALENTINE - LOVELESS

Det er Revolution of Rock på gang, må vite. Med The Strokes, The White Stripes og en hel bøling andre i spissen. Så da er det vel på sin plass å offentliggjøre grunnlaget for hele scenen, nemlig dette usannsynlig fantastiske albumet fra semilegeneden Kevin Shields og et par av vennene hans fra 1991. Det er hardt, vakkert, velspilt, psykedelisk som bare fy, og ikke minst utrolig satans bra. My Bloody Valentine er nærreste du kommer et fullgodt alternativ til The Raveonettes i dag.

Verdens beste band?

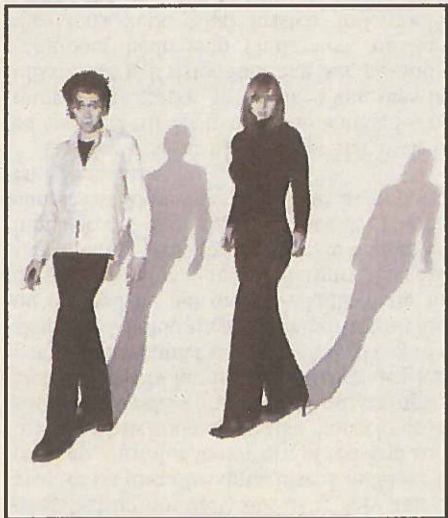
Fjorårets beste band følger opp fjorårets beste EP med et av årets beste album. Slikt blir det ekstatiske journalister av.

Raveonettes
Chain Gang Of Love
Columbia Records

plate Mot slutten av fjoråret dukket en pussig EP opp i butikkene. Den het "Whip It On". Coveret var svart-hvitt med litt rød tekst, med bilde av en furten fyr og en pen dame. Og teksten *Recorded In Glorious Bb Minor* trykket på platen. Herregud, så kult, tenkte jeg den gangen. Og kjøpte den. To timer senere hadde jeg hørt plata fem ganger, og det eneste som stod i hodet på meg var "Fy faen, dette er verdens beste band. The Raveonettes er faen sparke meg verdens beste band".

Nesten ett år er gått siden den gang, og

MESTERLIG: Sune og Sharin; guddommelig-hetspassene deres kan hentes hos Lou Reed. smått legendariske Sune Rose Wagner og Sharin Foo er tilbake på banen med The Raveonettes debutalbum. Lyden er oppgradert til *Glorious Bb Major*, men reglene for hvordan en Raveonettes-låt skal høres ut er fortsatt de samme. Aldri over tre minutter, aldri mer enn tre akkorder, og aldri kjedelig. Det er gledelig å rapportere at standarden

på "Chain Gang Of Love" ikke bare innfrir, men også briljerer innen disse reglene.

Allerede fra første stund er følelsen av The Jesus & Mary Chain tett til stede. Bare med Lou Reed og Nico på vokal. Og lyden av en jetmotor som driver det hele frem. Låtene sitter som støpt. Bandet er kompakte som skiva du hører på. Vokalen og produksjonen er bare grom. Det hele lukter så sterkt av sekstitallet at du til tider føler deg som på Woodstock. Låtene spenner fra pop og country til gospel, likevel alltid med en tung undertone av fet, velspilt rock som klitrer seg til hjernen din som Post-it til lærebøker.

Alt i alt er dette et fantastisk album. Kanskje det beste albumet innen sjangeren *sløv rock man kan ligge og kikke i taket og bare nyte mens man drikker pils til sammen med gode venner siden nettopp "The Velvet Underground & Nico"*. Det skrives mye om hvor bra dansk musikk er i disse dager, og bandene som trekkes frem er nesten uten unntak Mew og Saybia. Mine damer og herrer - våkn opp, kle på dere skinnjakkene og finn frem Harleyen. The Raveonettes er her - the ghost riders are on the go.

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE

BMG, Idol og den nye statskassa

Før de av dere som fulgte med på TV2s storsatsning *Idol* i vår og sommer (jeg vet dere er der), kommer det neppe som noe sjokk at Kurt Nilsens mildt sagt eksentriske ansikt vil være overalt de neste månedene. Siden han vant har det vært tilnærmet lik umulig å slippe unna låta *She's So High* minst førti ganger om dagen uansett hvor du snur deg. Den er over alt - på TV, på radio, som pausemusikk på Telenors kundeservice, og ikke minst i singlehylla på Platekompaniet.

Dette har, i følge VG, Kurt tjent nesten en million kroner på. Det er ikke mange penger, med tanke på at det er snakk om rundt 150.000 singler, et skyhøyt tall etter norsk standard. Legg til penger fra fjortisforføreriet *Idol Sommerturné*, salg av Idol-albumet og DVDen *Det beste fra Idol*, som nok sper på noen kroner, men likevel - det er bare snakk om i underkant av en million kroner av dette i artistens lomme.

Tenk heller på hva plateselskapet bak hele satsningen, BMG, sitter igjen med. Enerett på både stemmen og fortønnene til Kurt, ikke ubetydelige prosentandeler av alt som selges med den etter hvert så velkjente mørkeblå ovalen på - det er ikke få kroner det er snakk om. At de i tillegg signerte både svigermors drøm Gaute og småpikesjarmøren David tvert, tegner for en svært inntektsbringende høst.

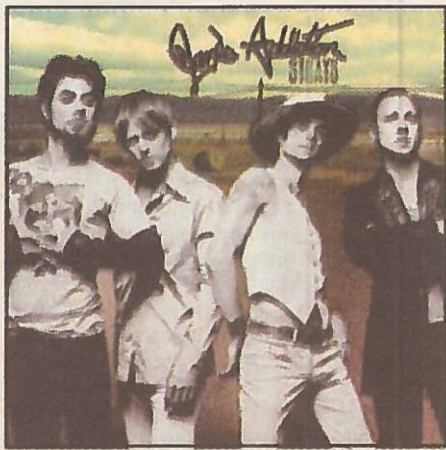
Også ringvirkningene av Idol har gjort seg tydelig bemerket på norske salgslistene gjennom sommeren. Kurts gamle band *Fenrik Lane* er plutselig, tross en usannsynlig kjedelig utgivelse, blitt allemannseie. Det samme er danske Saybia, som frem til Kurts fremføring av deres *The Day After Tomorrow* på Idol var akkurat like interessante for norske kjøpere som - vel, det meste av den elendige melankorocken vi presenteres for i disse dager. Felles for dem begge er tung distribusjon og TV-reklame fra nettopp plateselskapene deres.

Den store taperen er først og fremst norske platekjøpere. At de er en letturt og enkelt manipulert rase, er ved gjentatte anledninger vist tidligere. Men hele Idol-sirkuset har nå oppnådd en status som noe av det aller verste flemmiseriet noensinne. Penger til Kurt-singel, David-singel, Gaute-singel, Kurt-album, DVD, sommerturnébillet, Saybia-album, føkkings Idol-hamburger på Burger King flyr ut av fjortenåringens lomme, og i mellomtiden blir kvalitetsmusikk stående og støve i hyllene, mens norske platesamlinger fylles opp med møkk ingen bryr seg om seks måneder fra nå uansett. Samtidig gnir BMG seg i hendene, vel vitende om at de har både Orji og Rebecca i bakhånd.

Det skal bli en interessant norsk platehøst å følge med på. Briskeby og Lene Marlin har all grunn til å føle seg bekymret for salgstallene før jul.

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE

Tilbake fra graven

Jane's Addiction
Strays
Capitol Records

plate Det er gått tretten lange år siden vi sist fikk noe nytt fra nestorene i Jane's Addiction. Riktignok har det dukket opp en og annen kuriositet her og der (som den fantastiske "Sex Is Violence" på "Natural Born Killers"-soundtracket), og ikke minst et utall av solo- og samle-album, spin-off-band og liveskiver, men tretten år er likevel fryktelig lang tid uten et fullt studioalbum under beltet.

Dessverre innfrir ikke Perry og gutta hans helt forventningene. Visst er albumet bra (åpningslåta "True Nature" er rett og slett enorm!), men det oppfyller liksom ikke helt kravene til et kjepealbum slik vi er blitt vant med det over de siste, vel, tretten årene. De er definitivt på rett spor, dog, og kjedelig blir det aldri.

Perry Farrell har tidligere uttalt at han planlegger livet sitt i femårsperioder. La oss inderlig håpe at de neste fem årene med Jane's addiction bygger videre på det "Strays" har å gi, og at neste album plasserer dem tilbake der de hører hjemme - i toppen.

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE

Drivende godt

Electric six
Fire
XL Recordings

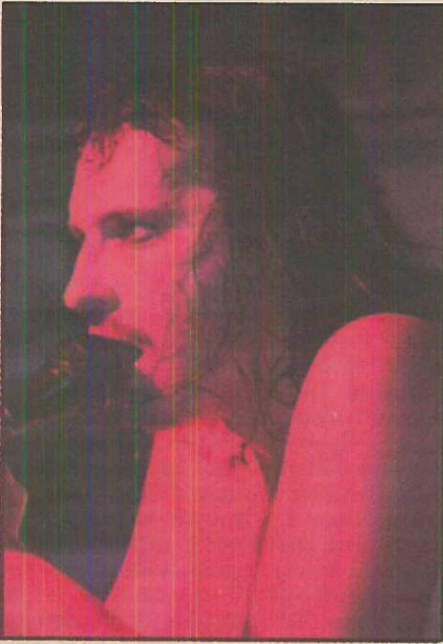
plate Husker du The Strokes? Som for et par sommere siden fikk norske platekjøpere til å gå amok i den velregisserte rockhypen, og med det samme gjorde The White Stripes og Ryan Adams til akseptable salgsvarer ut over det smale alt.rock-miljøet her i landet? De er tilbake. Men det er ikke før i oktober. I mellomtiden har vi Electric Six å forholde oss til.

Som i grunnen høres veldig ut som det Strokes, med det unntak at vokalistens høres ut som Tom Jones. At låtene

handler om ting som *Naked Pictures (Of Your Mother)* og *Nuclear War (On The Dance Floor)*. At hele plata høres ut som om den er produsert av Kjetil Rolness på amfetamin. At gitarene høres ut som Kiss og bassen som Fun Lovin' Criminals, og at partyfaktoren ligger så høyt oppunder taket at du trenger tau og kroker for å dra den ned igjen. Bortsett fra det, høres det veldig ut som The Strokes.

Uansett, glem The Datsuns, The Kills, The Thrills, The Vines, The Yeah Yeah Yeahs, The Whatevers, The Ditts og The Datts. Nå er det Electric Six som gjelder. Jack White digger dette bandet. Det burde du også gjøre.

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE

EKSTATISK: Thomas Feldberg gjorde Blå Rock til et fantastisk sted å være en sen torsdags kveld.

Magisk aften

We og Just Did Doris
Blå Rock Café
4. september

konsert At We er et glimrende live-band, var noe Utopias utsendte var fullstendig klar over før vi entret Blå Rock denne torsdagskvelden. Men at det skulle bli så til de grader fantastisk som det ble, hadde vi ingen anelse om.

Det begynte svært bra med tromsøbandet Just Did Doris, et band som viste at de hadde svært mye å fare med, både når det gjaldt låter og sceneopptreden. De spiller rock med tøffe riff og fengende refrang. Spilleleden var formidabel og låter som *Go* og *Celeste* viste at dette skal bli et spennende band å følge fremover.

Så fulgte We med en av de beste konser-

tene undertegnede har vært på noensinne. Alt stemte. Lyden var høy, men glimrende. Bandet var i strålende form, og kjemien mellom band og publikum var elektrisk. Vokalist Thomas Feldberg er en frontfigur av de sjeldne. Han er kanskje ikke verdens beste vokalist, men han har en evne til å kommunisere med publikum på en måte som mangler sidestykke her til lands. Du verden for en mann, han har en talegave som samtlige av landets politikere burde gråte av misunnelse for.

We's form for psykedelisk rock kan være krevende å få tak på, og det er av og til nødvendig med en stor dose konsentrasjon for å henge med på bandets lengste og mest utsvevende låter. Det er ikke alle som takler å høre på droning av noen få riff i et kvarter, men We maktet å gjøre dette på en svært enkel men samtidig spennende og interessant måte, der de holder fokus uten å flyte ut i en innadvent sfære. Noe riffmonstre-

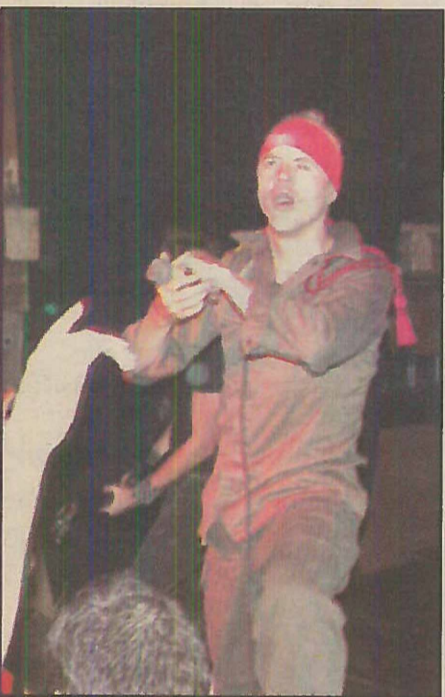
Freak Capital of the Universe og *1971* var gode eksempler på. Publikum var i ekstatisk transe.

Gitarist Don Dons (Andreas Kirkvaag) viste at han matcher størrelser som Snah (Motorpsycho) og Josh Homme (Kyuss, Queens of the Stoneage) uten store vanskeligheter, med en uttrykksmåte som bare er hans. Tempoet er lavt. Det går ofte seigt og sakte. Og da skal det en del ferdigheter til i kompet for at det skal låte tett og energisk, noe bassist Goshie og trommis Krisvaag gjør med største selvfølge. Det er bare å knele i støvet av beundring.

Vokalist Feldberg sa etter konserten at dette var en av de største konsertopplevelsene han har hatt. Det var mange i publikum som kunne si seg enige i det.

Tekst GLENN FAGERVIK
Foto THOMAS METZ

Dette er min natt, Muddafukka!

Amulet
Driv
28. august
Supp. Turdus Musicus

konsert Dette var kvelden Amulet etter et ikke ubetydelig antall aldeles blodtøffe Tromsøkonserter tidligere skulle manifestere sin posisjon som landets fremste hardcoreband. Med et (relativt) kritikerrost nytt album på plass under beltet, burde det vært en smal sak. Forventningene var høyere enn en drage. Jenter som ikke engang kjente Amulet fra tidligere løp rundt i nye Amulet-topper og laget, ehm, stemning. Dette skulle bare bli bra.

Litt over elleve gikk supportbandet Turdus Musicus på, alle ikledd herlig matchende små slips med Turdus-fuglen på. Musikalsk ligger de et sted mellom

nettopp Amulet og Kyuss høye på syre, en kombinasjon som tidligere har gitt svært så trivelige resultater. Likevel er låtmaterialet litt ujevnt, og kan med fordel finpusses før lanseringen av albumet. Fremføringen, derimot, kunne ikke Kurt Cobain gjort bedre.

Og apropos Kurt Cobain. Fra tid til annen dukker det opp frontfigurer som så til de grader gjør seg fortjent til legendestatus. Nevnte Cobain er en av disse, Joe Strummer og Danko Jones er andre. Amulets vokalist Torgny Amdam er ikke langt fra denne gjengen. Sist undertegnede så ham live (på Blårock i fjor høst), stagedivet han fra folks skuldre fordi scenen var for lav. På Driv er derimot scenen stor nok til det meste, og følgelig er Torgny høyt, lavt og overalt til enhver tid – som en dyktig frontfigur skal være.

Dessverre er resten av bandet akkurat like statiske som Torgny er energisk, og det er ikke få ganger vokalisten på tur mellom monitorene og trommesettet

krasjer i en saltstøtte av en bassist som står i veien for ham. Riktignok spiller de feilfritt og rått, og kollektivt rocker bandet som en helvetes kampestein nedover Kongsbakken, men likevel blir følelsen av at bandet ikke helt er med på showet litt for overhengende. Hvilket i grunn er litt synd.

Men som sagt; Amulet er velsignet med Norges barskeste frontfigur (Turbojugend får ha meg unnskyldt), og han alene gjør showet tøft. I rød bandana står han på scenen, på balkongen, på høyttalere og tidvis også på publikum, han tilegner klassikeren *Nosebleed* til Egon og han huler at han ikke vil være som Martin Schanche. Det eneste han ikke sier med ord er at "Dette er min natt, muddafukka. Don't you dare try to stop me." Men med et kroppsspråk som hans, kommer det ganske klart frem likevel.

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE
Foto ØRJAN VØLLESTAD

Noget av det bedste!

Baby Woodrose
Blå Rock Café
27. august

konsert Fyttehelvete noe så inn i granskauen BRA! I forrige nummer av Utopia var jeg over meg av begeistring for Baby Woodroses plate *Money For Soul*. Men live er Baby Woodrose enda bedre! Jeg gikk rundt i en utilnærmelig euforisk tilstand i flere dager, en følelse man ikke har ofte etter en konsert. Jeg kan nå dø lykkelig...

Fra første akkord viste de danske drenge at her skulle det ikke spares, noe publikum satte enorm pris på. Energien både fra bandet og lokalet var ekstrem, noe man boksta-

SE NØYE: Studerer du dette bildet nøye, vil du se tre fremtidige superstjerner. Tapet i Parken er tilgitt, ja sågar unionstiden skal dere få slippe unna med, så lenge Baby Woodrose får lov til å spille i Norge!

velig talt fikk føle på kroppen da det fra tid til annen regnet øl og annet fludium, fordi folk ikke klarte å holde seg rolige lenge nok til å drikke. Hva som hadde skjedd om dette var en lunsj-konsert tør jeg ikke engang å tenke på...

Bandet er ikke bare glimrende musikere, de er også ekstremt gode på samspill og innlevelse, noe som gav seg til kjenne gjennom hele konserten. Bortsett fra dette er det ikke lett å kunne beskrive denne konserten i det hele tatt. Hvis du ikke var der, er det umulig

å få deg til å skjønne den fantastiske følelsen man hadde gjennom hele settet, og i tillegg, i mitt eget tilfelle, i flere dager etterpå. De som var der skjønner hva jeg skriver om, og fra de tror jeg nesten at jeg kan bli beskyldt for å ikke ta i nok i beskrivelsen. Stort bedre enn dette kan det umulig bli. For å gi en sammenligning, tenk deg hvordan de som fikk med seg Jimi Hendrix på Woodstock følte seg. Så bra var konserten på Blå Rock.

Merk deg navnene, Lorenzo, Ricky og

Rocco Woodrose. Klarer de å holde bandet samlet, kommer dette til å bli et av tidenes beste band. Her er det potensial til noe stort, og de kommer til å bli store også, bare de fortsetter å lage like god rock som de gjør nå. Her er det ikke mer å si, bortsett fra at bandet nå har fått i alle fall én ny, nær sagt fanatisk fan i undertegnede. Jeg gleder meg virkelig til fortsettelsen.

Tekst PER JOSEF KR. INSULÁN
Foto GLENN FAGERVIK

The Greatest Ride

On the road er en bok som sparker deg i magen og luller deg til herlig søvn samtidig. Den er en drøm og et mareritt, den er frihet og fengsel og den definerer en epoke som har påvirket måten vi skaper og betrakter populærkultur. *Let's talk about Beat!*

bok Jack Kerouac var den perfekte skikkelsen til å åpne opp en verden av skremende frihet og spontanitet for den nye generasjonen av etterkrigslesere. Med *On the Road* fra 1957 markerte han et skift i amerikansk samtidslitteratur, som har lenge lot vente på seg. Dette er det største som har skjedd med amerikansk kultur siden en kvise jyping fra Tupelo, Mississippi stakk innom Sun Records i 1953. For dette er rock'n'roll litteratur *in making*, selv om det er jazzimprovisasjonene som lyser gjennom hver eneste side. Kerouac ble den store litteraturstjernen på den amerikanske himmelen; han hadde rastløsheten, rytmen, utseende og vaner som mange har forsøkt å toppe siden. Han skrev om seg selv, sitt liv og sine venner, og introduserte dermed den litterære undergrunnskulturen for amerikanske ungdom.

First thought - best thought

Kerouac var ikke den første, men hans suksess med *On the Road* ga de amerikanske forlagene mot til å trykke andre forfattere som ikke nødvendigvis var anbefalt litteratur for *all american* speidergutter og lys-huda ungpiker. *On the Road*, som det meste

av Kerouacs senere arbeid, er gjennomgående selvbiografisk. Her skriver han om sin vandring gjennom Amerika på søken etter, vel, Amerika og sin plass i det. Det er ikke en eksplisitt politisk roman, men den er så på tvers av de sunne moralske normer, som amerikanere fant (og enda finner) grunnleggende i deres identitetsoppfatning at man ikke kan forstå den som noe annet enn samfunnskritisk. Hvis du trodde dopen ble pop på 60-tallet, viser denne boka hvor hippieene fikk sine ideer fra. Det uthviska skillet mellom forfatter og tekst var en typisk trekk for beatgenerasjonens forfattere. Et annet kjennetegn er den improviserende spontane skrivestilen, som Kerouac spesifiserte som *den første tanken er den beste tanken*. På 20 dager skrev han 175 000 tegn av denne boka, og var ferdig. Ofte satt han oppe natt etter natt med diverse farmasøytiske preparater og alkohol som motivatorer, og skrev som en dødssyk.

Kerouacs vennekrets var betydelige forfattere og poeter som delte hans strevsomme, og som oftest sterkt berusede søken etter identitet i individualismens land. Allan Ginsberg, Neal Cassidy, William S. Burroughs, Gary Snyder, Lawrence Fer-

linghetti, typer, figurer i sine liv og forfatterskap. I periferien glimtet Ken Kesey og Charles Bukowski inn i det samme mørket. Ginsberg beskrev hele sin generasjon og dens prosjekt i de to første linjene av *Howl*, en av verdens mest kjente dikt, men kanskje er det like treffende å beskrive den med Bukowskis *New Orleans*:

being lost,
being crazy maybe
is not so bad
if you can be
that way
undisturbed.

Beat som felleseie

Det er totalt umulig å forklare i detalj hvordan beatgenerasjonen påvirket sin ettertid. Filmer har blitt laget om beatfolket og av bøkene de har skrevet. *Fear and Loathing in Las Vegas*, *One flew over the cuckoo's nest*, *Basketball Diaries* burde få kirkeklokkene til å kime voldsomt i de flestes hoder. Det meste i beatlitteraturen handler om å dokumentere egne liv, og disse gutta (de var for det meste menn) hadde mye rart

å vise for seg. Burroughs, som åpenbart var homoseksuell, skjøt sin kone i hodet i et Wilhelm Tellsk forsøk på å skyte et epleblink. Dette resulterte i en halvdaurlig film med Courtney Love som den uheldige maken. Ny-journalistikk, en subjektivisering av journalistens virke, har mye å takke beatnikene for. Norman Mailer, Hunter S. Thompson, P.J. O'Rourke, hører til denne tradisjonen. Også har vi jo rocken. Jim Morrison var veldig opptatt av beatpoesi, noe som er godt synlig i tekstene hans. R.E.M ga ut *New Adventures in Hi-Fi* nærmest som en ode til *On the Road* og påvirkningen Burroughs har hatt på Kurt Cobains tekster, særlig på *In Utero*, er overveldende. Til og med Cobains dagbok notater bærer preg av at han levde et liv man kun kan beskrive gjennom Burroughs språk.

Morten Abrahamsens lille beat encyklopedi *På Litteraturkjøret* gir et overblikk over beat generasjonen og dens innflytelse som de fleste beat-noviser og noen hardbarka veteraner kan få en verdifull uttelling for. Ikke forvent dybde, men motivasjon til oppdagelse.

Tekst MAJA SOJTARIC

Enorm orm

Medhum Cabary EnORM
Driv
Mandag 8. september

revy For tredje gang i historien arrangerer medisinerstudentene Cabary, noe som skal være en blanding av cabaret og revy. Billettinntektene går i år til bekjempelse av guinea-ormen, og det er den som er det gjennomgående temaet i årets revy. Så vel som at revyen er full av musikalske og politiske referanser, har de også klart å skape flere høytidstunder som sammen med åpenlys iver og spilleglede gjorde opp for at det til tider kunne bli litt mye orm.

Det er i første rekke en kombinasjon av solist Cathrine Fiskums flotte sangstemme som sammen med vel innøvd koreografi og tekster bærer forestillingen fremover. Instruktør Per Sandøy har gjort en svært god jobb og det samme har kostymeavdelingen.

Scenebildet er enkelt og effektivt, og skuespillerne blir gitt det velfortjente fokus. At hoder har blitt lagt i bløt for å finne assosiasjoner til ordet orm, hersker det ingen tvil om, men kanskje de hadde tjent seg ved å til tider være litt mer selektive.

Lady og landsstrykerklisjeen, der Lady tar feil av en spaghettitråd og guineaormen som henger ut av landstrykerens arm, var et av innslagene som jeg dessverre synes hadde gjort seg bedre på et Jackass show enn en revyscene. Dette til tross, må det innrømmes at det både var morsomt og originalt. Det samme kan dessverre ikke sies om nummeret "Tango". Å danse tango til sexy musikk, mens det blir vist bilder av gråtende barn og ødelagte bein i bakgrunnen er uansett omstendigheter smakløst.

Grand Prix nummeret var etter min mening sammen med "God bless" revyens høydepunkter. Her løftet taket seg under kombinasjonen av gode tekster, god koreografi og glimrende skuespill. Under pressekonferansen med George Bush lovet

ORMEKOS: Medisinerstudentenes revy, EnORM, leverer varene nok en gang. Og pengene går til et godt formål.

presidenten at kampen mot guineaormen skal vinnes på den berømte måten; "We'll hunt them down and kill them, one by one". Følelsen av kontinuitet i stykket, som jeg av og til savnet, ble deretter gjort opp for da Bush litt senere kom tilbake med en revolver i hånden og skjøt guinea-ormen som hadde fulgt oss gjennom hele stykket, og konkluderte med at denne krigen kom de

til å vinne.

Alt i alt, er enORM en vellaget og gjennomført revy, men det som er synd er at det er guineaormen og ikke revyen man husker i fremtiden. Men hvem vet? Kanskje nettopp det var meningen.

Tekst PERNILLE DEHLI
Foto STINA R. BERGE

Molto bene!

The Italian Job
Regi: F. Gary Gray
USA 2003, 104 min

film Hollywood spyr ut remakes som aldri før, og her er noe så sjeldent som en severdig sådan. *The Italian Job* er altså en nyversjon av thrilleren fra 1969 med samme navn, da med Michael Caine og - hold dere fast - Benny Hill (!) i hovedrollene. De to filmene er svært ulike, og jeg må nesten si at jeg foretrekker F. Gary Grays versjon, mye på grunn av castingen.

I *The Italian Job* fra 2003 møter vi kløppertyven Charlie Croker (Mark Wahlberg), som sammen med makkerne Steve Frezelli (Edward Norton), Lyle (Seth Green), Handsome Rob (Jason Statham), Left Ear (Mos Def) og John Bridger (Donald

Sutherland), gjennomfører et ran så listig og innbringende - gullbarrer til en verdi av 32 millioner dollar - at alle gutta er "set for life". Så viser det seg at Frezelli ikke er så lojal som resten av gjengen hadde håpet; Han tar livet av farsfiguren Bridger og stikker av med hele byttet - og jakten er dermed i gang. Kan den resterende gjengen, med hjelp fra Bridgers datter Stella (Charlize Theron), klare å stjele tilbake gullbarrene og samtidig få sin hevn over Frezelli - som har forskanset seg på en nærmest skuddsikker herregård i Los Angeles?

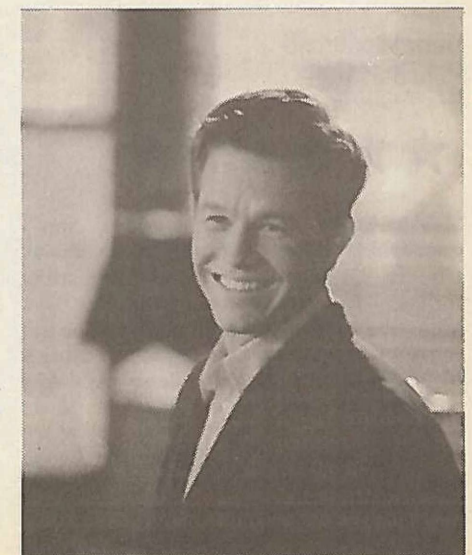
Som sagt, så er det skuespillerne som gjør *The Italian Job* til en film du bør få med deg. Charlize Theron tilfører "eyecandy-slash-girlpower" til historien, og hun er mye bedre enn hun var i f.eks. Sweet November. Edward Norton er dessverre litt blek som skurk. Han kunne med hell fått en litt mer infam karakter å boltre seg i, mannen tåler definitivt det. Seth Green er - nær sagt som

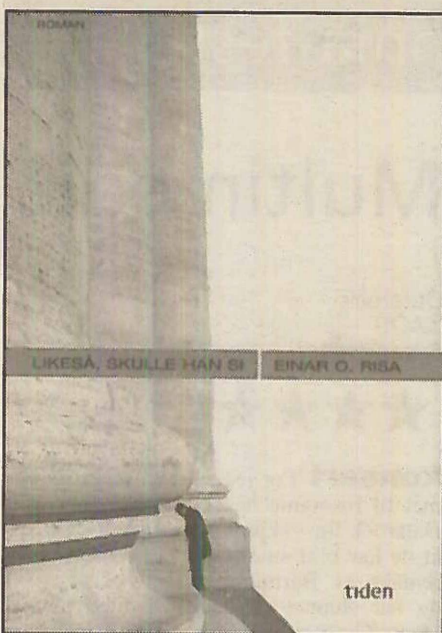
vanlig - morsom nerd, og Jason Stratham er britten med store armer og drag på damene. Filmen er velprodusert, og skuespillerne virker avslappede og veltilpassede. Pluss i boka også for den minimale bruken av eksplisitt vold.

The Italian Job inneholder noen sinnsyke bil- og båtjakter, kameraføringen i åpnings-scenene fra Venezia (hint: røe speedbåter i trange kanaler) er noe av det stiligste jeg kan huske å ha sett på lenge. Og hvis du ikke får lyst på en Mini-Cooper etter å ha sett denne filmen, så vet altså ikke jeg!

For å oppsummere: *The Italian Job* er vittig og fartsfylt, og hevder på ingen måte å være noe mer enn den er: Lettfordøydlig underholdning. For som i de fleste action-filmer er det ikke målet som er det sentrale, men rusket du får av å komme deg dit.

Tekst TONJE SOLLIED JOHANSEN

Et langt gjesp

Einar O. Risa gjør leserens nerver frynsete med sin stakkato-uttryksform, ustruktureerte tankemylder og innholdsløshet.

Einar O. Risa
Likeså skulle han si
Roman
Tiden Forlag 2003

bok *Likeså skulle han si* er en rotete og drepene kjedelig roman om en høyesterettsdommer med et begredelig liv. Når hans kone endelig går lei av alle rettsdokumentene som flyter rundt i huset, drar hun sin kos til Polen for å slå hæla i taket. Hun blir imidlertid meldt savnet, får vi omsider vite, etter lang og ørkesløs lesing, og høyesterettsdommeren tørner, begår justismord og reiser til Roma på ferie. Her

får han gratis psykoterapi ved skriftestolene i St. Peterskirken, men det hjelper lite mot stemmene i hodet og dødslengselen som også minner om schizofreni, eller kanskje til og med overgangsalder? Til slutt tar han sannsynligvis selvmord ved å la en bil kjøre på seg, og det er jo en leservennlig gest, i og med at det er garanti for at en "Likeså skulle han si II" ikke dukker opp.

Selve handlingsforløpet i boken er greit nok, selv om det også fint kunne blitt komprimert til ett A4-ark, og vært desto mer interessant. Den største haken ved dette makkverket er likevel at forfatteren desperat forsøker å krydre historien med

mannen i gatas hverdagsfilosofiske refleksjoner, og det er *ikke* interessant lesning. Han prøver videre å utdype dette enten med intens kvasi-poetisk bruk av forstyrrende tegnsetting og ensformige helsetninger, eller ved å fullstendig utelate tegnsetting og rote det til slik at man blir usikker på hvem som sier hva. Forfatteren foretar seg også forvirrende og hyppige scenskift mellom retten, huset i Oslo og Italia, slik at skillet mellom fortid og nåtid ikke går klart frem av teksten, hvilket er en ytterlig stressfaktor i lesningen.

Tekst SIAN CONSTANCE O'HARA

USAs flammende revolver

Robert Kagan
Makten og Paradiset – Amerika og Europa i den nye verdensorden
Politisk analyse og debattinnlegg
Cappelen 2003

bok Før du går løs på denne lille boka, noe jeg forøvrig anbefaler alle, bør du vite litt om forfatteren: Sikkerhetspolitisk analytiker ved tenketanken *Carnegie Endowment*, med ansvar for et prosjekt hvis tema er å sikre internasjonal stabilitet og amerikansk dominans, en nykonservativ som konsekvent forsvaret et "liberalt amerikansk imperium". Kort sagt - en mann med tilknytning til makta i USA. Likevel er denne boka interessant som mer enn et eksempel på propaganda, men også som en analyse av sikkerhetspolitisk kultur i USA og Europa (det er forøvrig uklart hva Europa betyr - iblant EU, iblant alle europeiske stater - men alltid ser Kagan som en selvfølge bort fra cirka halve kontinentet, nemlig Russland).

Kagan legger stor vekt på at de to kontinentene har forskjellige verdenssyn: USAs verden er kaotisk og truende, de må bruke makt for å tvinge fram sin vilje og sin sikkerhet. I motsetning ser han Europa som orientert mot diplomati, handel, myke metoder osv. Videre forestiller han seg Europa som et "paradis" av velferd og utopistisk fredskultur, som ironisk nok bare kan eksistere fordi USA står utenfor murene med sitt

flammende sverd og hindrer dets ødeleggelse - nå som under den kalde krigen. Det er likevel lite bitterhet å spore over at USA ikke "slipper inn bak muren". Kagan hevder heller han er stolt over USA, som forsvaret et paradis de ikke selv kan nyte.

Kagan snakker om USAs og Europas strategier som "den sterke" og "den svake" politikk - han påpeker at da europeiske stormakter hadde størst militær slagkraft, var de like dominerende som USA i dag. Han påpeker menings- og kulturforskjeller som har blitt utviklet over lang tid, på grunnlag av styrkeforskjeller som har vært der siden slutten av Andre verdenskrig - da Europa lå i ruiner og amerikanske tropper ble utplassert i vest for å stå i mot Sovjet. Siden da har visse vesteuropeiske stater stolt på USA/NATO, nedprioritert militærbudsjettet og kanskje heller investert i velferdsordninger. Dessuten mener han Europas forhistorie som krigsherjet kontinent har skapt en fredskultur som på vårt kontinent er historisk unik.

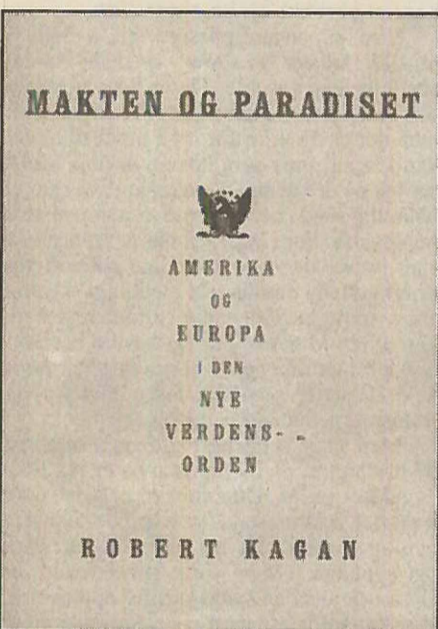
Angående Kagans syn på USA er det ingen selvkritikk å spore. Verdensbildet hans kommer ikke bare fram i paradislignelsen, men også hans cowboy-lignelse: Statene USA er utrygge på, er "de fredløse". USA er en selvutnevnt sheriff som vil beskytte landsbyboerne "enten de vil beskyttes eller ikke", mens Europa er bartenderen som ser en større trussel i skyteglade sheriffer enn fredløse som "i hvert

fall i øyeblikket bare vil ha en drink". Nå er ikke internasjonal politikk like enkel som et dårlig westernmanus - det er selvfølgelig flere årsaker til valg, meninger og den politiske kulturen som skiller Europeiske stater (unntatt Russland) og USA, enn bare "meg ha klubbe, du ha småstein". Men likevel er dette et interessant innlegg i debatten.

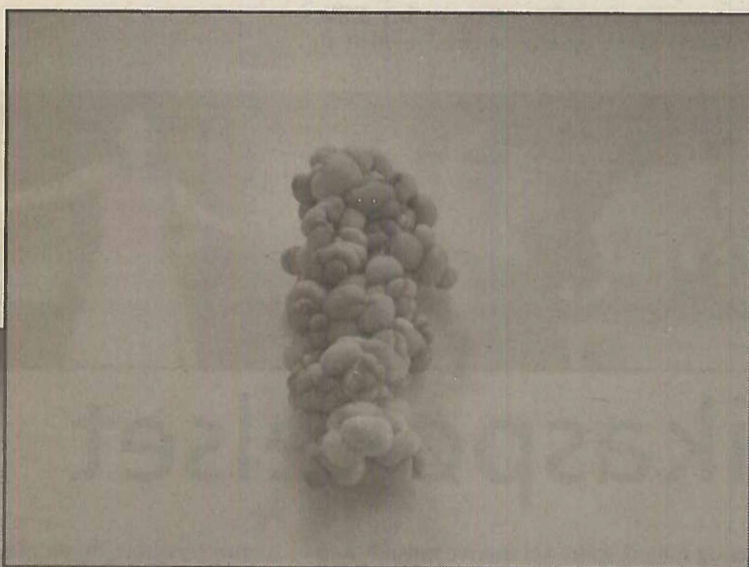
For meg har denne boka vært verdifull på to måter: For det første gir den et innblikk i amerikansk nykonservativ tankegang - ikke minst ideen om at USA må bruke dobbeltmoral og vold, fordi det er en den sterkeste plikt. Men tankene i den er også et glimrende eksempel på den nasjonale "religionen" Kagan faktisk selv påpeker alltid har eksistert: Troen på at USA har en virkelig misjon i verden og at dette målet helliger midlene.

Boka stiller også spørsmål om EUs framtid: For hvis det er som Kagan sier, at styrke fører til et visst handlingsmønster - hva da for prosjektet med å skape et militært sterkt og enhetlig Europa (minus Russland)? Vil man da ende opp med det handlingsmønsteret USA har i dag, som Europeiske stormakter la bak seg etter Andre verdenskrig? Kagan synes å mene at hvis EU (mot hans formodning) er i stand til å ruste opp og politisk ensrette seg, så vil EU automatisk gå mot den samme sikkerhetspolitikk som USA har gjort.

Tekst: MIKKEL BERG

Nylon og latex

TARMER OG INNVOLLER: Det er ikke hva du tror det er, nemlig et kunstverk.

Hanne Friis
Forbindelser
Tromsø Kunstforening
Fram til 5. oktober.

kunstutstilling En ny utstilling åpnet på Tromsø Kunstforening for litt over en uke siden. To kunstnere er representert, med to ulike og spennende uttrykk. I første etasje finner vi *I solens rike*, av Ruth Roland. Roland har laget grafiske verker, vakre og vare abstraksjoner av solen, tilsynelatende enkelt, men likevel virkningsfullt. På en ekspressiv måte vekker hun assosiasjoner til lysspill i naturen, i mange ulike varianter. Hun drar veksler på nittenhundretallets kunsthistorie, med en teknikk som minner om Edvard Munchs, og i fargebruken, som minner om Roy Lichtenstein og sekstitallets pop-art. I annen etasje på kunstforeningen finner vi Hanne Friis med *Forbindelser*, en utstilling der hun har tatt i bruk en del materialer en muligens ikke har sett brukt på denne måten før. Latexhansker og nylonstrømper, hengende på veggen og liggende på gulvet. Disse verkene minner både om maleri og skulpturer; flate, men de leker med forholdet mellom betrakteren og verket. En kan gå rundt dem, se på dem fra ulike vinkler, befridd fra rammene som definerer avgrensingen av verket. Nesten ubehagelig levende og organiske er skulpturene, og vi kan tenke oss forbindelsene, ikke bare de legemlige og åpenbare, men også de som befinner seg under overflaten i Friis arbeider. Utstillingen står frem til femte oktober, så dette er det enda ikke for sent å få med seg.

Tekst TORBJØRN ANDERSEN
Foto EIVIND BIERING-STRAND

Insomnia-festivalen

Må snart i fengsel

Multimedia

Parliavox, Athome Project
Vivi, Equicez
Driv
5. september

konsert Denna kvelden var det litt av hvert slags ymse folk som hadde rota seg inn på driv, og musikken som ble presentert var også til en viss grad sprikende, med tanke på stilarter, selv om det riktignok for det meste dreide seg om dj's og/eller elektronisk musikk, noe som ikke burde være overraskende, da Insomnia er en elektroni-

kafestival. Det var mange på scena denne kvelden, og stemninga var som vanlig høy, noe artistene tydeligvis satte pris på. Første band på scena var Tromsøbandet Parliavox, og de sørget for å varme publikummet godt opp, før Athome Project tok over. De ble lagd på samme snekkerverksted som Ralph Myers & the Jack Herren Band, og beaten, som var så funky at det var til å bli sjuk av, funka veldig bra på dansegolvet, selv om alle selvsagt venta på Equicez. Ikke minst hip-hoppere som dominerte lokalet, hadde hypa seg bra opp, og etter noen fete låter med Vivi, entra F'em One og Cast scenen i horrormasker og tjo og hei. Lille G snurra vinyl, og Equicez beviste glatt at

de er et av de aller beste hip-hop banda i Norge for tiden, til tross for en relativt kort opptreden. Etterhvert som gutta faktisk ble varme i trøya, var det like kort mellom høydepunktene som det er langt til Bronx, og Equicez kidnappa oss vekk fra Driv, og hjem til ghettoen. Der så de helst at vi røkte oss en tjall, ellers måtte vi høre "Barnslig" på repeat helt til vi sa at: "Ja, Equicez er det beste hip-hop bandet som har spilt på Driv siden alltid", og det kunne jo tatt en stund.

Tekst ANDREAS MYRVOLD
Foto ANNIKA LUNDQUIST

Datarock
KAOS
6. september

konsert Før jeg så dem på programmet til Insomnia hadde jeg aldri hørt om Datarock før - skjønt et raskt nettsøk viser at de har blitt smått kjente, ved å lage en remake av Bertine Zetlitz' *Girl like you* og har sluppet en debut-EP med navnet *Demo/Greatest hits*. Ei av låtene fra EPen (*I used to dance with my daddy*) ble spilt på P3 ei stund, så dette er altså ikke en totalt ukjent gjeng. På hjemmesidene sine omtaler Datarock seg sjøl som *the peak of pop-evolution*, eller rett og slett et eksempel på menneskelig evolusjon generelt. At trioen klarer å levere såpass, vet jeg ikke helt, men sikkert er det iallefall at lørdagens konsert absolutt var besøket verdt.

Med sin svært pussige stil - både i musikk, tekster og show - er dette bandet absolutt ikke for alle. De er ikke så rocka som navnet deres kan få det til å virke som, men det er også litt for mye trøkk til at det kan klassifiseres som silkemyk pop. Helst ser jeg på det denne gjengen leverer som et helhetlig show, heller enn en rent musikalsk opplevelse. For Datarock har et sceneshow som passer den noe underlige stilen deres svært godt og dessuten et medbragt skjermshow som glir godt sammen med resten av konseptet. Musikken er også svært hørbar - spesielt låta *Maybelline (maybe she's born with it)* setter seg godt fast i hodet - og framført med karisma og engasjement.

Men etter å ha hørt gjennom sporene de har lagt ut på hjemmesida si, er jeg ikke så sikker på at dette funker når det ikke kommer fra en scene. På sporene mangler nemlig trøkket, det hele blir litt for slapt og syntetisk. Men som konsertband er Datarock altså en svært positiv opplevelse, absolutt verdt å få med seg neste gang de er i byen - både for musikkens og den generelle stemninga sin del.

Om ikke annet kan du jo besøke www.datarock.no for å spille Space Invader-klonen *Svelene*, når dagen på kontoret blir for kjedelig.

Tekst MIKKEL BERG

Elektronikaspøkelset

Xploding Plastix og Bjørn Torske vs.
Doc L Jr.
Driv
fredag, 5. september

konsert Da undertegnede ankom Driv på lørdag, var ikke forventningene overdrevet høye. Kanskje ikke så rart - et DJ-sett, selv ikke med Bjørn Torske og Doc L Jr., er sjelden det som skrur forventningene som høyest. Overraskelsen var derfor stor når gutta stod med synth og skruknot-

ter og faktisk spilte vel så mye musikk som de snurret plater. Likevel ble det hele en svært platt og nitrist affære, kun myknet opp av en syk reggae-versjon av Ephemerars "Girls Keep Secrets In The Strangest Ways". Kanskje ikke så veldig rart, når de to herrene bak scenen utviser like mye entusiasme som laptopen de hadde koblet til utstyret. Så alt i alt, gutter, man tar gjerne nachspillet etter festen.

En fest Xploding Plastix ikke aktet å utebli fra. Fra første sekund gikk de ut i hundre, spritet opp med en trommis og en live-bassist som kort og godt gav hele showet et langt større følelse av rock enn man

gjørne forventer av en elektronikakonsert. Konseptet er godt, og bandet er helstøpt, men det føles likevel litt ufullstendig. Noe av skylden må lyden ta - den dårligste lyden jeg noensinne har hørt på Driv, drukner elektronikaen i rytmeseksjonen. To knotteskruere skal normalt sett lage mer lyd enn dette. I tillegg har bandet litt for ofte en litt daff "Moby-følelse" over seg, det hele høres tidvis ut som en reklamefilm for Opel.

Men fest blir det uansett. Publikum sørger for det. Det er dans og moro hele veien, og knotteskrueren med mikrofonen gir tidvis fra seg glimt av liv gjennom utta-

lelser som "tusen, tusen takk!" og "dette er en hest". Det hele blir show og fest, og man skal ikke undervurdere det. Likevel henger elektronikaspøkelset tett over hele kvelden, slik det så alt for ofte gjør på denne typen konserter. De kan være så flinke de vil, men knotteskruere vil aldri helt bli de store konsertmenneskene. Synd i grunn, for Xploding Plastix prøvde hardt nok i kveld til å fortjene en bedre skjebne.

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE
Foto ANNE MARGRETHE ALBERTSEN

Insomnia-festivalen

Lekestue på Driv

PENT: En pen aften; Pen dame og pen musikk

Cordion og Frost
Driv
3. september

konserter Allerede før du var inne av døra, lå det en underlig stemning i lufta. Anspent, men samtidig avslappet, om så er mulig å forestille seg. Publikum virket forventningsfulle på grensen til det nervøse, uten at det la noen demper på verken samtale eller danseglede i lokalet. Og i ellevetiden får vi endelig betalt for

ventingen når oppvarmerne i Cordion går på.

Det er vanskelig å beskrive Cordion. De høres mest av alt ut som om Portishead og Godspeed You Black Emperor! har manet frem spøkelset etter Jeff Buckley og bestemt seg for å lage musikk sammen. At det er snakk om særdeles dyktige musikere, skal ikke et øyeblikk betviles. Men akilleshælen til slike superband er så alt for ofte gode låter, og her snubler også Cordion. Låtene er uten unntak for lange, for intrikate, og som regel også for kjedelige. Det hele ender opp som en utholdenhetsprøve, som til slutt vinnes av bandet.

Da er det godt at vi slipper å vente særlig lenge på Frost. Sammen med sine to knotteskruere og knapptrykkere kjører hun i gang med brask og bram, og kommunikasjonen med publikum sitter allerede fra første pause. Med unntak av en sterkt mutert versjon av *City Lights* ganske tidlig i settet, hentes låtene uten unntak fra hennes seneste album *Melodica*. Noe som faktisk kler den nye innpakningen hennes med tunge beats og tidvis kledelig up-beat vokal ganske så bra. Og mot slutten av showet blir publikum donert en stor mengde såpebobler fra Nille, med klar ordre om å blåse alt hva vi klarer. Aldri en Frost-konsert uten

såpebobler! Deretter får vi i tur og orden fantastiske versjoner av *Clouds Across The Moon* og *Damien*, før hun avslutter hovedsettet med en grisefet blippblopp-coverversjon av O.M.D.s *Messages* fra 1980. Ekstranummeret *Duo* avslutter kvelden med stor stil, og det eneste du tenker i det du står i køen for å hente regnjakka di er *jeg håper hun kommer tilbake snart...*

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE
Foto TONJE MERETE MOE

Lederens oppsummering

Vidar Hanssen er søvnløs sjef:
– Det har vært søvnløse netter, jeg må innrømme det. Gjennomføringen har vært et jævla stress. Men det har vært sinnsykt gøy! Selv om vi bare går akkurat i balanse rent økonomisk, er jeg kjempefornøyd med festivalen. Det har vært en knallsuksess, masse folk, ca 2000 betalende, og det er mer enn i fjor. Artistene

er også kjempefornøyd. Bortsett fra noen tekniske småting forløp det hele smertefritt.

– Hvorfor er det viktig med en elektronikafestival i Tromsø?

– Det store paradokset er jo at Tromsø ofte kalles Elektronika-hovedstaden. Men i virkeligheten er det veldig lite som faktisk skjer på den fronten. Lokal band gjør lite av seg. Så denne festivalen er

et forsøk på å skape en bevissthet rundt denne musikksjangeren, inspirere mennesker til å skape ting og ikke minst fremføre det for andre. Derfor har vi som målsetting ha med minst to lokale artister på festivalen neste år, avslutter Hanssen, som har planer om å sove nå. Lenge.

Insomnia

- Vanskelig å falle i søvn
- Våkne opp midt på natten uten å sovne igjen
- Våkne av din egen snørking
- Våkne opp altfor tidlig om morgenen
- Uoppfriskende/ubrukelig søvn

Alt går an i USA. Hvorfor ikke i Norge?

ARNOLD SCHWARZENEGGER: – I would rather be Governor of California than own Austria.

Vote For Me If You Want To Live

Med popularitet, penger, pomp og prakt skal den pensjonerte terminatoren, Arnold Schwarzenegger bli guvernør i California. Motstanderne, en avdanket gjeng av pornostjerner, playboyer og sirkusartister termineres etter tur av det allmektige valg-kampmaskineriet til muskelbunten. Det er i hvert fall planen. Og gamle Arnold er ikke alene. Et helt kobbelt av glamorøse skuespillere har kastet seg inn i spetakkelet. De skal skyve ham opp på gulltronen. De skal gjøre ham til *The Guvenator*.

Skuespillerne slår tilbake

Schwarzenegger er ikke den første skuespilleren som slår seg opp og fram i politikken. Ronald Reagan regjerte åtte år i Washington, etter en periode som guvernør i California. Sonny Bono og Fred Grandy har prøvd seg i politikken og, hold deg fast, Clint Eastwood(!) har vært ordfører i Carmel, California. Er du skuespiller, noenlunde kjent og har karisma og medietekke, er veien til Det Hvite Hus brolagt med gull, virker det som.

– Helvete heller!

Nå er det valg i Norge. Men hvor blir det av skuespillerne? Hvorfor stiller ikke Lars Andreas Larssen som statsministerkandidat?

– Helvete heller! tordner Larssen.

– Skulle jeg engasjert meg politisk, noe jeg aldri kommer til å gjøre, ville jeg kjempet for grunnleggende saker som opptar og engasjerer meg, i kontrast til den idiotiske suppa av en valgkamp vi ser nå.

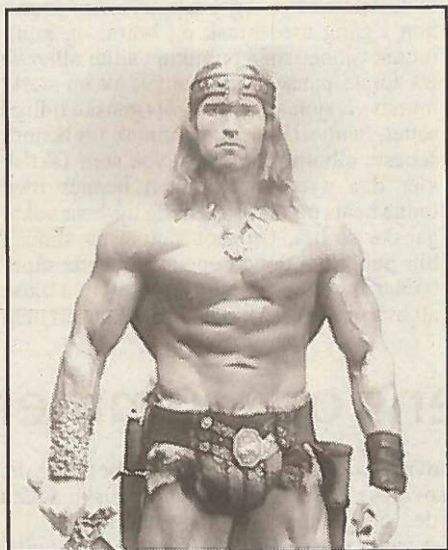
Den folkekjære skuespilleren sier det er latterlig å utnytte stjernestatus for å bli statsminister, og mener kjendishysteriet er et symptom på forfall og forflatning i politikken.

– Med Martin Schanche i førersetet går

det jamt til helvete. Han har jo bokstavelig talt kjørt seg selv og norsk politikk i grøfta. Det hele er flaut, ekkelt og pinlig og samtidig fryktelig underholdende. Schwarzenegger og Schanche burde møtes til duell og slå knockout på hverandre, knegger han.

– *Så du har ikke vurdert å melde flytting til USA for å slå deg opp i politikken?*

– Ha ha! Nei, for helvete! Amerika går på havet. Det er opplest og vedtatt. Skulle jeg dratt dit, måtte det være for å slå ut Bush, den ordbablende toskan. Du kan ringe Bush og si Larssen fra Vesterålen er på vei for å ta han.

Greske guder

– Hvorfor skulle jeg bli orke å bry meg om slikt? spør Bjørn Sundquist.

– Både skuespill og politikk er illusjon. Det er et spill for galleriet, et maskespill med hensikt å lure folk til å falle for en ide.

– Dessuten er jeg anarkist, legger han til. – Jeg føler meg ikke hjemme på noen sider i dagens mediepolitikk. Hvor blir det av visjoner og ideologi? Alt som har farge av engasjement drukner i tom pengeprat. Tror ikke jeg kunne tilført noe grunnleggende nytt, poengterer Sundquist.

Om kollega Schwarzenegger har han bare positivt å si. Flere av filmene hans er god tidtrøyte, og mannen virker tross alt som en sympatisk fyr. Men han har nok noe å hente på det rent retoriske, og konservatismen kan han dra lenger ut på landet med.

– Skuespillerne i USA fremstår som greske guder. Oppe på Olympen sitter de og mottar tilbedelse og hyllest. Og når de kommer ned og menger seg med folk, som i Arnolds tilfelle, er det klart det blir hysteri. Jeg forstår det, men forkaster det, sier han.

– Generelt fortøner amerikansk politikk seg som et gigantisk Broadway-show. Mye form og lite innhold. Jeg spiser gjerne litt potetgull og ser litt amerikansk politikk. Da slapper jeg av, og sovner som regel, avslutter Bjørn Sundquist.

End of days

I USA går valget så det suser for Arnold Schwarzenegger. Guvernørstillingen er plankekjøring. Spørsmålet er hva som skjer etterpå. Scenariet er imidlertid klart: Først en aldri så liten justering i grunnloven, slik at utlendinger kan stille som presidentkandidat. Deretter en ny valgongang, og vips: Arnold er president i USA. Og med en terminator i Det Hvite Hus, hva skjer da?

(Svar: The End Of Days)

PS! Utopia prøvde forgjeves å kontakte Arnold Schwarzenegger for en kommentar.

Tekst EIVIND BIERING-STRAND
Foto arnold-2003.com, allwall.com

studenten

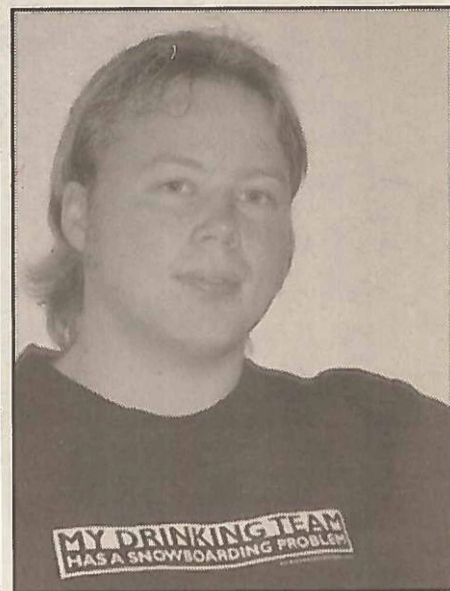

Foto: LISA HALVORSEN

Navn: Ulf Meeg
Alder: 25 år
Studerer: Praktisk Pedagogikk

Ulf er en trelastarving fra tjukkeste Trysil som i det Herrens år 1996 bestemte seg for å gjøre Tromsø til bosted. Han forelsket seg raskt i Nordens Paris, og har blant annet tatt engelsk hovedfag her. Nå er det pedagogikk som gjelder.

– *Hva skal du bli når du blir stor?*

– Hehe...voksen, vel! Nei helt ærlig så vet jeg ikke. Det heller jo mot lærer akkurat nå, men time will show! Jeg vil i alle fall gjerne tilbake til New Zealand, hvor jeg har bodd i to lengre perioder, det er et land som kan ta pusten fra noen og enhver.

– *Hva er det beste med Tromsø som studentby?*

– 15 kroner ølen på onsdager! Helt klart utelivet, byen er passe stor, og det er alltid en kul kafé eller bar å besøke. Favoritten er for tiden Circa i sørbyen. De spiller herlig musikk, og annenhver tirsdag har de musikk-quiz som det er utrolig morsomt å være med på. Blårock er også en klassiker, elsker burgerne og de uendelige valgmulighetene når det gjelder ølsorter. Skal gjennom alle! Også er det ikke til å komme fra at noen av jentene som jobber i baren der er skikkelig fine.

– *Noen aspekter ved byen som du vil rette nye studenters oppmerksomhet mot?*

– I sommer var jeg på en tredagers "finne mæ sjæl-gåtur" på Kvaløya, med telt og fjellsko og mine egne tanker som selskap, og konklusjonen var at turterrenget i Tromsø-området er virkelig spektakulært. Ut på tur!

– *Engasjert i politikk?*

– Jeg vet hva jeg skal stemme, for å si det sånn. Og som tillitsvalgt for PPU-studentene så er jeg jo aktiv innen studentdemokratiet. Det er bekymringsverdig å se at så få studenter bryr seg om studentpolitikk, vi kan takke tidligere studenters engasjement for de rettighetene vi nyter i dag. Det er ikke alle som er så heldige at de har et studentdemokrati.

– *En av fanesakene til politikerne i kommunen er OL til Tromsø i 2014. Hva mener du?*

– Tja...joa gjerne det, men jeg er forsiktig pessimist.

– *Hva ønsker du deg mest av alt?*

– Fred på jord. Gjennom øl. Hadde det ikke vært fint hvis alle mennesker i verden, uavhengig av rase, hudfarge, religiøs overbevisning og ølpreferanse kunne sette seg ned over en pils og få orden på sakene en gang for alle?

– *Det naturlige avslutningsspørsmålet må vel bli: Favorittøl?*

– Ooooooh, vanskelig! Jeg må si Old Speckled Hen, en kobberbrun engelsk bitter ale som bare er helt sinnsyk. Men du får den ikke i Tromsø-så vidt jeg vet...enda!

Tekst: TONJE SOLLIED JOHANSEN

(U)Rytmisk Retro

Hetere enn salsa, svimplere enn karusell, mer sexy enn tango. Lærerstudentene har introdusert folkedans i Tromsø

– DÆVEN DE KAN DANSE!

Kommentaren signeres en begeistret gjest ved utestedet Halveien, like ved KAOS. Klokken har passert 22.00 og det går vilt for seg. Folk danser som om de aldri skulle gjort annet. De tar et stev og et hallingkast rett som det er, og plaggene faller til bakken proporsjonalt med antall runder på golvet. Takhøyden er lav og svetteinnholdet i luften er høy. Her er det folkedans som gjelder og folk lar seg ikke be to ganger.

Dette er generalprøven. Første forsøk på å snike enda et arrangement inn i det kaotiske mylderet av utelivstilbud i Tromsø. Det er lærerstudentene som står bak det hele. Initiativtakerne Sigurd Heide, Marte Frihetsli og Tove Leinslie mente folkedansen var farlig forsømt i Tromsø. Rocken beslagla altfor mye plass. Hvor ble det av tradisjonene og tungkulturen?, tenkte de. Nå har gått til handling, og arrangerer folkedans den første tirsdagen i hver måned. På det altfor lille serveringsstedet Halveien.

– Folk har snakket om dette lenge. Det har vært summing i korridorer og vegger. Vi har merket et sug og en lengsel etter det folkelige. Befolkningen i Tromsø forlangte noe eksotisk. Det var bare et tidsspørsmål før dette tilbudet måtte komme, messer Sigurd Heide, som ikke er i stand til å stå stille, virker det som. Han balanserer ølen i en hånd, drinken i den andre, og holder dansegulvet under konstant oppsikt. Innimellom bjeffes det ut diverse kommandoer:

- Kom igjen nå!
- Hei! Hei! Hei!
- Tjohooo!
- Tjohei!!

DET GÅR I ENSTAVELSESDORD stort sett, og de slynges ut med korte intervaller og stor entusiasme. Folk hyler og skriker mens de danser. Det er ville tilstander, nærmest psykedelisk. Musikken, den levende musikken, bare understreker galskapen; Den pumper og pulserer og bygger seg opp

til krakilske crescendoer, kropper og farger virvler rundt og rundt som svimle sykkloner, de dulter borti hverandre og vugger videre. Scenen og stemningen er som revet ut av en Tarantino-film. Men det er rytme. Det er spenst og balansekunst, på høyt nivå, skal det understrekes. Ååå, den som hadde hatt tilstrekkelig mot (les: tilstrekkelig promille) til rulle seg ut på golvet og groove folkedans og være kar...

Utopia skygger unna i sjenanse. Dette er for proffer, tenker vi.

– Man blir jo svett som en gris av dette? unnskylder vi oss.

– Selvsagt må man dusje etterpå, roper Sigurd. – Folkedans er trening og fest i samme åndedrag, knegger han, Sigurd som i løpet av knappe to timer har hatt et væsketap på minst fire liter.

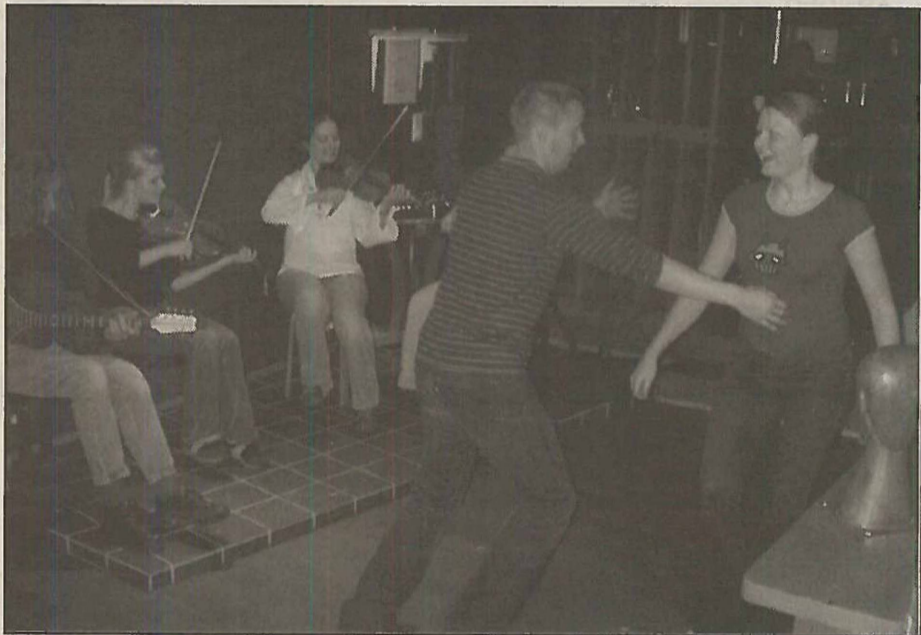
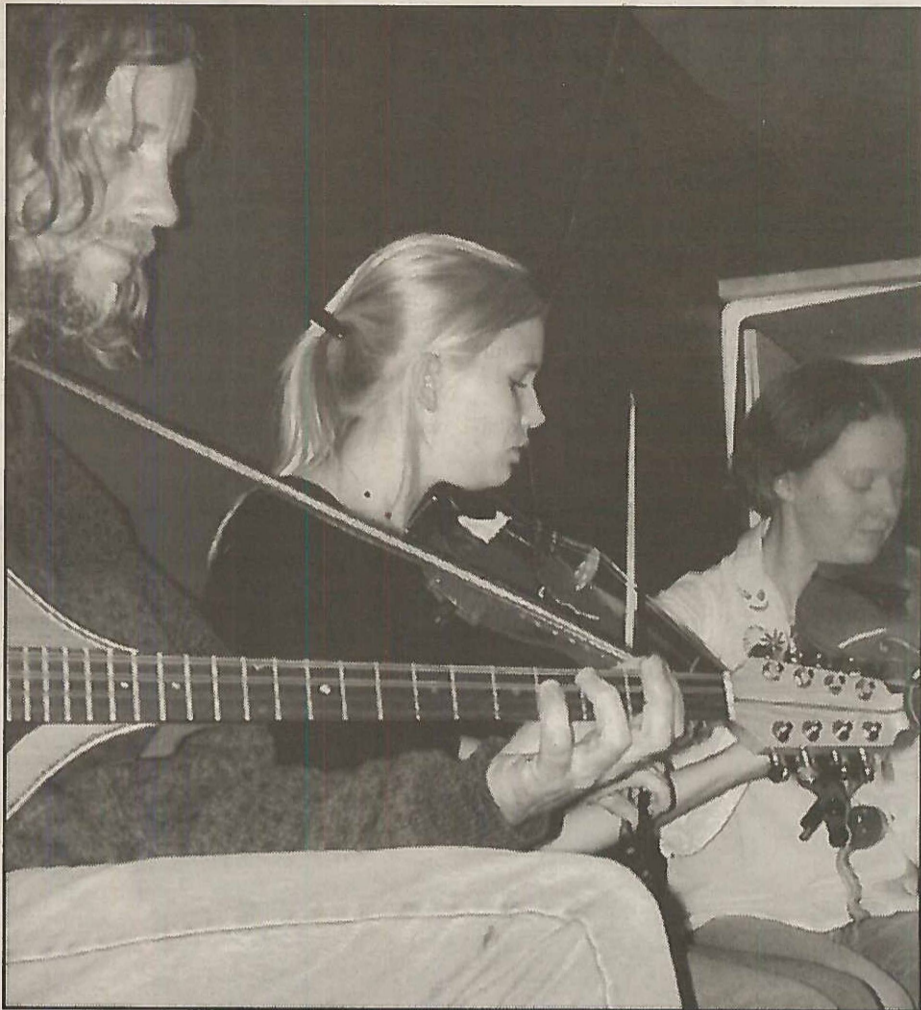
Så det gjelder å etterfylle. Med øl selvsagt. Mye øl.

DETTE ER UNDERGROUND, får vi vite. det er så underground som det er mulig å komme, selv i en underground rockeby som Tromsø. Folkedans er retro som ingenting annet, skryter initiativtakerne, minst 200 år - her snakker vi "Back to the good old days": grendehus, mjød, pulserende musikk og flagrende skjørt. Folkedans er ikke den nye folkefienden.

Og det skal vi gi dem: det ser unektelig ut til å fare mot triumf. Folkedansen har seiret, virker det som. Selv om dansegulvet er helt usaklig for lite. De skulle hatt en låve. Minst.

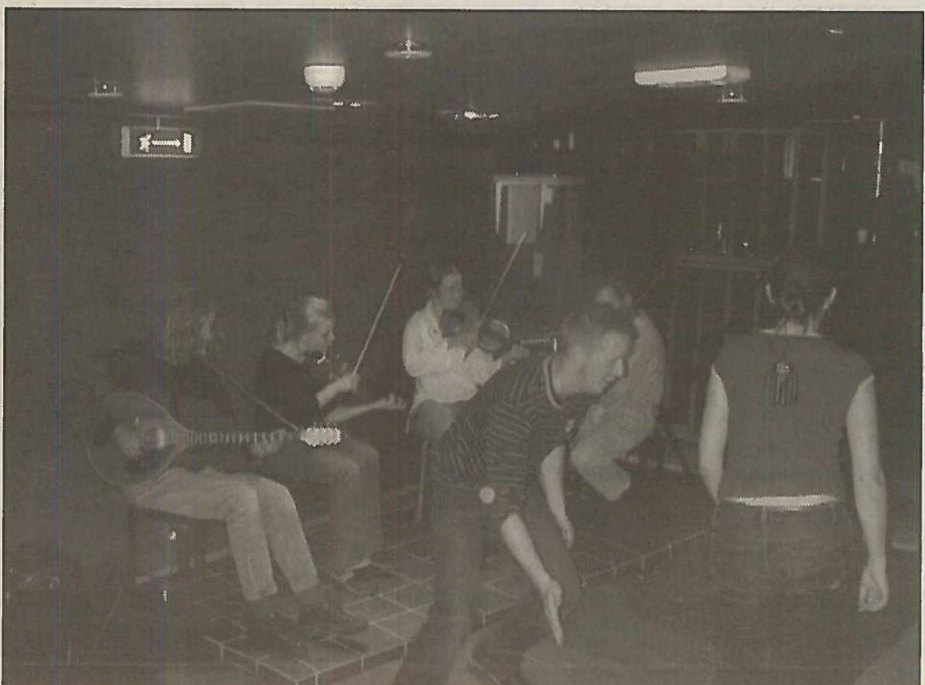
Foreløpig arrangeres det folkedans bare den første tirsdagen i hver måned. Men det kan bli mer, om lærerstudentens initiativ slår an blant bynes blaserte urbanister. Denne tirsdagskvelden ga i hvert fall et svett varsku om flere tungkulturelle tirsdagskvelder som er underveis.

Tekst EIVIND BIERING-STRAND

REN SKJÆR GALSKAP: Sigurd Heide markedsfører folkedans som den nyeste undergrunnsbevegelsen i Tromsø. Her i en majestetisk oppvisning av svimle piruetter.

Foto EIVIND BIERING-STRAND

Ordkalotten 2003 – Cora Sandel

litteraturfestival Tromsø har i lengre tid vært beskyldt for å være halv-hjertet, om ikke fullstendig umotivert, til å ivareta den arven Cora Sandel har etterlatt seg. Sandel bodde i Tromsø i 13 år av sitt liv, og kom tilbake til byen gang på gang, gjennom sine litterære vandring. Derfor er det godt å se at Sandel ruver høyt i årets utgave av Tromsø internasjonale litteraturfestival, Ordkalotten, som går fra 10. til 14. september

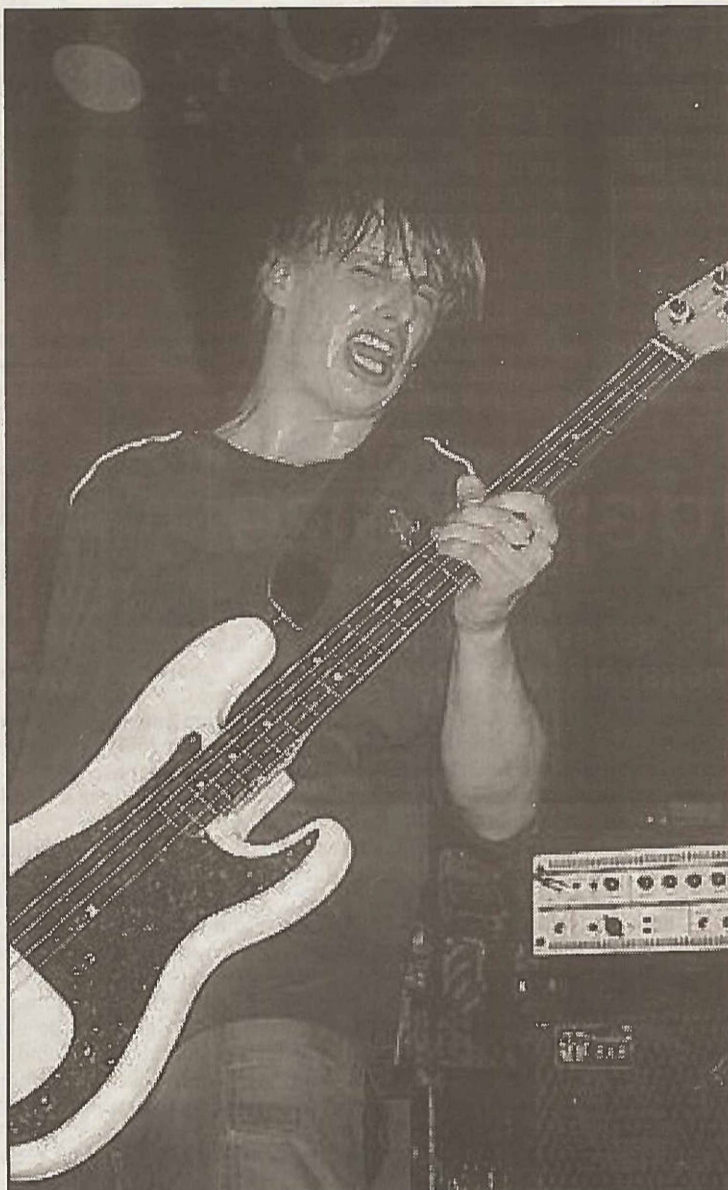
Den offisielle åpningen av årets Ordkalotten

internasjonale litteraturfestival, er 10. september på Perspektivet museum. Der skal lokale skuespillere lese, og fremføre henholdsvis fra *Alberte og Jakob* og *Kranes Konditori*. Dette blir en rolig start på noen forrykende dager med Sandel ekstraganza. Foredragene kommer så tett, at det nesten er umulig å anbefale noen, du bør naturligvis besøke alle. Men hvis dette er for mye for langt, er kanskje UiTø's egne Tone Selboe og Anniken Greve selvskrevne valg. Nina M. Evensen fra Oslo har funnet

ut at *Alberte*-trilogien var sensurert under andre verdenskrig. Trilogien kom i originalutgave først i fjor høst, så hennes fordrag om denne såkalte krigstilpasningen burde være interessant. En del internasjonale foredragsholdere skal ta for seg Sandels plass i forholdvis USA og Sverige, i tillegg til at diverse lokale, nasjonale og internasjonale forfattere skal bidra med sine syn på Sandel i diskusjonsforum, såkalte Litteraturkaféer, som kan være noe for de som ikke er forferdelig glad i foredragsholdere.

Filmvisninger, litteraturvandring og Sandels billedkunst – her blir det noe for alle. Mange av arrangementene er gratis og de fleste er kriminelt billige å delta på. Dette lover til å bli enda en begivenhetsrik festival i Tromsø og festivalprogrammet er allerede spredt rundt omkring i byen og kan også leses på <http://uit.no/ub>.

Tekst MAJA SOJTARIC

Djevelsk fet rock

festival Gjengen bak Fucking North Pole har for 6. gang på rad klart å samle sammen en imponerende liste band som skal riste løs noen bolter i takbjelkene på driv. Dette er festivalen som har mye rock for lite penger, noe festivalleder Robert Dyrnes sier er klar strategi:

– Vi ønsker at mange folk skal kunne betale for dette. Derfor koster festivalpasset kun 200 kr. Det er under 30 kr pr band. Så dette er noe alle har anledning til å være med på, reklamerer han.

Ingen standardforestilling

Fucking North Pole booker kanskje ikke de mest kjente banda i verden, men introduserer derimot band, noen av oss ellers ikke hadde hatt muligheten til å nyte i Tromsø.

– Standard rock med enda et band som ligner på *Hellacopters* er ikke noe vi vil ha. Vi ønsker å booke de beste banda vi vet om. Mange av disse har jo vært headlinere på store festivaler i Europa; spilt på Leeds og Redding, uten

at de er svære i Norge, forklarer Dyrnes.

Noen band er gjengangere, som *Blisterhead* fra Sverige, og *Lame Ducks* fra Oslo. Men de fleste er her for første gang, klare til å sprengte lydanleggene i den vakre byen vår. Og selv om Dyrnes liker alle banda like godt, har han noen motiverende bemerkninger for de som kanskje har lyst å «oppdage» noe nytt:

– *The Peacocks* fra Sveits har jeg store forventninger til. De er en punkabilly trio, man ikke ser hver dag. Også har vi *King Prawn*, som er en av de beste band jeg vet om. Hvis noen har noe negativt å si til meg om dem, må de kunne svare for seg. I tillegg vil jeg nevne svenske *Randy*, som var et veldig politisk band, men som har roet seg litt ned med årene.

Fucking North Pole festivalen arrangeres på KAOS og Driv fra 25. til 27. september. Les mer på www.fuckingnorthpole.com.

Tekst MAJA SOJTARIC

Opptur

Tromsøjenter

Fantastiske jenter her oppe, gitti! Gir faen i Ungkaren, og satser heller på klippefaste Tromsøgutter. En rose til alle dere.

Polarluft

Vend snyteskaffet mot nordvest, lukk øynene og trekk inn ditt livs magadrag. Overveldende, berusende og ikke minst gratis.

Tusen takk, MTV!

Klineseansen med Britney og Madonna var et skue for guder. Vi vil ha ekstranummer!

Frost på Driv :)

Hvilken pike, hvilken pike... Sukk...

Petter Solberg

Rallykjøreren går snart forbi Kurt Nilsen på popularitetsskalaen. Dorthé Skappel gnir seg i skjegget.

Nedtur

Ungkaren

Spekulasjon og melodrama, idiotiske drømmer og falske smil. Ungkaren er horefjernsyn og surmavet sosialpornografi av verste sort, skapt av kyniske drittsekker, som gnir seg i hendene hele veien til helvete, for å forderve den usle skalken som måtte være igjen av illusjonen om en god verden.

Frost på Driv :(

Hun har kjæreste..

Fotballandslaget

Nils Johan Semb's disipler skuffet igjen. Nå gidder vi ikke ofre mer oppmerksomhet på dette laget. Få inn Trond Sollied! Hiv ut Ronny Johnsen, Tore Andre Flo, Ole Gunnar Solskjær og kompani. Vi trenger en Steinar Nilsen på landslaget.

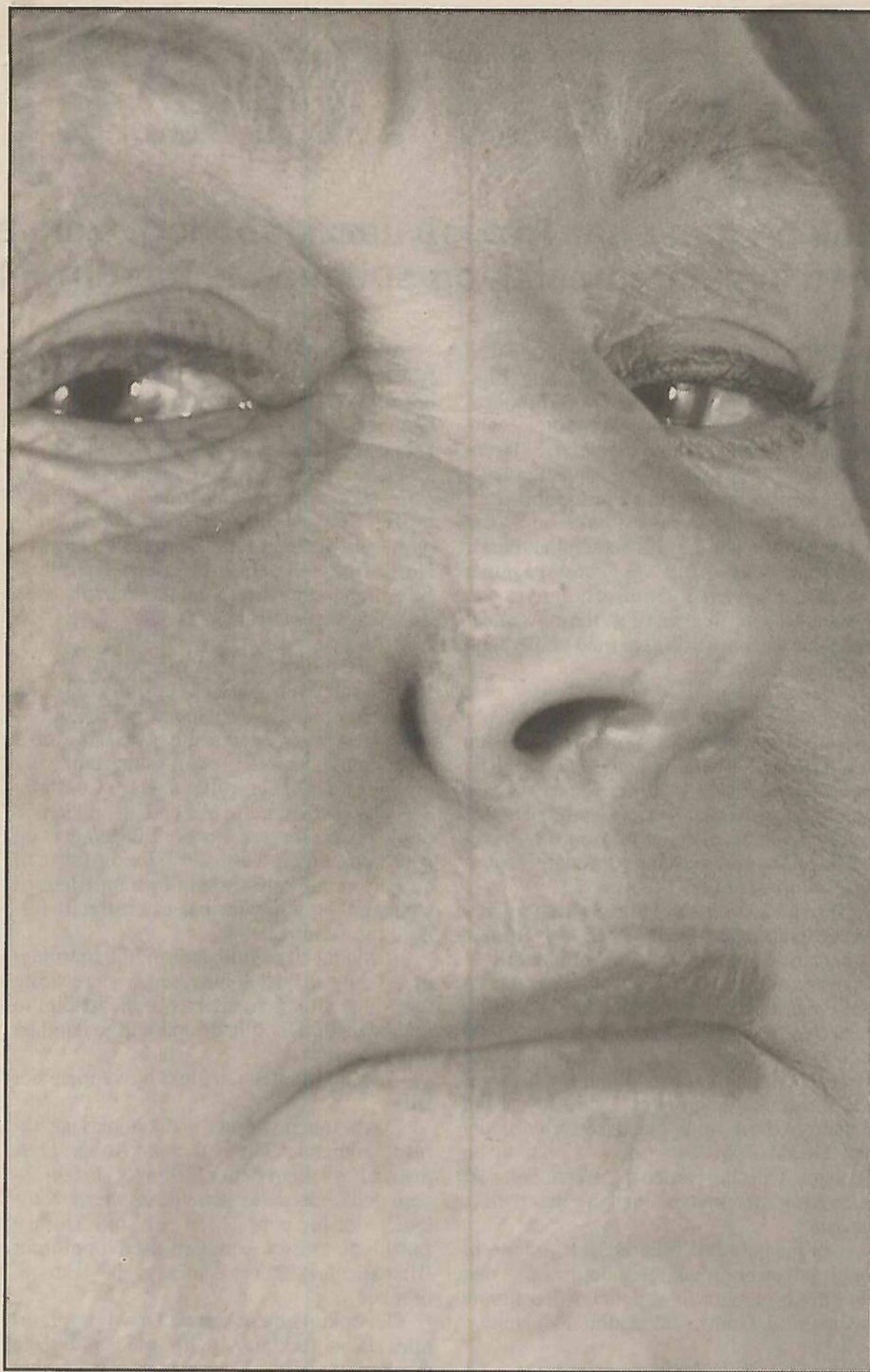
Bokhandleren i Kabul

Den fine julegaven var bare svin-del og hor. Faen ta deg, Åsne.

Se og Hør

Det fortreffelige magasinet med appell til intellektet, blir riktig nok fem kroner billigere. Men nå kommer det ut to ganger i uka med blodferske breaking news. Svinepelsene har nemlig funnet ut hvordan de skal slippe å betale moms. De eier ikke skam.

Teater ad absurdum

teater Hålogaland teater setter i september opp et stykke fra en av Irlands mest lovende, unge eksportartikler. Og da snakker jeg ikke om Westlife.

Martin McDonagh er opprinnelig irsk, men har levd størsteparten av sitt liv i London. Han sluttet å gå på skolen i en alder av 16 år, så klassisk skrive- og lese trening er temmelig fraværende i hans verden. Derimot så han mye tv og film, han nærmest slukte filmeene til David Lynch, Quentin Tarantino, Martin Scorsese og Terence Malick. Denne påvirkningen har hatt åpenbar innflytelse på hans verk.

Stykket *The Beauty Queen of Leenane*, brukte McDonagh 8 dager på å skrive i

1996. I 1997 ble den, og tre andre av hans stykker vist samtidig i Londons teatre. McDonagh var da 27 år gammel, og utførte en bragd som før han, kun var Shakespeare forunt. Etter det har han blant annet vunnet fire Tony priser på Broadway og blitt husedramatiker på Royal National Theatre i London, noe som er nok til å genierklære mannen.

Settingen for dette stykket, som for andre McDonagh stykker, er lagt til Irland. *Skjønnhetsdronninga* er første del i den såkalte *Connamara-trilogien*. McDonagh setter handlingen for sine stykker til fjerne deler av Irland, hvor ikke engang han er godt kjent, f.eks. Connamarafjellet eller

Aranøyene langt ut mot vest. I *Skjønnhetsdronninga* møter vi Maureen Folan, en oppofrende datter og Mag, hennes manipulerende mor som Maureen pleier. I en alder av 40 og noen år vil Maureen prøve seg på et kjærlighetsforhold, noe mamma ikke har så mye til overs for. Resten forventer vi at Hålogaland teater skal fortelle oss. Stykket har premiere 18. september og går i en måned fremover. Vi forventer oss mye gotisk humor og bisarr menneskehet i beste David Lynch stil.

Tekst MAJA SOJTARIC

Studenter har tanker og meninger. **Synd om ingen skulle få vite om dem.**

Leserinnelegg kan sendes til utopia@utopia.no. **Utopia**

Gourmetjazz i høst

Nok en gang har Tromsø Jazzklubb lagt fram et konsertprogram med kvalitetsmusikk og spennende bandprosjekt.

jazz Det var med ikke så lite stolthet at leder for Tromsø Jazzklubb, Øystein Blix, kunne presentere høstens jazzklubbprogram. Med størrelser som Pat Metheny, The Source, The Real Thing og Paal Nilssen-Love, lover Blix at det blir en spennende og variert konserthøst i regi av jazzklubben.

– Med unntak av The Real Thing som spiller på Driv søndag 14. september, består programmet av band og konstellasjoner som ikke har vært i Tromsø tidligere, sier Øystein Blix og legger til at flere av musikerne har vært her tidligere med andre band og prosjekter.

Stor konsert

Torsdag 18. september kommer pianisten Jørn Øien til Teaterkaféen med sin trio, som forøvrig består av trommeslager Roger Johansen og bassist Terje Gewelt. De har nettopp spilt inn plate og vil fremføre materiale fra plata som består av standardlåter og egne komposisjoner.

Onsdag 1. oktober kommer den amerikanske gitarhelten Pat Metheny til Tromsø Kulturhus. Med seg har han Trondheim Jazzorkester anført av pianist, kapellmester og spellemannsprisvinner Erlend Skomsvoll. Dette blir en stor konsertopplevelse med en av jazzens ypperste og mest særegne gitarister. Han er vel mest kjent for sitt samarbeid med keyboardisten Lyle Mays i Pat Metheny Group, men har også samarbeidet med altsaksofonisten Ornette Coleman og bassisten Charlie Haden på plata *Song X*, og en haug med kjente musikere innen ulike sjangere.

– Vi må selge to fulle hus for å dette til å gå rundt økonomisk, men det er verdt det, sier Blix og legger til at dette er den største satsingen til Tromsø Jazzklubb noensinne.

Variert

Ellers i høst kommer Heidi Skjerve Kvarsett med altsaksofonisten Klaus Ellerhusen Holm. Håkon Kornstad Trio med Håkon Kornstad på sax, Mats Eilertsen på bass og trommevirtuosen Paal Nilsen-Love er også et høydepunkt. Nilsen-Love var hovedartist på jazzfestivalen i Molde i fjor, etter at Pat Metheny var det året før. Pat Metheny sa etter å ha spilt med ham, at hun burde bli den neste statsministeren i Norge. Fin attest å få.

Andre navn er Kari Sjøstrand og Tage Løf Kvintett, det unge og fremadstormende bandet Subtonic, og det svenske powerjazzbandet Esbjörn Svensson Trio som tidvis er i skjæringspunktet mellom rock og jazz.

Et familietilbud er forestillingen *Lille Bille* som er et prosjekt med barnesanger av Terje Nilsen. prosjektet har base i Bodø og huser folk som Finn Sletten, Jan Gunnar Hoff, Børge Petersen-Øverleir, Gjermund Silseth, Kirstin Alsos Strand, Tore Johansen og vokalist Eva Trones.

Julekonserter og punk

Den store overraskelsen er julekonserten med frijazzbandet The Source på Kulturhuset 3. desember. Med seg har de Divisjonsmusikken i Harstad, operasangerinnen og muligens også skuespilleren Kåre Conradi.

– Jeg lover at dette blir en halsbrekkende opplevelse. De tar norske julesanger og snur opp ned på dem, sier Blix og føyer til at dette er en konsert som bør appellere til studenter og alle som har et anstrengt forhold til julesanger.

Billetter til romjulsjazzen blir snart lagt ut for salg og det lønner seg å være tidlig ute, siden arrangementet i fjor ble utsolgt to måneder før. Det blir ti forskjellige band på ulike scener.

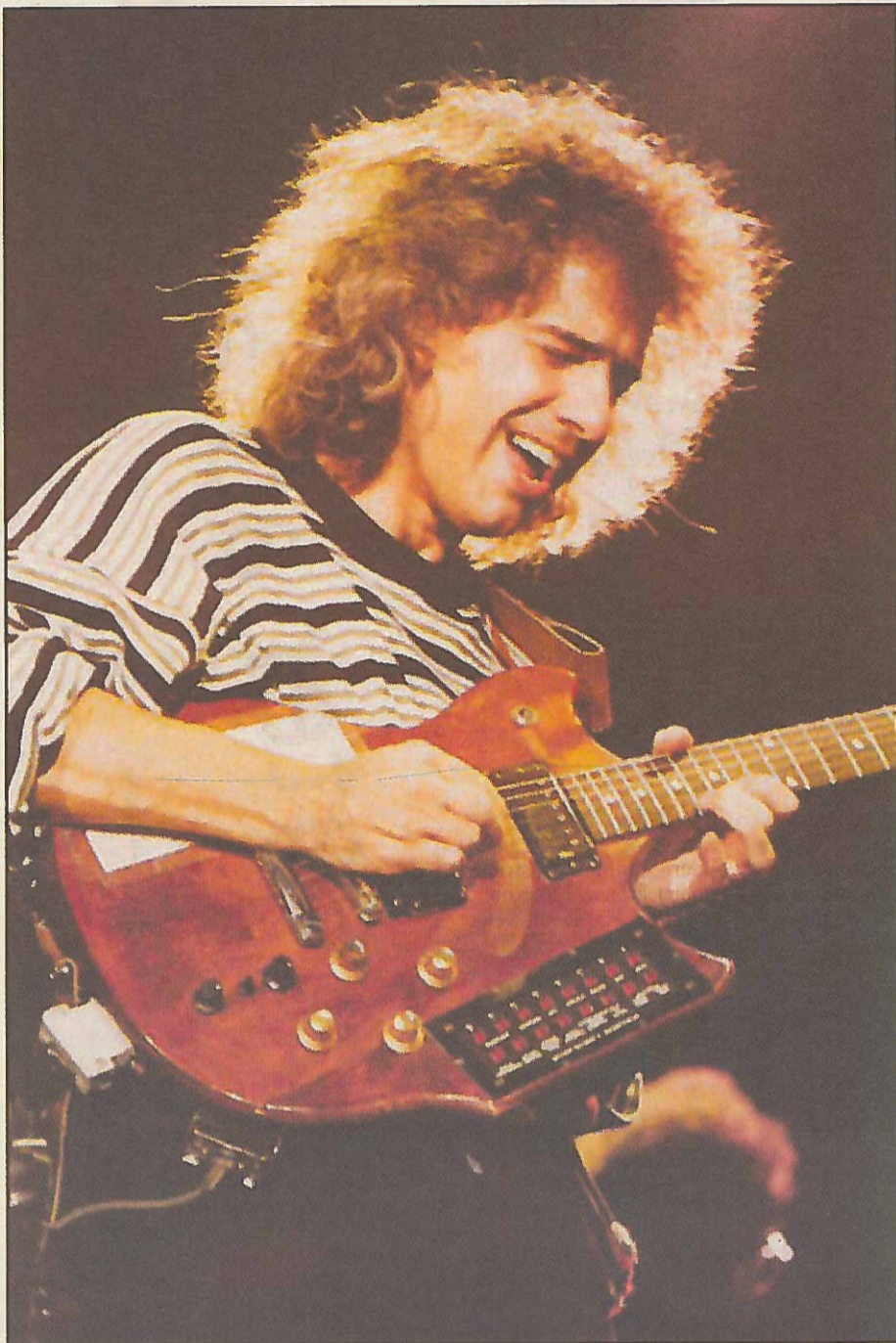
– En fin julegave til slekt og venner, sier Blix.

Jazzklubben var nær ved å booke jazztrashpunkbandet The Hub, men Robert Dyrnes og Kaos kom dem i forkjøpet. Jazzklubben definerer dette som jazz, mens Kaos kaller det for punk. Men selv om Tromsø Jazzklubb mistet arrangementet oppfordrer Blix alle jazzinteresserte å gå på Kaos 8. oktober.

Det er kun en konsert på Driv i programmet. Blix forklarer dette med praktiske årsaker.

– Driv har vært veldig viktig for oss siden vi har manglet eget lokale. Og vi vil fortsette samarbeidet, men denne høsten er det overvekt av band som må ha tilgang på piano, så da ble Teaterkaféen den beste løsningen, sier Øystein Blix og ønsker alle velkommen til en fin jazzhøst i regi av Tromsø Jazzklubb.

Tekst GLENN FAGERVIK
Foto PROMO

DEN STORE GULLMEDALJEN: Pat Metheny blir en storslått opplevelse denne høsten.

Vørterøl og galskap

festival Vørterølfestivalen er et årlig arrangement som skal fremme beinhard rock og vørterøl. Vørterøl har vært mye undervurdert, og bør få like høy status som øl. Mottoet er at man ikke trenger å drikke for å ha det gøy.

Den offisielle åpningen av festivalen ble gjort av ordfører Herman Kristoffersen, som var svært positiv til arrangementet. Han gledet seg over initiativet og mimret litt over hva bygget hadde vært brukt til tidligere, og oppfordret alle som bodde i Petersborggata til å holde konserter i stuene sine.

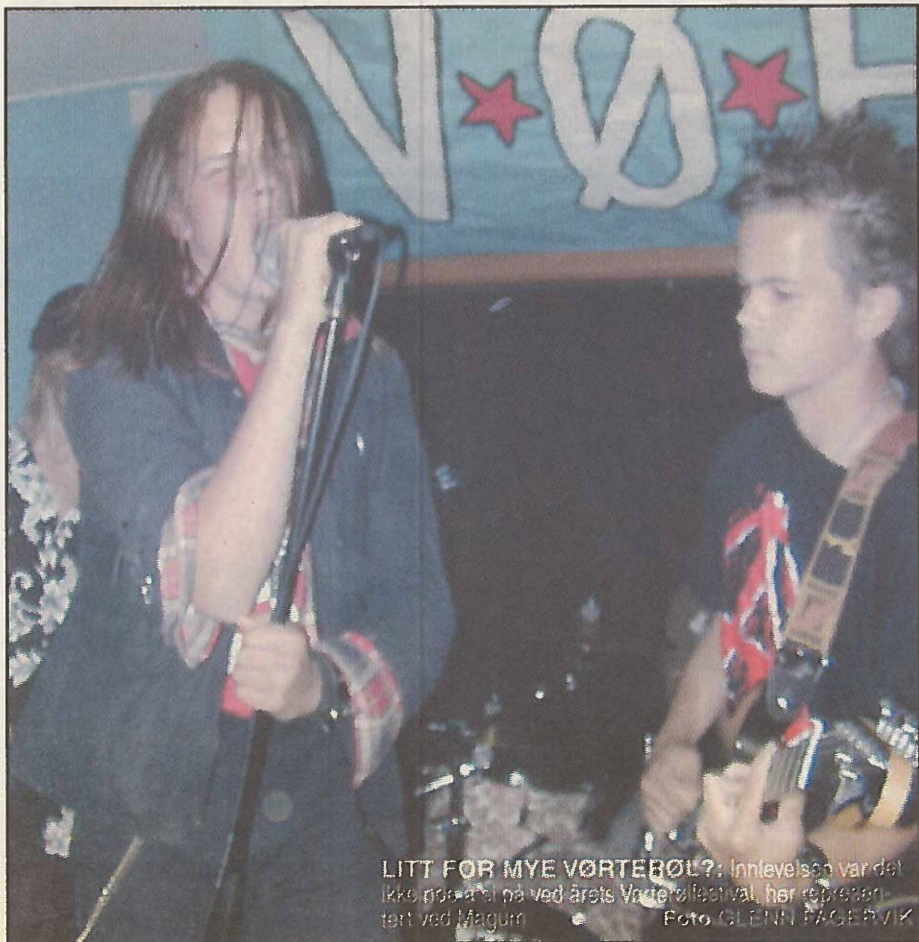
Foruten fremme av vørterøllens kvaliteter gjennom vørterøltelt i hagen og vørterølbar i konsertlokalet som er stua i kollektivet i Jesus-huset i Petersborggata 7, demonstrerte Andreas Myrvold og Norvald Nikolaisen hvor fint vørterøl kan brukes i matlagning. *Pasta de Vørterøl*, tomatsalat med vørterøl som dressing, og vørterølgele med vørterkrem. Aldeles smakfulle retter som viste at vann ikke er en livsnødvendig ingrediens i matlagning så lenge man har

vørterøl for hånden.

Så må man heller ikke glemme musikken. Mange hardtslående band, der de fleste har sitt utspring i Ungdomshuset Tvibit. Det sagnomsuste, men akk så oppløste ensemblet Zlickumph gjenoppsto under navnet DDÉ, progjazzbandet Rølp n'Riot imponerte, men det største inntrykket gjorde Anti-Nation, som frontes av Utropias egen tegneserieforfatter Magnus. Utrolig gripende, men alt annet enn samspilt punk som fester seg i sjelen. Høydepunktet var det mektige eposet *Tommy is a loff*. Magnus imponerte de fleste med sin intense innlevelse. Du verden hvor fantastisk det er å være på rusfri festival.

Dessverre måtte vi forlate arrangementet etter tredje band, men utover kvelden fortsatte band som Black in the Right Light, Plagiat, Grizzlybearhead and the Lame Man og Event Horizon, som har sitt utspring i det fabelaktige bandet Pulk.

Tekst GLENN FAGERVIK

LITT FOR MYE VØRTERØL?: Innlevelsen var del ikke nødvendig på ved årets Vørterølfestival, her representert ved Magnus. Foto GLENN FAGERVIK

Heksemesteren

Harry Potter serverer uskyldig eventyr og fantasi. Rune Blix Hagen serverer den virkelige historien. Usensurert.

bok Hekser er ikke til å spøke med. Deres historie er blodig, grusom og uhyre interessant, skal vi tro Rune Blix Hagen. Historikeren ved UiTø ga nylig ut det mye omtalte verket *Hekser* på Humanist Forlag. Som undertittelen *Fra forfølgelse til fortryllelse* antyder, er boken en kulturhistorisk introduksjon til hvordan samfunnet har forandret syn på hekser, fra norrøn tid og fram til våre dager.

Favner bredt

Den 308 sider lange boken går grundig til verks. Forfatteren gir oss innblikk i hekseprosesser, forfølgelser og nedslakting. Han sveiper innom middelalder og opplysningstid, sjamanisme, samer og Satan. Og Petter Dass, som kanskje påkaller den største kontroversen. Boken diskuterer nemlig den folkekjære dikterens forhold til hekseprosessene. Dessuten er det reservert fyldige kapitler til Harry Potter, *Magica Fra Tryll*, Madam Mim, Wicca og den moderne hekstens skikkelse.

Kunnskap

Historiker Blix Hagen, som nærmest har hegemoni på hekser i Norge, avviser at han spinner på Harry Potter-effekten.

– Boken er ment som et historisk supplement til det romantiske og utvannede heksebildet vi finner i underholdningsindustrien. Fenomenet *heks* ligger i grenselandet mellom komikk og tragedie. Skraper du vekk glansbildet i Harry Potters og Disney's drømmeverden er det ikke mye komikk tilbake, sier den engasjerte forfatteren.

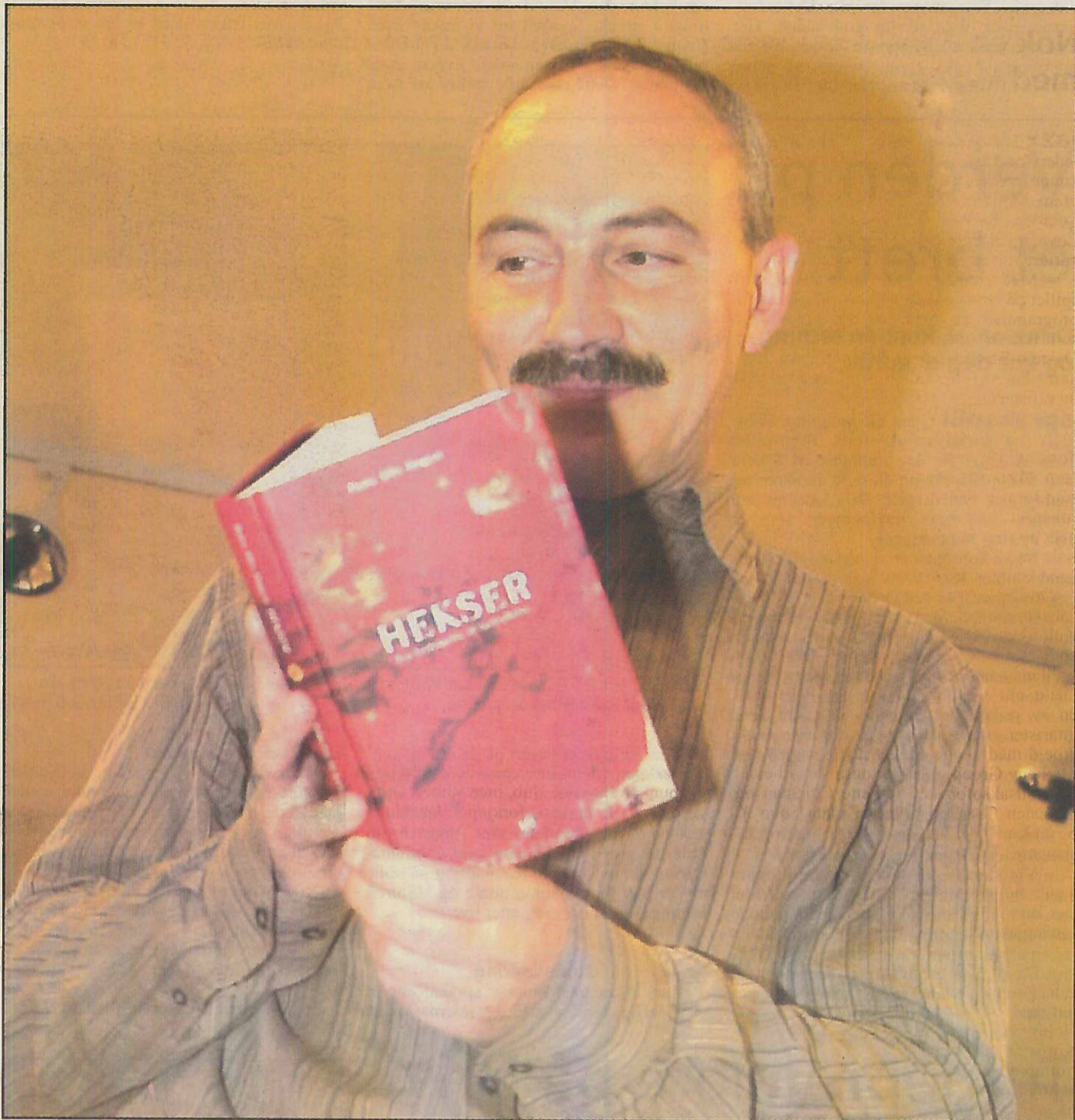
De som trodde hekseprosessene var over, kan få seg en støkk ved å lese boken til Blix Hagen. Bare i Tanzania er over 8000 hekser brent levende på bålet fra slutten av 90-tallet og frem til idag.

En bok for alle

Selv om boken til tider er blodig og grusom, understreker Blix hagen at dette er en bok alle kan lese uten å få eplet i vrangstrupen.

– Nei, dette er godt heksestoff for alle som er interessert. Har f.eks. holdt foredrag på ungdomsskoler, hvor dette temaet går rett hjem, virker det som. 8-9 klassingene er som hunder etter hekseri og mystikk, poengerter Blix Hagen, har gjort sitt ytterste for å skrive en lettlest og underholdende historie.

– Jeg har gått flere runder med forlaget. Det første utkastet var, kanskje ikke

BLODIG BOK FRA BLOKSBERG: Historiker Rune Blix Hagen fra UiTø går Harry Potter i nærheten, med sin nye bok, en blodig beretning om hekser. Foto EIVIND BIERING-STRAND

overraskende, en smule for akademisk for den jevne hekseinteresserte. Underveis er hele 30 prosent av materialet kuttet vekk, setninger er finlest, avsnitt ommøblert og fremmedord fjernet. Det endelige resultatet er en tilgjengelig bok, som ikke bare favner bredt, men som også kan leses av alle som

har interesse for den slags.

Det overnaturlige populært

Boken inngår i bokserien *Overnaturlige Vesener*, utgitt på Humanist Forlag. Foruten *Hekser* fins det bøker om vampyrer og spøkelser, og etter det Utopia erfarer er

etterspørselen enorm. Går det som forlaget ønsker, vil det komme bøker om alle mulige fabelvesener etter hvert: alver, djevler, engler, helgener og ikke minst drager.

Tekst EIVIND BIERING-STRAND

Skrivekløe kureres!

Bor det en aldri så liten forfatter i deg? Har du masse tanker som kverner rundt i hodet ditt, uten at du får klodret dem ned på et papir? Føler du at akademisk skriveform setter en tvangstrøye på kreativiteten din?

Da kan Tromsø Tekstklubb være noe for deg. Tekstklubben er et fritt forum for alle som har lyst til å utvikle håndlaget med pennesverdet, en litterær møteplass der tilbakemeldingen står i sentrum.

– Det er utrolig viktig å få tilbakemelding på det man har skrevet. Gjennom andres øyne får du perspektiv på din egen tekst; hva som er bra, dårlig, hva som kunne vært gjort annerledes osv. Det er jo så lett å se seg blind på hva du selv har skrevet, sier Katarina Stein, som er leder og gruppeansvarlig i Tekstklubben.

For det er nemlig små grupper som danner arenaen for møtene. Man har med seg en tekst eller to og organiserer seg i grupper på fem personer. Så leser man opp, diskuterer og jobber med språk, komposisjon osv.

Selve prosessen er veldig lærerik, reklamerer Stein, som avviser at Tekstklubben kun er et klekkerede for forfatterspirer.

– Ambisjonene til deltagerne varierer. Noen drømmer selvsagt om å skrive den "store romanen". Andre ønsker å forbedre jobbsøknadene sine, andre vil utvikle sin språklige kreativitet, mens enkelte bare ønsker å skrive verdens vakreste kjærlighetsbrev til kjæresten sin, smiler Katarina Stein.

Foruten skrivegruppene arrangerer Tekstklubben opplesningskvelder, skriveverksted og skrivekurs, der etablerte forfattere er til stede og arbeider med oppgaver sammen med deltagerne.

Lyst til å følge drømmen? Da stiller du opp ved første anledning. Tekstklubben arrangerer møter hver mandag i Musikkens hus (Mellomveien 33).

Tekst EIVIND BIERING-STRAND
Foto LISA HALVORSEN

Nettsted:

www.kontraband.com

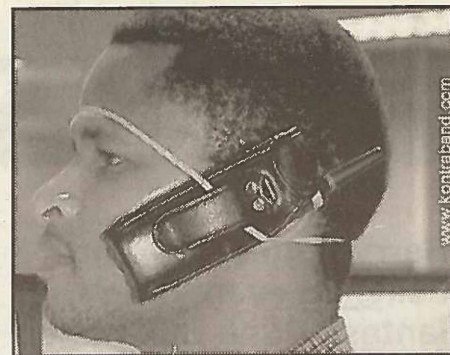
Komplett Internett-portal, breiddfull av obskur underholdning og morsomme fritidssysler. For annet er det ikke. Det er kun fornøyelser, men jævlig god sådan. Her fins tonnevis av hysteriske bilder; alt fra forvrengte freaks, spott, stygge (og pene) damer til George Bush. Her fins en rekke

filmer til å le seg ihjel av (bla kuttet der Britney og Madonna kliner) du finner TV-reklamer, syke animasjoner og diverse lesestoff som absolutt er verdt en kikk.

Men det som virkelig er verdt å skrive hjem om, er spillene denne siden huser. For dra oss baklengs inn i fuglekassa for noen spill! De er like enkle som de er geniale, og holder deg klistret til skjermen flere timer i strekk. Spesielt vil vi trekke fram *Copter Pilot*, som alene var skyld i at Utropia-redaksjonen nesten måtte avlyse dette nummeret. Dette søte, lille spillet må være

the most addictive game ever. Tro oss – Det fører garantert til spillegalskap.

Har du mye å gjøre, gjør du best i å holde deg unna denne siden. Minuttene og timene flyr av sted som ville gjess på flukt fra hauken. I eksamensperioden vil det være akademisk selvmord å klikke seg inn på Kontraband. For som de selv skriver på siden: *Kontraband is a collective of bored housewives whose goal in life is to spam the world.*

Verden på et brett

Drikk en øl, kast en terning og lær deg et språk.

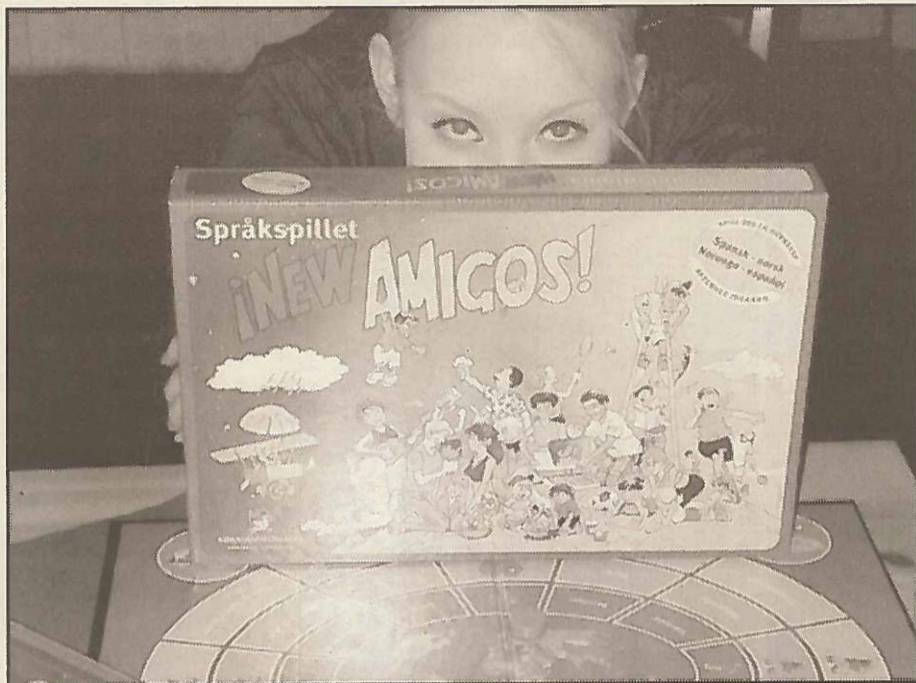
språkspill Glem blodpugging, akkusativ og søvndyssende verb. Brettspillet New Amigos gir deg mulighet til å lære nye fremmedspråk på en rask, morsom og pedagogisk genial måte. Driv lanserer den språkrevolusjonære nyvinningen som et fast innslag på tirsdagene.

– Selve konseptet er en pedagogisk genistrek, jubler Kari Westergaard, kultur- og bookingansvarlig ved Driv.

– Fremmedordene skal rikosjettere mellom veggene på huset! Vi håper spesielt dette spillet vil appellere til de internasjonale studentene i byen. De har vært temmelig neglisjert hittil, innrømmer hun: – Nå har vi endelig et tilbud som drar veksler på ulike nasjonaliteter og som kan bidra til å brøyte vei gjennom vanskelige språkbarrierer, stråler Westergaard.

Pedagogisk mirakel

Ideen til det populære språkspillet stammer fra den idealistiske organisasjonen New Amigos, som jobbet mot innvandrergupper med integreringsproblemer. De arbeidet intenst mot en lettvinnet og behagelig metode for å tilegne seg fremmede språk. Resultatet av en ørkesløs periode med prøving og feiling, ble altså dette brettspillet, som viste seg å ha potensiale langt utover integreringspolitikken.

LEKENDE LETT: Ich heisse Kari Westergaard. Brettspillet New Amigos er nøkkelen til alle verdens språk. Nå finnes det på Driv. Foto EIVIND BIERING-STRAND

New Amigos er basert på de ord og vendinger som hyppigst opptrer i dagligdags samtale. Kongstanken bak det hele er interaktivitet. Du lærer gjennom å praktisere språket med andre mennesker. Akkurat som du ville gjort i et fremmed land. Ferdighetene utvikles gjennom resonnering på ulike nivåer, der grammatikk, uttale og kulturell sammenheng fester seg etter hvert.

Globalisering

Kari Westergaard mener språkaféene er et ypperlig sted å skaffe seg internasjonale

kontakter og nye venner.

– Drivkraften er gjensidig motivasjon. To nordmenn kan med hell bruke spillet, men det er 100 ganger mer gøy og effektivt om ulike nasjonaliteter spiller sammen.

– Jeg tror New Amigos vil gjøre verden, om mulig, enda mindre, avslutter hun.

New Amigos spiller du på Driv hver tirsdag kl 16.00. Det er fullstendig gratis og første omgang sparkes i gang 16 september. Kari Westergaard lover storslåtte overraskelser og flotte premier.

Tekst EIVIND BIERING-STRAND

Turnepremieré på Driv!

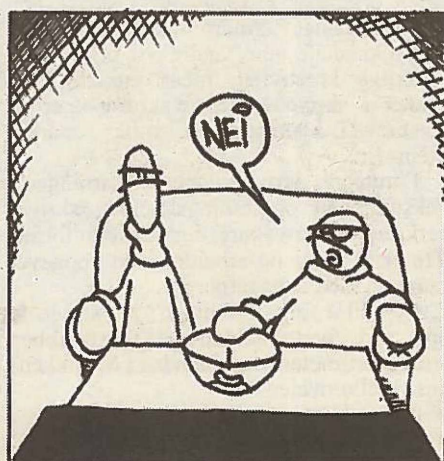
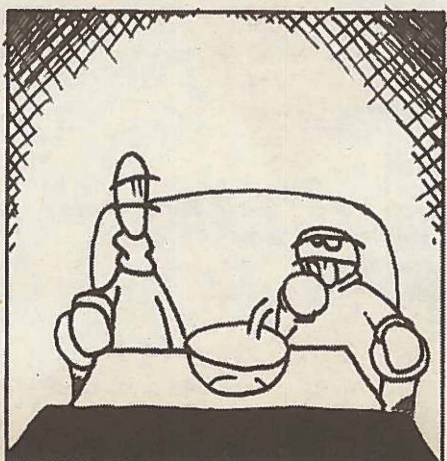
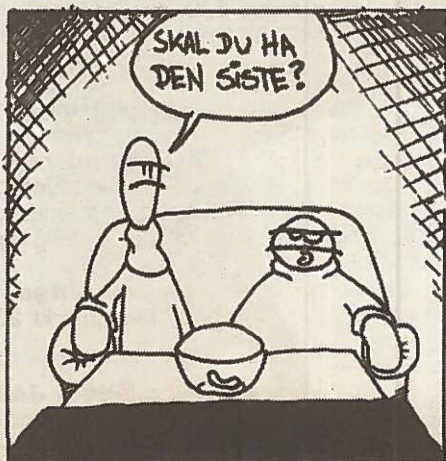
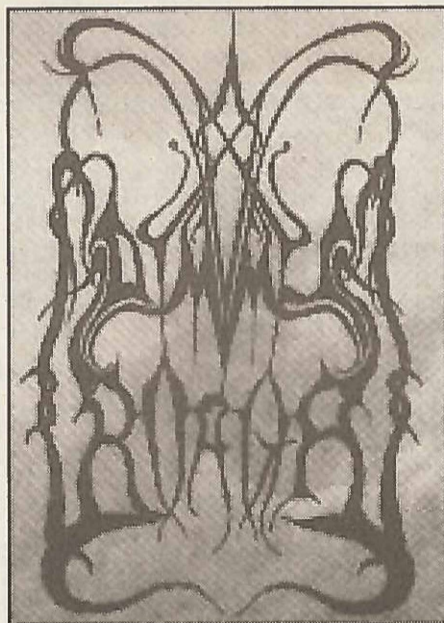
konsert Mandag 8. september slapp Dimmu Borgir, et av verdens største black metal band, nyplata *Death Cult Armageddon* ut i butikkhyllene. Ei plate som sies å inneholde det mørkeste og beste låtmaterialet som gruppa noen gang har produsert. Onsdag 10. september legger Dimmu Borgir, som oversatt fra islandsk betyr "det svarte slottet", ut på en omfattende turne som inkluderer kun de største byene i Norge, på kontinentet og i statene. Den første eksklusive konserten, selveste turnepremieren, går av stabelen på Studenthuset Driv onsdag kveld! Gjør deg klar for noen råharde timer med beksvart metall og et vanvittig trykk fra scenen, og med tekster som kan skremme vannet av de fleste. Forvent bl.a. låter med titler som *Allehelgens Død I Helvedes Rike*, *Progenies Of The Great Apocalypse* og *Catalysm Children*. Mørke krefter vil feste et hardt grep

om vårt kjære st! udenthus et par timer idet seks hardbarkede nordmenn, bevæpnet med hyperaggressiv melodios black metal, setter inn første støtet i et gigantisk forsøk på atter en gang å erobre black metal-tronen.

Dimmu Borgir er tidligere nominert flere ganger til den prestisjetunge Spellemannsprisen, og vant prisen i kategorien "metal" i år 2000 med plata "Puritanical Euphoric Misanthropia". Folk flest husker kanskje best alt oppstyret som gruppa skapte da de ved forberedelsene til en opptreden ved overnevnte årlige arrangement lovt et kraftig sceneshow med mye blod og sataniske effekter. I dag benekter Dimmu Borgir at de er en satanistisk gruppe. Tro bare ikke at de er blitt mindre fryktinngytende av den grunn.

God Fornøyelse!!!

Tekst JAN ARNE STOKMO

Dæven han Steike!

Sjøsprøyt

Banning om igjen. Debatten ruller videre. Alltid.

Det er et sykdomstegn at vi skriver 2003 og fortsatt diskuterer hvorvidt du kan uttale enkelte ord eller ikke. En rask kikk på paragraf 100 burde være nok til kvele hele diskursen. Du har lov til å si hva faen du vil, når du vil, hvor du vil. Dette er udiskutabelt, opplyst, vedtatt og spikret fast i grunnloven.

Men det betyr selvsagt ikke at det er riktig.

For alt kommer jo an på konteksten, for å bruke dette helvetes fyndordet alle akademikere elsker. Altså, settingen og sammenhengen bannskapen opptrer i. F.eks. er det allment akseptert at den som banner i kirka er en komplett idiot. Du er heller ikke av den taktiske typen om du demonstrerer tilfanget av oral styggedom ved første besøk hos svigerforeldrene. Motsatt er det helt greit å banne under fotballkamper. Det er en del av gamet. Du kan endog risikere stempel som pingle og homo, hvis du ikke banner. Og når vi får baksmell på skatten, selvsagt. Da banner alle. Selv Paven.

Problemet oppstår når de "kontekstuelle" grensene hviskes ut og det schizofrene vaakum oppstår. Når du ikke lenger vet hva som er akseptert.

At en barneskole i Stavanger nylig la ned forbud mot banning, og truet lovbrøyterne med melding og utvisning, er greit. Det har med respekt å gjøre, om arbeidsmiljø og trivsel, både for elever og lærere. Men når den engelske vertshuskjeden J. D. Wetherspoon vil forby banning på alle pubene sine, fordi ledelsen tror kraftuttrykkene sjenerer gjestene, bør noen rope et varsku. For dette bygger på en grenseløs og skjebnesvanger misforståelse av virkeligheten. For noen tosker. Pubene er bannskapens siste skanse. Siden tidenes morgen har bannskap vært en vital ingrediens i den gode samtale på disse stedene. Edder, galle og øl. Slik skal det være. Og den som forfekter annet, bør ikke budsjettere med rare omsetningen.

Det mest hårreisende eksemplet ble likevel slått opp sist uke, hvor en Fredrikstad-mann måtte betale 4000 kroner i bot fordi han hadde sagt "hestkuk" til noen politimenn. Boten var opprinnelig på hele 6000 kroner, men ble satt ned fordi en mann i Trøndelag slapp straff for nøyaktig den samme "forbrytelsen". I Trøndelag var ikke "hestkuk" regnet som et skjellsord, må vite.

Dette viser en grotesk og nesten forbløffende inkonsekvens hos den utøvende makt. Hva i all verden skal man forholde seg til? Dommen betyr i klartekst at retten legger sitt eget tåpelige skjønn til grunn for hva som er god skikk. Det var kanskje ikke pent av Fredrikstad-mannen å si det han sa, men hva blir det neste? Tenk om en tjenestemann på Dovre skulle føle seg forulempet av at en turist kalte ham "fjompennis" eller "klodrian".

Poenget er at det ikke fins kriterier for hva som sømmer seg og omvendt. Det er kulturelt betinget og fritt fram. Justismordene står formelig i kø.

Noen bør ta seg en real kaldusj. For helvete!

EIVIND B

"Alcohol - the cause of, and the solution to all life's problems."

- H. Simpson

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Onsdag 10.9

Konsert: Dimmu Borgir

Driv, kl 23.00. Verdens største svartmetallband til Driv, sier du? Dra meg baklengs inn fuglekassa! Hit skal vi, alle som en!

Konsert: Askil Holm

KAOS. "By:larmgutten" fra Trondheim spiller veloljet rufsepop på Kaos i kveld. Talentfull, ung mann verdt et besøk.

Litteraturfestival: Ordkalotten

Perspektivet Museum. Litterær hylles til vår alles kjære Cora Sandel. Her blir det litteraturcafé, film og foredrag og i det hele tatt.

Torsdag 11.9

Konsert: Cato Salsa Experience

Blå Rock. Skamroste gitarhelter inntar byen med bulldosermusikk du ikke vil gå glipp. Vital, rakrygget, erigert rock av den typen som gir dansefoten epileptisk anfall.

Litteraturfestival: Ordkalotten

Perspektivet Museum

Revy: Medhum Cabary

Driv, kl 19.30. Tidens studentrevy i 2001. Inntektene fra arrangementet går til utryddelse av Guineaorm. Enorm underholdning, altså. Og en god sak. Hva venter du på?

Fredag 12.9

Norgespremiere: Ken Park

Fokus kino. Larry Clark kaster inn en ny brannfakkøl. Ken Park har hatt store sensurproblemer i flere land. Her blir det mer av det vi så i *Kids*; Utilslørt nakenhet, kontroversielle temaer og scener som vil sjokkere selv de mest hårdhudete av oss. En såkalt "viktig film".

Fredagsquiz

Driv, kl 20.00. Suksessen fortsetter! Det gjelder å svare på riktig på noen spørsmål, og fine premier kan bli dine. Dette er innmari gøy. Møt opp tidlig! her blir det fort fullt, må gudene vite.

Litteraturfestival: Ordkalotten

Perspektivet Museum

Lørdag 13.9

Filmklubben: Taket

Verdensteatret, kl 14.30. Beinhart italiensk neorealisme fra Vittorio de Sica. En bittersøt, men lun komedie om store temaer som kjærlighet og integritet, beskrevet gjennom to små skjebner.

Litteraturfestival: Ordkalotten

Perspektivet Museum

Revy: Medhum Cabary

Driv, kl 15.00

Søndag 14.9

Fotballdrama: Tromsø - Molde

Alfheim, kl 18.00. Gutan er i siget så det holder, nå. Still opp på Alfheim og se ræddisene fra Molde bli sendt hjem til

Røkke-løkka med uforrettet sak.

Jazzklubben: The Real Thing

Driv kl. 21:00. Et absolutt "must" for alle som er glad i jazz. Etter elleve år på veien vet The Real Thing hva god jazz er.

Filmklubben: Norske eksamensfilmer

Driv, kl 20.00. Spesialvisning til ære for våre nye talenter på filmfronten. Kanskje en forsmak av hva du vente deg på lerretet i fremtiden. Flere godbiter her, fra NTNU, Volda, Stavanger og Lillehammer.

Mandag 15.9

Meningen med livet!: The Simpsons

TV3, hver ukedag kl 17.00 og 18.00. Blåmandag? Den perfekte starten på uka får du med to episoder av livet i den obskure byen Springfield. Le deg fillete av Homers eiendommelige sprell og la deg sjokkere av Mr. Burns perverse fantasi. The Simpsons er en prisbelønt, tvers gjennom genial satirisk tegneserie som tar USA fullstendig på kornet. Total underholdning og masse innsikt. Ingenting over, ingenting ved siden, alt under.

Tirsdag 16.9

Lek og lær: New Amigos språkcafé

Driv, kl 16. Offisiell åpning av dette revolusjonerende konseptet, som har tatt verden med storm. Drikk en kopp kaffe og lær deg et språk. Tror du vi kørder? Møt opp og se.

Rock 'n' Roll: Byens Beste JAM

KAOS. Vil du være rockestjerne for en kveld - KAOS er stedet!

Onsdag 17.9

Konsert: Lars F. Beckstrøm

KAOS. Bassisten fra Delillos synger vakre sanger, bare for deg i kveld. Kommer det noen slagere også, kanskje?

Torsdag 18.9

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Garantert et fascinerende stykke teater fra en av Englands kommende store dramatikere, Martin McDonagh. Han blir ofte

sammenlignet med filmregissører som David Lynch og Quentin Tarantino, p.g.a. sine groteske historier og bisarre karakterer. Billettpris kr 200/100.

Jazzklubben: Jørn Øien Trio

Teaterkafeen kl. 21:00. Jørn Øien sammen med med bassist Gewalt og trommis Johansen serverer god jazz i høstmørket.

Konsert: King Midas

Driv, kl 23.00. Pumpende soulrock, svart som natta, vakkert som faen. Dette er King Midas fra Oslo. Ser du ikke denne konserten, kommer du til å angre.

Fredag 19.9

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Billettpris kr 200/100

Lørdag 20.9

Filmklubb: Standing in the Shadows of Motown

Verdensteatret, kl. 14.30. Enestående musikkdokumentar om The Funk Brothers, disse geniale studiomusikerne fra det legendariske plateselskapet Motown, med utallige no. 1. hits på samvitligheten. En lykkepille, rett og slett.

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Billettpris kr 200/100

Søndag 21.9

Filmklubb: La Notte

Driv, kl. 20.00. Opprivende film om tapt kjærlighet fra den italienske regissøren Michelangelo Antonioni.

Fotballfest: Man Utd - Arsenal

Hvor som helst (bare de har storskjerm (og kjølig drikke), kl 17.05. Dette er seriefinalen, nesten et år på forskudd. Topp underholdning garanteres!

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Billettpris kr 200/100

Mandag 22.9

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Billettpris kr 200/100

Tirsdag 23.9

Konsert: Surferosa

Driv, kl 22.00. "Neonpunk, neonpunk hey hey hey!", lyder Driv's entusiastiske reklame. Show blir det garantert. Kle deg ut som Jahn Teigen, spis fem egg og dans mot Driv. Dette blir gøy!

Musikkquiz

Circa Bar, kl. 21.00. Dette må noe av det mest geniale menneskeånden har skapt. Hvor mye kan du om musikk? Test deg selv. Lærerikt og ufattelig gøy.

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Billettpris kr 200/100

Rock 'n' Roll: Byens Beste JAM

KAOS. Vil du være rockestjerne for en kveld - KAOS er stedet!

Arnold Schwarzenegger og Martin Schanche burde møtes til duell og slå knockout på hverandre.

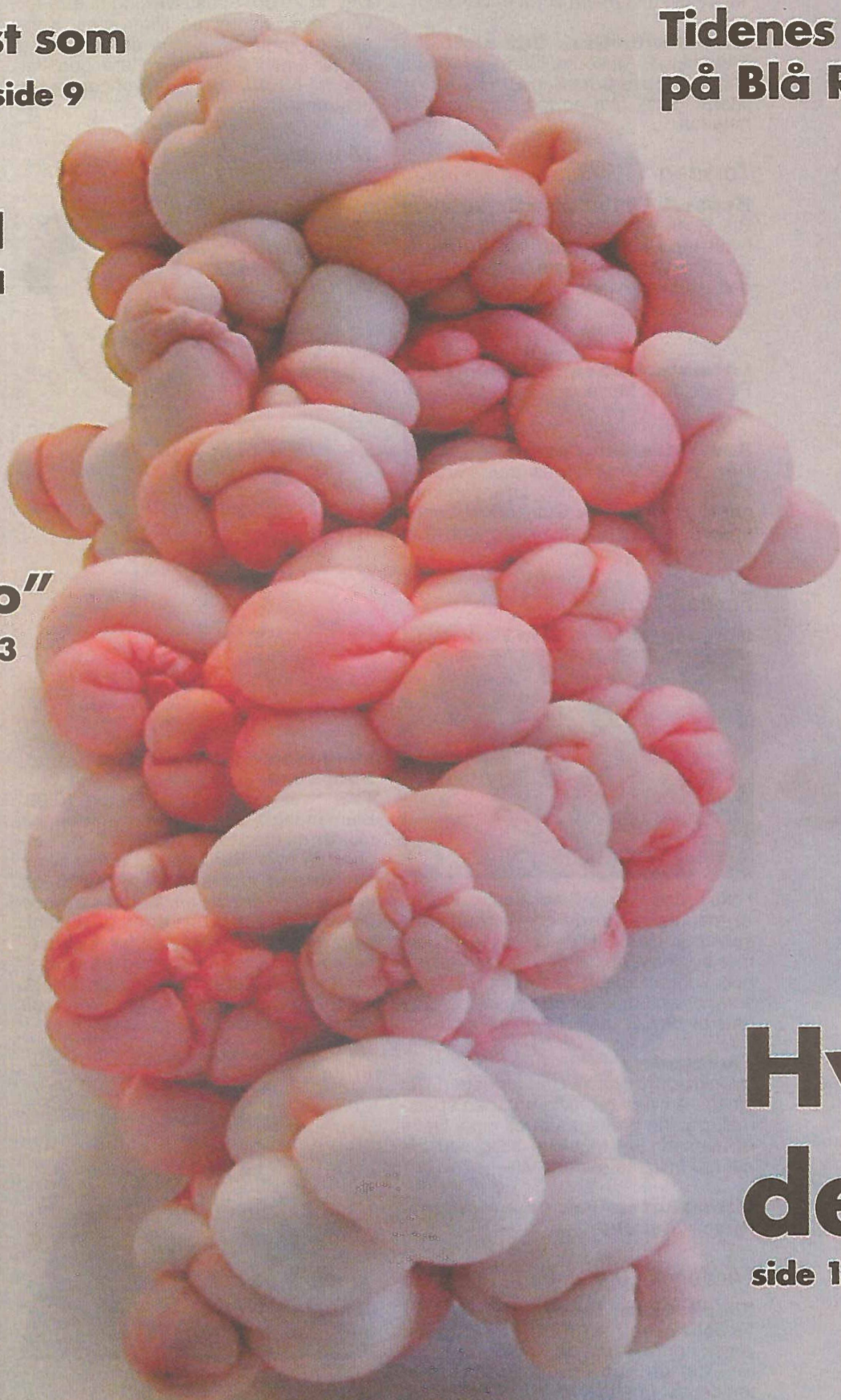
Lars Andreas Larssen kommenterer det pågående valget. Side 9

Bjørn Sundquist som statsminister? side 9

Tidens konserter på Blå Rock side 14

Insomnia
side 10-11

Språkspillet "New Amigo"
side 3

Hva er dette?
side 12

Student søkes!

- Fysisk svært krevende
- 30 kroner timen
- Ingen overtidbetaling
- Ingen feriepenger

Som studentmedlem i LO får du hjelp hvis du blir utnyttet i jobben

Meld deg inn på loungdom.no
eller ring 23 06 10 50

loungdom.no
rett skal være rett